

श्री सुयगडांग सूत्र

॥ श्री आगम-गुण-मञ्जूषा ॥
॥ श्री आगम-गुण-मञ्जूषा ॥

॥ Sri Agama Guna Manjusa ॥

(संस्कृत)

प्रेरक-संपादक

अचलगच्छाधिपति प.पू.आ.भ.स्व. श्री गुणसागर सूरीश्वरजी म.सा.

४५ आगमो का संक्षिप्त परिचय

११ अंगसूत्र

- १) **श्री आचारांग सूत्र :-** इस सूत्र मे साधु और श्रावक के उत्तम आचारो का सुंदर वर्णन है। इनके दो श्रुतस्कंध और कुल २५ अध्ययन है। द्रव्यानुयोग, गणितानुयोग, धर्मकथानुयोग और चरणकरणानुयोगों से मुख्य चौथा अनुयोग है। उपलब्ध श्लोकों कि संख्या २५०० एवं दो चुलिका विद्यमान है।
- २) **श्री सूत्रकृतांग सूत्र :-** श्री सुयगडांग नाम से भी प्रसिद्ध इस सूत्र मे दो श्रुतस्कंध और २३ अध्ययन के साथ कुलमिला के २००० श्लोक वर्तमान मे विद्यमान है। १८० क्रियावादी, ८४ अक्रियावादी, ६७ अज्ञानवादी अपरंच द्रव्यानुयोग इस आगम का मुख्य विषय रहा है।
- ३) **श्री स्थानांग सूत्र :-** इस सूत्र ने मुख्य गणितानुयोग से लेकर चारो अनुयोगों कि बाते आती है। एक अंक से लेकर दस अंको तक मे कितनी वस्तुओं हैं इनका रोचक वर्णन है, ऐसे देखा जाय तो यह आगम की शैली विशिष्ट है और लगभग ७६०० श्लोक है।
- ४) **श्री समवायांग सूत्र :-** यह सूत्र भी ठाणांगसूत्र की भाँति कराता है। यह भी संग्रहग्रन्थ है। एक से सो तक कौन कौन सी चीजे हैं उनका उल्लेख है। सो के बाद देढ़सो, दोसो, तीनसो, चारसो, पांचसो और दोहजार से लेकर कोटाकोटी तक कौनसे कौनसे पदार्थ हैं उनका वर्णन है। यह आगमग्रन्थ लगभग १६०० श्लोक प्रमाण मे उपलब्ध है।
- ५) **श्री व्याख्याप्रज्ञप्ति सूत्र (भगवती सूत्र) :-** यह सबसे बड़ा सूत्र है, इसमे ४२ शतक है, इनमे भी उपविभाग है, १९२५ उद्देश है। इस आगमग्रन्थ मे प्रभु महावीर के प्रथम शिष्य श्री गौतमस्वामी गणधरादि ने पुछे हुए प्रश्नों का प्रभु वीर ने समाधान किया है। प्रश्नोत्तर संकलन से इस ग्रन्थ की रचना हुई है। चारो अनुयोगों कि बाते अलग अलग शतको मे वर्णित है। अगर संक्षेप मे कहना हो तो श्री भगवतीसूत्र रत्नों का खजाना है। यह आगम १५००० से भी अधिक संकलित श्लोकों मे उपलब्ध है।
- ६) **ज्ञाताधर्मकथांग सूत्र :-** यह सूत्र धर्मकथानुयोग से है। पहले इसमे साडेतीन करोड़ कथाओं थीं अब ६००० श्लोकों मे उन्नीस कथाओं उपलब्ध है।
- ७) **श्री उपासकदशांग सूत्र :-** इसमे बाराह व्रतो का वर्णन आता है और १० महाश्रावकों

- के जीवन चरित्र है, धर्मकथानुयोग के साथ चरणकरणानुयोग भी इस सूत्र मे सामील है। इसमे ८०० से ज्यादा श्लोक है।
- ८) **श्री अन्तकृदशांग सूत्र :-** यह मुख्यतः धर्मकथानुयोग मे रचित है। इस सूत्र मे श्री शत्रुंजयतीर्थ के उपर अनशन की आराधना करके मोक्ष मे जानेवाले उत्तम जीवों के छोटे छोटे चारित्र दिए हुए हैं। फिलाल ८०० श्लोकों मे ही ग्रन्थ की समाप्ति हो जाती है।
- ९) **श्री अनुत्तरोपपातिक दशांग सूत्र :-** अंत समय मे चारित्र की आराधना करके अनुत्तर विमानवासी देव बनकर दूसरे भव मे फीर से चारित्र लेकर मुक्तिपद को प्राप्त करने वाले महान् श्रावको के जीवनचरित्र है इसलीए मुख्यतया धर्मकथानुयोगवाला यह ग्रन्थ २०० श्लोक प्रमाणका है।
- १०) **श्री प्रश्नव्याकरण सूत्र :-** इस सूत्र मे मुख्यविषय चरणकरणानुयोग है। इस आगम में देव-विद्याघर-साधु-साध्वी श्रावकादि ने पुछे हुए प्रश्नों का उत्तर प्रभु ने कैसे दिया इसका वर्णन है। जो नंदिसूत्र मे आश्रव-संवरद्धार है ठीक उसी तरह का वर्णन इस सूत्र मे भी है। कुलमिला के इसके २०० श्लोक हैं।
- ११) **श्री विपाक सूत्र :-** इस अंग मे २ श्रुतस्कंध हैं पहला दुःखविपाक और दूसरा सुखविपाक, पहले मे १० पापीओं के और दूसरे मे १० धर्मीओं के द्रष्टांत हैं मुख्यतया धर्मकथानुयोग रहा है। १२०० श्लोक प्रमाण का यह अंगसूत्र है।

१२ उपांग सूत्र

- १) **श्री औपपातिक सूत्र :-** यह आगम आचारांग सूत्र का उपांग है। इस मे चंपानगरी का वर्णन १२ प्रकार के तपों का विस्तार कोणिक का जुलुस अम्बडपरिवार्जक के ७०० शिष्यों की बाते हैं। १५०० श्लोक प्रमाण का यह ग्रन्थ है।
- २) **श्री राजप्रश्नीय सूत्र :-** यह आगम सुयगडांगसूत्र का उपांग है। इसमें प्रदेशीराजा का अधिकार सूर्यभिदेव के जरीए जिनप्रतिमाओं की पूजा का वर्णन है। २००० श्लोकों से भी अधिक प्रमाण का ग्रन्थ है।

- ३) श्री जीवाजीवाभिगम सूत्र :- यह ठाणांगसूत्र का उपांग है। जीव और अजीव के बारे में अच्छा विश्लेषण किया है। इसके अलावा जम्बूद्विप की जगती एवं विजयदेव ने कि हुई पूजा की विधि सविस्तर बताइ है। फिलाल जिज्ञासु ४ प्रकरण, क्षेत्रसमासादि जो पढ़ते हैं वह सभी ग्रंथे जीवाभिगम अपराच पञ्चवणासूत्र के ही पदार्थ हैं। यह आगम सूत्र ४७०० श्लोक प्रमाण का है।
- ४) श्री प्रज्ञापना सूत्र - यह आगम समवायांग सूत्र का उपांग है। इसमें ३६ पदों का वर्णन है। प्रायः ८००० श्लोक प्रमाण का यह सूत्र है।
- ५) श्री सुर्यप्रज्ञप्ति सूत्र :-
- ६) श्री चन्द्रप्रज्ञप्तिसूत्र :- इस दो आगमों में गणितानुयोग मुख्य विषय रहा है। सूर्य, चन्द्र, ग्रहादि की गति, दिनमान ऋतु अयनादि का वर्णन है, दोनों आगमों में २२००, २२०० श्लोक हैं।
- ७) श्री जम्बूद्विप प्रज्ञप्ति सूत्र :- यह आगम भी अगले दो आगमों की तरह गणितानुयोग में है। यह ग्रंथ नाम के मुताबित जंबूद्विप का सविस्तर वर्णन है। ६ आरे के स्वरूप बताया है। ४५०० श्लोक प्रमाण का यह ग्रंथ है।
- ८) श्री निरयावली सूत्र :- इन आगम ग्रंथों में हाथी और हारादि के कारण नानाजी का दोहित्र के साथ जो भयंकर युद्ध हुआ उस में श्रेणिक राजा के १० पुत्र मरकर नरक में गये उसका वर्णन है।
- ९) श्री कल्पावतंसक सूत्र :- इसमें पद्मकुमार और श्रेणिकपुत्र कालकुमार इत्यादि १० भाइओं के १० पुत्रों का जीवन चरित्र है।
- १०) श्री पुष्पिका उपांग सूत्र :- इसमें १० अध्ययन है। चन्द्र, सूर्य, शुक्र, बहुपुत्रिका देवी, पूर्णभद्र, माणिभद्र, दत्त, शील, जल, अणाढ्य श्रावक के अधिकार हैं।
- ११) श्री पुष्पचुलीका सूत्र :- इसमें श्रीदेवी आदि १० देवीओं का पूर्वभव का वर्णन है।
- १२) श्री वृष्णिदशा सूत्र :- यादववंश के राजा अंधकवृष्णि के समुद्रादि १० पुत्र, १० में पुत्र वासुदेव के पुत्र बलभद्रजी, निषधकुमार इत्यादि १२ कथाएं हैं। अंतके पांचों उपांगों को निरयावली पन्चक भी कहते हैं।

दश प्रकीर्णक सूत्र

- १) श्री चतुशरण प्रकीर्णक सूत्र :- इस पयन्ने में अरिहन्त, सिद्ध, साधु और गच्छधर्म के आचार के स्वरूप का वर्णन एवं चारों शरण की स्वीकृति है।
- २) श्री आतुर प्रत्याख्यान प्रकीर्णक सूत्र :- इस आगम का विषय है अंतिम आराधना और मृत्युसुधार।
- ३) श्री भक्तपरिज्ञा प्रकीर्णक सूत्र :- इस पयन्ने में पंडित मृत्यु के तीन प्रकार (१) भक्त परिज्ञा मरण (२) इंगिनी मरण (३) पादोपगमन मरण इत्यादि का वर्णन है।
- ४) श्री संस्तारक प्रकीर्णक सूत्र :- नामानुसार इस पयन्ने में संथारा की महिमा का वर्णन है। इन चारों पयन्ने पठन के अधिकारी श्रावक भी है।
- ५) श्री तंदुल वैचारिक प्रकीर्णक सूत्र :- इस पयन्ने को पूर्वाचार्यगण वैराग्य रस के समुद्र के नाम से चीन्हित करते हैं। १०० वर्षों में जीवात्मा कितना खानपान करे इसकी विस्तृत जानकारी दी गई है। धर्म की आराधना ही मानव मन की सफलता है। ऐसी बातों से गुफित यह वैराग्यमय कृति है।
- ६) श्री चन्द्राविजय प्रकीर्णक सूत्र :- मृत्यु सुधार हेतु कैसी आराधना हो इसे इस पयन्ने में समजाया गया है।
- ७) श्री देवेन्द्र-स्तव प्रकीर्णक सूत्र :- इन्द्र द्वारा परमात्मा की स्तुति एवं इन्द्र संबंधित अन्य बातों का वर्णन है।
- ८) १०A) श्री मरणसमाधि प्रकीर्णक सूत्र :- मृत्यु संबंधित आठ प्रकरणों के सार एवं अंतिम आराधना का विस्तृत वर्णन इस पयन्ने में है।
- १०B) श्री महाप्रत्याख्यान प्रकीर्णक सूत्र :- इस पयन्ने में साधु के अंतिम समय में किए जाने योग्य पयन्ना एवं विविध आत्महितकारी उपयोगी बातों का विस्तृत वर्णन है।

१०C) श्री गणिविद्या प्रकीर्णक सूत्र :- इस पयने में ज्योतिष संबंधित बड़े ग्रन्थों का सार है।

卷之三

उपरोक्त दसों पयनों का परिमाण लगभग २५०० श्लोकों में बध्य है। इसके अलावा २२ अन्य पयना भी उपलब्ध हैं। और दस पयनों में चंदाविजय पयनों के स्थान पर गच्छाचार पयना को गिनते हैं।

छह छेद सत्र

- (१) निश्चिथ सूत्र (२) महानिश्चिथ सूत्र (३) व्यवहार सूत्र (४) जीतकल्प सूत्र
 (५) पंचकल्प सूत्र (६) दशा श्रुतस्कंध सूत्र

इन छेद सूत्र ग्रन्थों में उत्सर्ग, अपवाद और आलोचना की गंभीर चर्चा है। अति गंभीर केवल आत्मार्थ, भवभीरु, संयम में परिणत, जयणावंत, सूक्ष्म दण्डि से द्रव्यक्षेत्रादिक विचार धर्मदण्डि से करने वाले, प्रतिपल छहकाया के जीवों की रक्षा हेतु चिंतन करने वाले, गीतार्थ, परंपरागत उत्तम साधु, समाचारी पालक, सर्वजीवों के सच्चे हित की चिंता करने वाले ऐसे उत्तम मुनिवर जिन्होंने गुरु महाराज की निश्चा में योगद्वाहन इत्यादि करके विशेष योग्यता अर्जित की हो ऐसे मनिवरों को ही इन ग्रन्थों के अध्ययन पठन का अधिकार है।

चार मूल सूत्र

- १) श्री दशवैकालिक सूत्र :- पंचम काल के साधु साध्वीओं के लिए यह आगमग्रन्थ अमृत सरोवर सरीखा है। इसमें दश अध्ययन हैं तथा अन्त में दो चूलिकाए रतिवाक्याव, विवित चरिया नाम से दी हैं। इन चूलिकाओं के बारे में कहा जाता है कि श्री स्थूलभद्रस्वामी की बहन यक्षासाध्वीजी महाविदेहक्षेत्र में से श्री सीमंधर स्वामी से चार चूलिकाए लाइ थी। उनमें से दो चूलिकाए इस ग्रन्थ में दी हैं। यह आगम ७०० श्लोक प्रमाण का है।

२) श्री उत्तराध्ययन सूत्र :- परम कृपालु श्री महावीरभगवान के अंतिम समय के उपदेश इस सूत्र में हैं। वैराग्य की बातें और मुनिवरों के उच्च आचारों का वर्णन इस आगम ग्रन्थ में ३६ अध्ययनों में लगभग २००० श्लोकों द्वारा प्रस्तुत हैं।

- ३) श्री निर्युक्ति सूत्र :- चरण सत्तरी-करण सत्तरी इत्यादि का वर्णन इस आगम ग्रन्थ में है। पिंडनिर्युक्ति भी कई लोग ओघ निर्युक्ति के साथ मानते हैं अन्य कई लोग इसे अलग आगम की मान्यता देते हैं। पिंडनिर्युक्ति में आहार प्राप्ति की रीत बताइ हैं। ४२ दोष कैसे दूर हों और आहार करने के छह कारण और आहार न करने के छह कारण इत्यादि बातें हैं।

- ४) श्री आवश्यक सूत्र :- छह अध्ययन के इस सूत्र का उपयोग चतुर्विधि संघ में छोट बड़े सभी को है। प्रत्येक साधु साध्वी, श्रावक-श्राविका के द्वारा अवश्य प्रतिदिन प्रातः एवं सायं करने योग्य क्रिया (प्रतिक्रमण आवश्यक) इस प्रकार है :-

- (१) सामायिक (२) चतुर्विंशति (३) वंदन (४) प्रतिक्रमण
(५) कार्योत्सर्ग (६) पच्चकखाण

२० चूलिकाए

- १) श्री नंदी सूत्र :- ७०० श्लोक के इस आगम ग्रन्थ में परमात्मा महावीर की स्तुति, संघ की अनेक उपमाए, २४ तीर्थकरों के नाम यारह गणधरों के नाम, स्थविरावली और पांच ज्ञान का विस्तृत वर्णन है।

- २) श्री अनुयोगद्वार सूत्र :- २००० श्लोकों के इस ग्रन्थ में निश्चय एवं व्यवहार के आलंबन द्वारा आराधना के मार्ग पर चलने की शिक्षा दी गई है। अनुयोग-याने शास्त्र की व्याख्या जिसके चार द्वारा है (१) उत्क्रम (२) निष्क्रेप (३) अनग्रम (५) नय

यह आगम सब आगमों की चावी है। आगम पढ़ने वाले को प्रथम इस आगम से शुरुआत करनी पड़ती है। यह आगम मखपाठ करने जैसा है।

। इति शम् ॥

Introduction

45 Āgamas, a short sketch

I Eleven Āngas :

- (1) **Ācārāṅga-sūtra** : It deals with the religious conduct of the monks and the Jain householders. It consists of 02 Parts of learning, 25 lessons and among the four teachings on entity, calculation, religious discourse and the ways of conduct, the teaching of the ways of conduct is the main topic here. The Āgama is of the size of 2500 Ślokas.
- (2) **Sūyagadāṅga-sūtra** : It is also known as Sūtra-Kṛtāṅga. Its two parts of learning consist of 23 lessons. It discusses at length views of 363 doctrine-holders. Among them are 180 ritualists, 84 non-ritualists, 67 agnostics and 32 restraint-propounders, though its main area of discussion is the teaching of entity. It is available in the size of 2000 Ślokas.
- (3) **Thānāṅga-sūtra** : It begins with the teaching of calculation mainly and discusses other three teachings subordinately. It introduces the topic of one dealing with the single objects and ends with the topic of eight objects. It is of the size of 7600 Ślokas.
- (4) **Samavāyāṅga-sūtra** : This is an encyclopaedia, introducing 01 to 100 objects, then 150, 200 to 500 and 2000 to crores and crores of objects. It contains the text of size of 1600 Ślokas.
- (5) **Vyākhyā-prajñapti-sūtra** : It is also known as Bhagavatī-sūtra. It is the largest of all the Āngas. It contains 41 centuries with subsections. It consists of 1925 topics. It depicts the questions of Gautama *Ganadhara* and answers of Lord Mahāvīra. It discusses the four teachings in the centuries. This Āgama is really a treasure of gems. It is of the size of more than 15000 Ślokas.
- (6) **Jñātādharma-Kathāṅga-sūtra** : It is of the form of the teaching of the religious discourses. Previously it contained three and a half crores of discourses, but at present there are 19 religious discourses. It is of the size of 6000 Ślokas.
- (7) **Upāsaka-daśāṅga-sūtra** : It deals with 12 vows, life-sketches of 10 great Jain householders and of Lord Mahāvīra, too. This deals with the teaching of the religious discourses and the ways of conduct.

It is of the size of around 800 Ślokas.

- (8) **Antagaḍa-daśāṅga-sūtra** : It deals mainly with the teaching of the religious discourses. It contains brief life-sketches of the highly spiritual souls who are born to liberate and those who are liberating ones : they are Andhaka Vṛṣṇi, Gautama and other 9 sons of queen Dhārinī, 8 princes like Akṣobhakumāra, 6 sons of Devaki, Gajasukumāra, Yādava princes like Jāli, Mayāli, Vasudeva Kṛṣṇa, 8 queens like Rukmiṇī. It is available of the size of 800 Ślokas.
- (9) **Anuttaravavāyi-daśāṅga-sūtra** : It deals with the teaching of the religious discourses. It contains the life-sketches of those who practise the path of religious conduct, reach the *Anuttara Vimāna*, from there they drop in this world and attain Liberation in the next birth. Such souls are Abhayakumāra and other 9 princes of king Śrenika, Dirghasena and other 11 sons, Dhannā Anagāra, etc. It is of the size of 200 Ślokas.
- (10) **Praśna-vyākaraṇa-sūtra** : It deals mainly with the teaching of the ways of conduct. As per the remark of the Nandi-sūtra, it contained previously Lord Mahāvīra's answers to the questions put by gods, Vidyādhara, monks, nuns and the Jain householders. At present it contains the description of the ways leading to transgression and the self-control. It is of the size of 200 Ślokas.
- (11) **Vipāka-sūtrāṅga-sūtra** : It consists of 2 parts of learning. The first part is called the Fruition of miseries and depicts the life of 10 sinful souls, while the second part called the Fruition of happiness narrates illustrations of 10 meritorious souls. It is available of the size of 1200 Ślokas.

II Twelve Upāṅgas

- (1) **Uvavāyi-sūtra** : It is a subservient text to the Ācārāṅga-sūtra. It deals with the description of Campā city, 12 types of austerity, procession-arrival of Koṇika's marriage, 700 disciples of the monk Ambāda. It is of the size of 1000 Ślokas.
- (2) **Rāyapasenī-sūtra** : It is a subservient text to Sūyagadāṅga-sūtra. It depicts king Pradesi's jurisdiction, god Suryābha worshipping the Jina idols, etc. It is of the size of 2000 Ślokas.

- (3) **Jivabhigama-sūtra :** It is a subservient text to *Thānāṅga-sūtra*. It deals with the wisdom regarding the self and the non-self, the Jambū continent and its areas, etc. and the detailed description of the veneration offered by god Vijaya. The four chapters on areas, society, etc. published recently are composed on the line of the topics of this *Sūtra* and of the *Pannavaṇā-sūtra*. It is of the size of 4700 *Ślokas*.
- (4) **Pannavaṇā-sūtra :** It is a subservient text to the *Samavāyāṅga-sūtra*. It describes 36 steps or topics and it is of the size of 8000 *Ślokas*.
- (5) **Surya-prajñapti-sūtra** and
- (6) **Candra-prajñapti-sūtra :** These two falls under the teaching of the calculation. They depict the solar and the lunar transit, the movement of planets, the variations in the length of a day, seasons, northward and the southward solstices, etc. Each one of these *Āgamas* are of the size of 2200 *Ślokas*.
- (7) **Jambūdvipa-prajñapti-sūtra :** It mainly deals with the teaching of the calculations. As its name indicates, it describes at length the objects of the Jambū continent, the form and nature of 06 corners (*āra*). It is available in the size of 4500 *Ślokas*.
- Nirayāvalī-pañcaka :**
- (8) **Nirayāvalī-sūtra :** It depicts the war between the grandfather and the daughter's son, caused of a necklace and the elephant, the death of king Śrenika's 10 sons who attained hell after death. This war is designated as the most dreadful war of the Downward (*avasarpiṇi*) age.
- (9) **Kalpavatamsaka-sūtra :** It deals with the life-sketches of Kālakumara and other 09 princes of king Śrenika, the life-sketch of Padamakumgra and others.
- (10) **Pupphiyā-upāṅga-sūtra :** It consists of 10 lessons that covers the topics of the Moon-god, Sun-god, Venus, queen Bahuputrikā, Pūrṇabhadra, Mañibhadra, Datta, Śila, Bala and Añāḍḍhiya.
- (11) **Pupphaculiya-upāṅga-sūtra :** It depicts previous births of the 10 queens like Śrīdevī and others.
- (12) **Vahnidaśā-upāṅga sūtra :** It contains 10 stories of Yadu king Andhakavr̄ṣṇi, his 10 princes named Samudra and others, the tenth

one Vāsudeva, his son Balabhadra and his son Niṣadha.

III Ten *Payannā-sūtras* :

- (1) **Aurapaccakhāna-sūtra :** It deals with the final religious practice and the way of improving (the life so that the) death (may be improved).
- (2) **Bhattacharinnā-sūtra :** It describes (1) three types of *Pandita* death,
 (2) knowledge, (3) Ingini devotee
 (4) *Pādapopagamana*, etc.
- (4) **Santhāraga-payannā-sūtra :** It extols the *Saṁstāraka*.

** These four payannās can also be learnt and recited by the Jain householders. **

- (5) **Tandula-viyāliya-payannā-sūtra :** The ancient preceptors call this Payannā-sūtra as an ocean of the sentiment of detachment. It describes what amount of food an individual soul will eat in his life of 100 years, the human life can be justified by way of practising a religious life.
- (6) **Candāvijaya-payannā-sūtra :** It mainly deals with the religious practice that improves one's death.
- (7) **Devendrathui-payannā-sūtra :** It presents the hymns to the Lord sung by Indras and also furnishes important details on those Indras.
- (8) **Maraṇasamādhi-payannā-sūtra :** It describes at length the final religious practice and gives the summary of the 08 chapters dealing with death.
- (9) **Mahāpaccakhāna-payannā-sūtra :** It deals specially with what a monk should practise at the time of death and gives various beneficial informations.
- (10) **Gaṇivijaya-payannā-sūtra :** It gives the summary of some treatise on astrology.

These 10 Payannās are of the size of 2500 *Ślokas*.

Besides about 22 Payannās are known and even for these above 10 also there is a difference of opinion about their names. The Gacchācāra is taken, by some, in place of the Candāvijaya of the 10 Payannās.

IV Six *Cheda-sūtras*

- (1) Vyavahāra-sūtra, (2) Nisītha-sūtra,
- (3) Mahānisītha-sūtra, (4) Pancakalpa-sūtra,
- (5) Daśāruta-skandha-sūtra and (6) Br̥hatkalpa-sūtra.

These Chedasūtras deal with the rules, exceptions and vows.

The study of these is restricted only to those best monks who are (1) serene, (2) introvert, (3) fearing from the worldly existence, (4) exalted in restraint, (5) self-controlled, (6) rightfully discerning the subtlety of entity, territories, etc. (7) pondering over continuously the protection of the six-limbed souls, (8) praiseworthy, (9) exalted in keeping the tradition, (10) observing good religious conduct, (11) beneficial to all the beings and (12) Who have paved the path of Yoga under the guidance of their master.

V Four *Mūlasūtras*

- (1) **Daśavaikālika-sūtra** : It is compared with a lake of nectar for the monks and nuns established in the fifth stage. It consists of 10 lessons and ends with 02 Cūlikās called Rativākyā and Vivittacariyā. It is said that monk Sthūlabhadra's sister nun Yakṣā approached Simandhara Svāmī in the Mahāvideha region and received four Cūlikās. Here are incorporated two of them.
- (2) **Uttarādhyayana-sūtra** : It incorporates the last sermons of Lord Mahāvira. In 36 lessons it describes detachment, the conduct of monks and so on. It is available in the size of 2000 *Ślokas*.
- (3) **Anuyogadvāra-sūtra** : It discusses 17 topics on conduct, behaviour, etc. Some combine Piñčaniryukti with it, while others take it as a separate Āgama. Piñčaniryukti deals with the method of receiving food (*bhikṣā* or *gocari*), avoidance of 42 faults and to receive food, 06 reasons of taking food, 06 reasons for avoiding food, etc.
- (4) **Avaśyaka-sūtra** : It is the most useful Āgama for all the four groups of the Jain religious constituency. It consists of 06 lessons. It describes 06 obligatory duties of monks, nuns, house-holders and housewives. They are : (1) *Sāmāyika*, (2) *Caturvīṁśatistava*, (3) *Vandanā*, (4) *Pratikramana*, (5) *Kāyotsarga* and (6) *Paccakhāna*.

VI Two *Cūlikās*

- (1) **Nandi-sūtra** : It contains hymn to Lord Mahāvira, numerous similes for the religious constituency, name-list of 24 *Tirthankaras* and 11 *Gaṇadharas*, list of *Sthaviras* and the fivefold knowledge. It is available in the size of around 700 *Ślokas*.
- (2) **Anuyogadvāra-sūtra** : Though it comes last in the serial order of the 45 Āgamas, the learner needs it first. It is designated as the key to all the Āgamas. The term *Anuyoga* means explanatory device which is of four types : (1) Statement of proposition to be proved, (2) logical argument, (3) statement of accordance and (4) conclusion.

It teaches to pave the righteous path with the support of firm resolve and wordly involvements.

It is of the size of 2000 *Ślokas*.

દ્રવ્યોનુયોગ પ્રધાન સૂત્રકૃતાંગ સૂત્ર - ૨

અન્યનામ : સૂચણા, સૂત્રણા, સૂત્રકણ.	
શુતર્સ્કર્ણધ - - - - -	૨
અધ્યયન - - - - -	૨૩
ઉદેશક - - - - -	૩૩
પદ - - - - -	૩૬,૦૦૦

ઉપલબ્ધ પાઠ - - - - -	૨૧૦૦ શ્લોક પ્રમાણ
ગદિસૂત્ર - - - - -	૮૫
પદ - - - - -	૭૭૬

પ્રથમ શુતર્સ્કર્ણધ

અધ્યયન - - -	૧૬
ઉદેશક - - -	૨૬
ગદિસૂત્ર - - -	૪
પદસૂત્ર - - -	૫૩૧

દ્વિતીય શુતર્સ્કર્ણધ

અધ્યયન - - -	૭
ઉદેશક - - -	૭
ગદિસૂત્ર - - -	૮૧
પદસૂત્ર - - -	૮૮

પ્રથમ શુતર્સ્કર્ણધ :

(૧) અધ્યયન : સમય

પહેલા ઉદેશકમાં પરિયહના સર્વધા ત્યાગથી મુક્તિ, બંધન તોડવા માટેની પ્રેરણા, હિંસાથી વેરની વૃદ્ધિ, આત્માક્રૈતવાદ, દેહાત્મવાદ, અકારક વાદ, આત્મષષ્ઠવાદ, અક્લવાદ અને વાદીઓના નિષ્ઠળ જીવનની વાતો જણાવી છે.

બીજા ઉદેશકમાં નિયતિવાદ, અજ્ઞાનવાદ, જ્ઞાનવાદ અને કિયાવાદની વાતો જણાવી છે.

ત્રીજા ઉદેશકમાં આધાકર્મ આહારનો નિષેધ, વિ. મુનિપણાના આચારની સારી સમજણ આપી છે. જગતકર્તૃત્વવાદ, તૈરાશિકવાદ, અનુષ્ઠાનવાદની વાતો છે.

ચોથા ઉદેશકમાં પરિયહધારી શ્રમણોથી દૂર રહેવું અને અહિંસા, કષાયજ્ય, પાંચ સમિતિ, પાંચ સંવરની વાતો જણાવી છે.

સરળ ગુજરાતી ભાવાર્થે

(૨) અધ્યયન : વેતાલીય
પહેલા ઉદેશકમાં માનવભવની દુર્લભતા, આયુષ્યની અનિત્યતા જણાવી અંતે મોહવિજ્યની વાત કરી છે.
ખીજ ઉદેશકમાં નિંદાનો નિષેધ, પરિગ્રહનો નિષેધ, મદનો નિષેધ, મમત્વનો નિષેધ જણાવી અંતે મુક્તિમાર્ગની વાત જણાવી છે.
ત્રીજ ઉદેશકમાં સંવર અને નિર્જરાથી મુક્તિ, સુતિપૂજાનો નિષેધ જણાવી અંતે ભગવાનની અને એના અનુયાયીઓની સમાન પ્રદેશાની વાત કહી છે.

(૩) અધ્યયન : ઉપસર્ગ
પહેલા ઉદેશકમાં પ્રતિકૂળ ઉપસર્ગ,
ખીજ ઉદેશકમાં અનુકૂળ ઉપસર્ગ,
ત્રીજ ઉદેશકમાં પરવાહિ વચ્ચનોની વિસ્તૃત વાત અને ચોથા ઉદેશકમાં યથાવરસિયત અર્થપ્રદેશાની વાત કહી છે.

(૪) અધ્યયન : સ્વીપરિણા
આ અધ્યયનના બંને ઉદેશકોમાં સ્વીપરીષહનું વિસ્તૃત વર્ણન કર્યું છે.

(૫) અધ્યયન : નરકવિલક્ષિત
પહેલા ઉદેશકમાં નરકની વેદના અને ખીજ ઉદેશકમાં પાપી જીવો ચાર ગતિમાં શ્રમણ કરે છે તે વાત જણાવી છે.

(૬) અધ્યયન : વીરસ્તુતિ
તેના એક ઉદેશકમાં ભગવાન મહાવીરના ગુણાનુવાદ અને ઉપમાયુક્ત વિસ્તૃત વર્ણન કર્યું છે.

(૭) અધ્યયન : સુશીલ પરિલાઘ્ય
તેના એક ઉદેશકમાં હિંસક માણસ જે જીવોની હત્યા કરે છે એ જીવયોનિમાં ઉત્પત્ત થઈને વેદના સોગવે છે. તે વાત જણાવી છે. અંતે રાગ્રેષથી નિવૃત્ત થઈ ઉપસર્ગ સહન કરી મોક્ષપ્રાપ્તિની વાત જણાવી છે.

(૮) અધ્યયન : વીર્ય
આના એક ઉદેશકમાં વીર્યના બે ભેદો - ભાલવીર્ય અને પંડિતવીર્યની વાત જણાવી છે.

(૯) અધ્યયન : ધર્મ
આના એક ઉદેશકમાં ધર્મના સ્વરૂપની પૂર્યા, ઉપદેશ અને અંતે મોક્ષપર્યત કષાયના ત્યાગની વાત જણાવી છે.

(૧૦) અધ્યયન : સમાપ્તિ
આના એક ઉદેશકમાં ધર્મશ્રવણની પ્રેરણા અને અંતે જન્મમરણની આશાને ત્યજનાર તેમજ સમભાવ રાખનાર મુક્ત થાય છે તે વાત જણાવી છે.

(૧૧) અધ્યયન : ભાર્જ
આના એક ઉદેશકમાં મોક્ષમાર્ગ માટે પ્રશ્ન અને અંતે જીવનપર્યત શુદ્ધ આહાર લેવાનો ઉપદેશ છે.

(૧૨) અધ્યયન : સમલસરણ
આના એક ઉદેશકમાં ચાર વાં (૧) અજ્ઞાનવાદી, (૨) વિનયવાદી, (૩) અપ્રિયવાદી અને (૪) શૂન્યતાવાદીની વાત જણાવી અંતે અનાસક્ત રહેવાનો ઉપદેશ છે.

(૧૩) અધ્યયન : યથપાત્રથ્ય
આના એક ઉદેશકમાં શીલ અને અશીલનું રહુસ્ય અને અંતે હિંસા અને માયાના ત્યાગની વાત જણાવી છે.

(૧૪) અધ્યયન : ગ્રંથ
આના એક ઉદેશકમાં આપરિથ્ય, બ્રહ્મચર્ય, આજ્ઞાપાલન અને આપ્રમાદનો ઉપદેશ આપી અંતે સૂત્રનું શુદ્ધ ઉચ્ચારણ તેમજ યથાર્થ અર્થ કરવાવાળા તપસ્વીને ભાવસમાધિ પ્રાસ થાય છે તે જણાવ્યું છે.

(૧૫) અધ્યયન : આદ્દાન
આના એક ઉદેશકમાં દર્શનાવરણીયના કથાથી ત્રિકાળજાન અને અંતે રત્નત્રયીની આરાધનાથી ભવભૂમણના અટકવાની વાત જણાવી છે.

(૧૬) અધ્યયન : ગ્રાથ
આના એક ઉદેશકમાં આણગારના ચાર પર્યાય - (૧) માહણ, (૨) શ્રમણ, (૩) લિષ્ણ અને (૪) નિર્ગ્રન્થ ની વ્યાખ્યાઓ કરી છે.

દ્વિતીય શુદ્ધસ્કર્ષ

(૧) અધ્યયન : પુંડરીક
આના એક ઉદેશકમાં પુષ્કરિણી (વાવ) માં અનેક કમળોના મધ્યમાં પદ્મવર પુંડરીક (કમળ) ના દાદાંતથી કર્મ-જીવ-વિષય-ધર્મ વગેરે સમજાવીને અંતે શ્રમણના ૧૪ (ચૌદ) પર્યાયો બતાવ્યા છે.

(૨) અધ્યયન : ક્રિયાસ્થાન
આના એક ઉદેશકમાં બે પ્રકારના સ્થાન (૧) ધર્મસ્થાન અને અધર્મસ્થાન તેમજ (૨) ઉપરાંત સ્થાન અને અનુપરાંત સ્થાન, ૧૩ (તેર) ક્રિયાસ્થાનની વાત જણાવી

અંતે ૧૨ (બાર) કિયાસ્થાન સેવનારાઓનું ભવભમણ અને તેરમું કિયા સ્થાન સેવનારની સિદ્ધિગતિની વાત જણાવી છે.

(૩) અધ્યયન : આહાર પરિશ્રા

આના એક ઉદ્દેશકમાં ચાર પ્રકારના બીજ - વનસ્પતિઓની ઉત્પત્તિઓનું કારણ અને અંતે સર્વ પ્રાણભૂત જીવ અને સત્ત્વના જ્ઞાતા મુનિ ગુણોના ધારક બને છે એ વાત જણાવી છે.

(૪) અધ્યયન : પ્રત્યાપ્યાન

આના એક ઉદ્દેશકમાં અપ્રત્યાપ્યાની આત્મા દ્વારા હુંમેશાં પાપકર્મનું ઉપાર્જન થાય છે તે જણાવી અંતે છ - કાય જીવોની હિંસાથી વિરક્ત મુનિ એકાંત પંડિત છે એમ જણાવે છે.

(૫) અધ્યયન : આચારસૂત

આના એક ઉદ્દેશકમાં અનાચારનું સેવન ન કરવાનો ઉપદેશ આપી અંતે મોક્ષપર્યત ધર્મની આરાધનાની વાત કહી છે.

(૬) અધ્યયન : આર્દ્રકીય

આના એક ઉદ્દેશકમાં ગોશાલક અને આર્દ્રકુમારના સંવરની વાત જણાવી છે.

(૭) અધ્યયન : નાદંદીય

આના એક ઉદ્દેશકમાં રાજગૃહી નગરીનું ઉપનગર નાલંદા છે તેમાં ગાથાપતિના ધાર્મિક જીવનનું વર્ણન કરી પાર્શ્વપત્ર્ય પેંદાલપુત્ર તથા જૌતમ નો સવાંદ છે. અંતે લગ્નવાન મહાવીર સ્વામી પાસે પેંદાલપુત્ર પંચ મહાક્રત સ્વીકાર કરે છે. તે સાથે આ અંગ પૂર્ણ થાય છે.

सिरि उसहृदेव सामिस्स णमो । सिरि गोडी- जिराउला-सब्बोदय पासणाहाणं णमो । णमोऽत्थु णं समणस्स भगवओ महइ महावीरवद्धमाणसामिस्स । सिरि गोयम-सोहम्माइं सब्ब गणहराणं णमो । सिरि सुजुरु-देवाणं णमो ॥ १. पंचमगणहरभयवंसिरिसुहम्मसामिविरह्यं बिझ्यमंगं सूयगडंगसुत्तं **फक्फक्फ** ॥ पढमो सुयकखंधो ॥**फक्फक्फ** १ पढमं अज्ञयणं ‘समयो’ पढमो उद्देसओ ॥**फक्फक्फ** ॥ १. बुज्जिज्ज तिउडेज्जा बंधणं परिजाणिया । किमाह बंधणं वीरे ? किं वा जाणं तिउड्हई ? ॥ १ ॥ २. चित्तमंतमचितं वा परिगिज्ज किसामवि । अन्नं वा अणुजाणाति एवं दुक्खा ण मुच्छ ॥ २ ॥ ३. सयं तिवायए पाणे अदुवा अण्णैहिं धायए । हण्टं वाडणुजाणाइ वेरं वह्नेति अप्पणो ॥ ३ ॥ ४. जस्सिं कुले समुपन्ने जेहिं वा संवसे णरे । ममाती लुप्पती बाले अन्नमन्नेहिं मुच्छिए ॥ ४ ॥ ५. वित्तं सोयरिया चेव सब्बमेतं न ताणए । संखाए जीवियं चेव कम्मणा उ तिउड्हति ॥ ५ ॥ ६. एए गंथे विउक्रम्म एगे समण-माहणा । अयाणंता विउस्सिता सत्ता कामेहिं माणवा ॥ ६ ॥ ७. संति पंच महब्भूया इहमेगेसिमाहिया । पुढवी आऊ तेऊ वाऊ आगासपंचमा ॥ ७ ॥ ८. एते पंच महब्भूया तेभ्भो एगो त्ति आहिया । अह एसिं विणासे उ विणासो होइ देहिणो ॥ ८ ॥ ९. जहा य पुढवीथूभे एगे नाणा हि दीसइ । एवं भो ! कसिणे लोए एके विज्ञा णु वत्तए ॥ ९ ॥ १०. एवमेगे त्ति जंपंति मंदा आरंभणिस्सिया । एगे किच्चा सयं पावं तिब्बं दुक्खं नियच्छइ ॥ १० ॥ ११. पत्तेयं कसिणे आया जे बाला जे य पंडिता । संति पेच्चा ण ते संति णत्थि सत्तोवपातिया ॥ ११ ॥ १२. णत्थि पुण्णे व पावे वा णत्थि लोए इतो परे । सरीरस्स विणासेणं विणासो होति देहिणो ॥ १२ ॥ १३. कुब्बं च कारवं चेव सब्बं कुब्बं ण विज्जति । एवं अकारओ अप्पा एवं ते उ पगबिभया ॥ १३ ॥ १४. जे ते उ वाइणो एवं लोए तेसिं कुओ सिया । तमातो ते तमं जंति मंदा आरंभनिस्सिया ॥ १४ ॥ १५. संति पंच महब्भूता इहमेगेसि आहिता । आयछद्वा पुणेगाऽऽहु आया लोगे य सासते ॥ १५ ॥ १६. दुहओ ते ण विणस्संति नो य उप्पज्जए असं । सब्बे वि सब्बहा भावा नियतीभावमागता ॥ १६ ॥ १७. पंच खंधे वयंतेगे बाला उ खणजोगिणो । अन्नो अणन्नो णेवाऽऽहु हेउयं च अहेउयं ॥ १७ ॥ १८. पुढवी आऊ तेऊ य तहा वाऊ य एकओ । चत्तारि धाउणो रूबं एवमाहंसु जाणगा ॥ १८ ॥ १९. अगारमावसंता वि आरणा वा वि पव्वगा । इमं दरिसणमावन्ना सब्बदुक्खा विमुच्छती ॥ १९ ॥ २०. ते णावि संधिं णच्चा णं न ते धम्मविऊ जणा । जे ते उ वाइणो एवं ण ते ओहंतराऽऽहिता ॥ २० ॥ २१. ते णावि संधिं णच्चा णं न ते धम्मविऊ जणा । जे ते उ वाइणो एवं ण ते संसारपारगा ॥ २१ ॥ २२. ते णावि संधिं णच्चा णं न ते धम्मविऊ जणा । जे ते उ वाइणो एवं न ते जम्मस्स पारगा ॥ २२ ॥ २३. ते णावि संधिं णच्चा णं न ते धम्मविऊ जणा । जे ते उ वाइणो एवं न ते दुक्खस्स पारगा ॥ २३ ॥ २४. ते णावि संधिं णच्चा णं न ते धम्मविऊ जणा । जे ते उ वाइणो एवं न ते दुक्खस्स पारगा ॥ २४ ॥ २५. ते णावि संधिं णच्चा णं न ते धम्मविऊ जणा । जे ते उ वाइणो एवं न ते मारस्स पारगा ॥ २५ ॥ २६. णाणाविहाइं दुक्खाइं अणुभवैति पुणो पुणो । संसारचक्रवालम्मि वाहि-मच्छु-जराकुले ॥ २६ ॥ २७. उच्चावयाणि गच्छंता गब्भमेस्संतङ्णंतसो । नायपुत्ते महावीरे एवमाह जिणौत्तमे ॥ २७ ॥ त्ति बेमि ॥ ☆ ☆ ☆ ॥ पढमज्जयणे पढमो उद्देसओ ॥ बिझओ उद्देसओ ☆ ☆

☆ २८. आधायं पुण एगेसिं उववन्ना पुढो जिया । वेदयंति सुहं दुक्खं अदुवा लुप्पति ठाणओ ॥ १ ॥ २९. न तं सयंकडं दुक्खं कओ अन्नकडं च णं । सुहं वा जइ वा दुक्खं सेहियं वा असेहियं ॥ २ ॥ ३०. न सयं कडं ण अन्नेहिं वेदयंति पुढो जिया । संगतियं तं तहा तेसिं इहमेगेसिमाहियं ॥ ३ ॥ ३१. एवमेताइं जंपंता बाला पंडियमाणिणो । णियया-ऽणिययं संतं अजाणंता अबुद्धिया ॥ ४ ॥ ३२. एवमेगे उ पासत्था ते भुज्जो विष्पगबिभया । एवं पुवडिता संता ण ते दुक्खविमोक्खया ॥ ५ ॥ ३३. जविणो मिगा जहा संता परिताणेण वज्जिता । असंकियाइं संकंति संकियाइं असंकिणो ॥ ६ ॥ ३४. परिताणियाणि संकंता पासिताणि असंकिणो । अण्णाणभयसंविग्गा संपलिति तहिं तहिं ॥ ७ ॥ ३५. अह तं पवेज्ज वज्जिं अहे वज्जस्स वा वए । मुंचेज्ज पयपासाओ तं तु मंदे ण देहती ॥ ८ ॥ ३६. अहियप्पाऽहियपण्णाणे विसमंतेणुवागते । से बच्चे पयपासेहिं तत्थ घायं नियच्छति ॥ ९ ॥ ३७. एवं तु समणा एगे मिच्छद्विष्टी अणारिया । असंकिताइं संकंति संकिताइं असंकिणो ॥ १० ॥ ३८. धम्मपण्णवणा जा सा तं तु संकंति मूढगा । आरंभाइं न संकंति अवियत्ता अकोविया ॥ ११ ॥ ३९. सब्बप्पगं विउक्रस्सं सब्बं णूमं विहूणिया । अप्पत्तियं अकम्मंसे एयमहुं मिगे चुए ॥ १२ ॥ ४०. जे एतं णाभिजाणति मिच्छद्विष्टी अणारिया । मिगा वा पासबच्चा ते घायमेसंतङ्णंतसो ॥ १३ ॥ ४१. माहणा समणा एगे सब्बे णाणं सयं वदे । सब्बलोगे वि जे पाणा न ते जाणंति किं चणं ॥ १४ ॥ ४२. मिलकखु अमिलकखुस्स जहा वुत्ताणुभासती । ण हेउं से

ક્ષોજન્ય

પ.પુ. સાધવીશ્રી ખીરિભદ્રાશ્રીજી મ.સા. ના શિષ્યા બા.બ્ર.પુ. સા.શ્રી. નિર્મલગુણાશ્રીજી મ.સા.ના શિ. બા.બ્ર. પુ.સા.શ્રી. જ્યોતિપ્રભાશ્રીજી મ.સા.ની પ્રેરણાથી શ્રી. અંતરિક્ષતીર્થ ચાતુર્મસિની અનુમોદનાર્થે શ્રી અંતરિક્ષ પાર્શ્વનાથ મહાજન સંસ્થાન (શીરપૂર) જી. અકોલા.

विजाणाति भासियं तऽणुभासती ॥१५॥ ४३. एवमण्णाणिया नाणं वयंता विसयं सयं । णिच्छयत्थं ण जाणांति मिलकखू व अबोहिए ॥१६॥ ४४. अण्णाणियाण वीमंसा अण्णाणे नो नियच्छती । अप्पणो य परं णालं कुतो अणेऽणुसासिउं ? ॥१७॥ ४५. वणे मूढे जथा जंतू मूढणेताणुगामिए । दुहओ वि अकोविता तिव्वं सोयं पियच्छति ॥१८॥ ४६. अंधो अंधं पहं णिंतो दूरमद्धाण गच्छती । आवज्जे उप्पधं जंतु अदुवा पंथाणुगामिए ॥१९॥ ४७. एवमेगे नियायट्टी धम्ममाराहगा वयं । अदुवा अधम्ममावज्जे ण ते सव्वज्जुयं वए ॥२०॥ ४८. एवमेगे वितक्काहिं णो अण्णं पञ्जुवासिया । अप्पणो य वितक्काहिं अयमंजू हि दुम्मती ॥२१॥ ४९. एवं तक्काए साहेता धम्मा-ऽधम्मे अकोविया । दुक्खं ते नाइतुद्वृति सउणी पंजरं जहा ॥२२॥ ५०. सयं सयं पसंसंता गरहंता परं वइं । जे उ तत्थ विउस्संति संसारं ते विउस्सिया ॥२३॥ ५१. अहावरं पुरक्खायं किरियावाइदरिसण । कम्मचिंतापणद्वाणं संसारपरिवह्णण ॥२४॥ ५२. जाणं काएण(S)णाउट्टी अबुहो जं च हिंसती । पुट्टो वेदेति परं अवियत्तं खु सावज्जं ॥२५॥ ५३. संतिमे तओ आयाणा जेहिं कीरति पावगं । अभिकम्माय पेसाय मणसा अणुजाणिया ॥२६॥ ५४. एए उ तओ आयाणा जेहिं कीरति पावगं । एवं भावविसोहीए णेव्वाणमभिगच्छती ॥२७॥ ५५. पुत्तं पि ता समारंभ आहारद्वमसंजए । भुंजमाणो य मेधावी कम्मुणा नोवलिप्पति ॥२८॥ ५६. मणसा जे पउस्संति चित्तं तेसिं न विज्जती । अणवज्जं अतहं तेसिं ण ते संवुडचारिणो ॥२९॥ ५७. इच्येयाहिं दिट्टीहिं सातागारवणिस्सिता । सरणं ति मण्णमाणा सेवंती पावगं जणा ॥३०॥ ५८. जहा आसाविणिं णावं जातिअंधो दुरुहिया । इच्छेज्जा पारमागंतुं अंतरा य विसीयति ॥३१॥ ५९. एवं तु समणा एगे मिच्छद्विट्टी अणारिया । संसारपारकंखी ते संसारं अणुपरियद्वृति ॥३२॥ ति बेमि ☆☆☆ ॥६०. जं किंचि वि पूतिकडं सहीमागंतुमीहियं । सहस्संतरियं भुंजे दुपक्खं चेव सेवती ॥६१॥ ६१. तमेव अविजाणांता विसमंमि अकोविया । मच्छा वेसालिया चेव उदगस्सऽभियागमे ॥२॥ ६२. उदगस्सऽप्पभावेण सुक्कमि घातमिति उ । ढंकेहि य कंकेहि य आमिसत्थेहिं ते दुही ॥३॥ ६३. एवं तु समणा एगे वद्वमाणसुहेसिणो । मच्छा वेसालिया चेव घातमेसंतऽणंतसो ॥४॥ ६४. इणमन्नं तु अण्णाणं इहमेगेसिमाहियं । देवउत्ते अयं लोगे बंभउते ति आवरे ॥५॥ ६५. ईसरेण कडे लोए पहाणाति तहावरे । जीवा-ऽजीवसमाउत्ते सुह-दुक्खसमन्निए ॥६॥ ६६. सयंभुणा कडे लोए इति वुत्तं महेसिणा । मारेण संथुता माया तेण लोए असासते ॥७॥ ६७. माहणा समणा एगे आह अंडकडे जगे । असो तत्तमकासी य अयाणांता मुसं वदे ॥८॥ ६८. सएहिं परियाएहिं लोयं बूया कडे ति या । तत्तं ते ण विजाणांती ण विणासि कयाइ वि ॥९॥ ६९. अमणुण्णसमुप्पादं दुक्खमेव विजाणिया । समुप्पादमयाणांता किह नाहिति संवरं ॥१०॥ ७०. सुद्धे अपावए आया इहमेगेसि आहितं । पुणो कीडा-पदोसेण से तत्थ अवरज्जति ॥११॥ ७१. इह संवुडे मुणी जाते पच्छा होति अपावए । वियडं व जहा भुज्जो नीरयं सरयं तहा ॥१२॥ ७२. एताणुवीति मेधावि बंभंचेरे ण ते वसे । पुढो पावाउया सव्वे अक्खायारो सयं सयं ॥१३॥ ७३. सते सते उवडाणे सिद्धिमेव ण अन्नहा । अहो वि होति वसवत्ती सव्वकामसमप्पिए ॥१४॥ ७४. सिद्धा य ते अरोगा य इहमेगेसि आहितं । सिद्धिमेव पुराकाउं सासए गढिया णरा ॥१५॥ ७५. असंवुडा अणादीयं भमिहिति पुणो पुणो । कप्पकालमुवज्जांति ठाणा आसुर-किब्बिसिय ॥१६॥ ति बेमि ☆☆☆ ॥७६. एते जिता भो ! न सरणं बाला पंडितमाणिणो । हेच्चा णं पुव्वसंजोगं सिया किच्चोवदेसगा ॥१॥ ७७. तं च भिक्खू परिणाय विज्जं तेसु ण मुच्छए । अणुक्कसे अप्पलीणे मज्जेण मुणि जावते ॥२॥ ७८. सपरिग्गहा य सारंभा इहमेगेसि आहियं । अपरिग्गहे अणारंभे भिक्खू ताणं परिव्वते ॥३॥ ७९. कडेसु घासमेसेज्जा विऊ दत्तेसणं चरे । अगिद्धो विप्पमुक्को य ओमाणं परिवज्जते ॥४॥ ८०. लोगवायं निसामेज्जा इहमेगेसि आहितं । विवरीतपणसंभूतं अणणणबुतिताणुयं ॥५॥ ८१. अणांते णितिए लोए सासते ण विणस्सति । अंतवं णितिए लोए इति धीरोऽतिपासति ॥६॥ ८२. अपरिमाणं विजाणाति इहमेगेसि आहितं । सव्वत्थ सपरिमाणं इति धीरोऽतिपासति ॥७॥ ८३. जे केति तसा पाणा चिह्नंतऽदुव थावरा । परियाए अत्थि से अंजू तेण ते तस-थावरा ॥८॥ ८४. उरालं जगओ जोयं विपरीयासं पलेति य । सव्वे अक्कंतदुक्खा य अतो सव्वे अहिसिया ॥९॥ ८५. एतं खु णाणिणो सारं जं न हिंसति किंचणं । अहिंसासमयं चेव इत्तावंतं विजाणिया ॥१०॥ ८६. बुसिए य विगयगेही य आयाणं सारक्खए । चरिया-ऽसण-सेज्जासु भज्जपाणे य अंतसो ॥११॥ ८७. एतेहिं तिहिं ठाणेहिं संजते सततं मुणी । उक्कसं जलणं णूमं मज्जात्थं च विगिंच्चए ॥१२॥ ८८. समिते उ

सदा साहू पंचसंवरसंवुडे । सितेहिं असिते भिक्खू आमोक्खाए परिव्वपेज्जासि ॥१३॥ त्ति बेमि ☆☆☆ ॥ पढमं अज्ञायणं सम्मतं ॥ ☆☆☆ फ़फ़फ़ २ बिइयमज्जयणं 'वेयालियं' पढमो उद्देसओ फ़फ़फ़ ८९. संबुज्जह किं न बुज्जह, संबोही खलु पेच्च दुल्लभा । णो हूवणमंति रातिओ, णो सुलभं पुणरावि जीवियं ॥१॥ ९०. डहरा बुह्हा य पासहा, गब्भत्था वि चयंति माणवा । सेणे जह बट्टयं हरे, एवं आउखयम्मि तुह्हती ॥२॥ ९१. माताहिं पिताहिं लुप्पति, णो सुलभा सुगई वि पेच्चओ । एयाइं भयाइं देहिया, आरंभा विरमेज्ज सुव्वते ॥३॥ ९२. जमिणं जगती पुढो जगा, कम्मेहिं लुप्पति पाणिणो । सयमेव कडेहिं गाहती, णो तस्सा मुच्चे अपुह्वं ॥४॥ ९३. देवा गंधव्व-रक्खसा, असुरा भूमिच्चरा सिरीसिवा । राया नर-सेह्नि-माहणा, ठाणा ते वि चयंति दुक्रिखया ॥५॥ ९४. कामेहियं संधवेहिय, गिद्धा कम्मसहा कालेण जंतवो । ताले जह बंधणच्चुते, एवं आउखयम्मि तुह्हती ॥६॥ ९५. जे यावि बहुस्सुए सिया, धम्मिए माहणे भिक्खुए सिया । अभिनूमकडेहिं मुच्छिए, तिव्वं से कम्मेहिं किच्चती ॥७॥ ९६. अह पास विवेगमुह्विए, अवितिणे इह भासती धुवं । णाहिसि आरं कतो परं, वेहासे कम्मेहिं किच्चती ॥८॥ ९७. जइ वि य णिगिणे किसे चरे, जइ वि य भुंजिय मासमंतसो । जे इह मायाइ मिज्जती, आगंता गब्भायडणंतसो ॥९॥ ९८. पुरिसोरम पावकम्मुणा, पलियंतं मणुयाण जीवियं । सन्ना इह काममुच्छिया, मोहं जंति नरा असंवुडा ॥१०॥ ९९. जययं विहराहि जोगवं, अणुपाणा पंथा दुरुत्तरा । अणुसासणमेव पक्कमे, वीरेहिं सम्मं पवेदियं ॥११॥ १००. विरया वीरा समुह्विया, कोहाकातरियादिपीसणा । पाणे ण हणंति सव्वसो, पावातो विरयाऽभिनिवुडा ॥१२॥ १०१. ण वि ता अहमेव लुप्पए, लुप्पंती लोगंसि पाणिणो । एवं सहिएऽधिपासते, अणिहे से पुडोऽधियासए ॥१३॥ १०२. धुणिया कुलियं व लेववं, कसए देहमणासणादिहिं । अविहिंसामेव पव्वए, अणुधम्मो मुणिणा पवेदितो ॥१४॥ १०३. सउणी जह पंसुगुंडिया, विधुणिय धंसयती सियं रयं । एवं दविओवहाणवं, कम्मं खवति तवस्सि माहणे ॥१५॥ १०४. उड्हितमणगारमेसणं, समणं ठाणठितं तवस्सिणं । डहरा बुह्हा य पत्थए, अवि सुस्से ण य तं लभे जणा ॥१६॥ १०५. जइ कालुणियाणि कासिया, जइ रोवंति व पुत्तकारणा । दवियं भिक्खुं समुह्वितं, णो लब्भंति ण संठवित्तए ॥१७॥ १०६. जइ वि य कामेहि लाविया, जइ णेज्जाहिण बंधिउं घरं । जंति जीवित णावकंखए, णो लब्भंति ण संठवित्तए ॥१८॥ १०७. सेहंति य णं ममाइणो, माय पिया य सुता य भारिया । पासाहिण पासओ तुमं, लोय परं पि जहाहि पोस णे ॥१९॥ १०८. अन्ने अन्नेहिं मुच्छिता, मोहं जंति नरा असंवुडा । विसमं विसमेहिं गाहिया, ते पावेहिं पुणो पगब्मिता ॥२०॥ १०९. तम्हा दवि इक्ख पंडिए, पावाओ विरतेऽभिनिवुडे । पणया वीरा महाविहिं, सिद्धिपहं पेयाउयं धुवं ॥२१॥ ११०. वेतालियमग्गमागओ, मण वयसा काएण संवुडो । चेच्चा वित्तं च णायओ, आरंभं च सुसंवुडे चरेज्जासि ॥२२॥ त्ति बेमि ☆☆☆ ॥ वेतालियस्स पढमो उद्देसओ समत्तो ॥ बिइओ उद्देसओ ☆☆☆ १११. तय सं व जहाति से रयं, इति संखाय मुणी ण मज्जती । गोतण्णतरेण माहणे, अडऽसेओ अन्नेसि इंखिणी ॥१॥ ११२. जो परिभवती परं जणं, संसारे परियत्तती महं । अदु इंखिणिया उ पाविया, इति संखाय मुणी ण मज्जती ॥२॥ ११३. जे यावि अणायगे सिया, जे वि य पेसगपेसए सिया । जे मोणपदं उवह्विए, णो लज्जे समयं सया चरे ॥३॥ ११४. सम अन्नयरम्मि संजमे, संसुद्धे समणे परिव्वए । जे आवकहा समाहिए, दविए कालमकासि पंडिए ॥४॥ ११५. दूरं अणुपस्सिया मुणी, तीतं धम्ममणागयं तहा । पुडे फर्सेहिं माहणे, अवि हण्णू समयंसि रीयति ॥५॥ ११६. पण्णसमत्ते सदा जए, समिया धम्ममुदाहरे मुणी । सुहुमे उ सदा अलूसए, णो कुञ्जे णो माणि माहणे ॥६॥ ११७. बहुजणणमणम्मि संवुडे, सव्वदेहिं परे अणिस्सिते । हरए व सया अणाविले, धम्मं पादुरकासि कासवं ॥७॥ ११८. बहवे पाणा पुढो सिया, पत्तेयं समयं उवेहिया । जे मोणपदं उवह्विते, विरतिं तत्थ अकासि पंडिते ॥८॥ ११९. धम्मस्स य पारए मुणी, आरंभस्स य अंतए ठिए । सोयंति य णं ममाइणो, नो य लभंति णियं परिग्रहं ॥९॥ १२०. इहलोग दुहावहं विऊ, परलोगे य दुहं दुहावहं । विद्धंसणधम्ममेव तं, इति विज्जं कोउगारमावसे ॥१०॥ १२१. महयं-पलिगोव जमणिया, जा वि य वंदण-पूयणा इहं । सुहुमे सल्ले दुरुद्धरे, विदुमं ता पजहेज्ज संधवं ॥११॥ १२२. एगे चरे ठाणमासणे, सयणे एगे समाहिए सिया । भिक्खू उवधाणवीरिए, वइगुते अज्ञाप्पसंवुडे ॥१२॥ १२३. णो पीहे णावउवंगुणे, दारं सुन्नधरस्स संजते । पुडो ण उदाहरे वयिं, न समुच्छे नो य संथरे तणं ॥१३॥ १२४. जत्थऽत्थम्मिए अणाउले, सम-विसमाणि मुणीऽहियासए । चरगा अदुवा वि भेरवा, अदुवा तत्थ सिरीसिवा सिया ॥१४॥ १२५. तिरिया मणुया य दिव्वगा, उवसग्गा तिविहाऽधियासिया ।

लोमादीयं पि ण हरिसे, सुन्नागारगते महामुणी ॥१५॥ १२६. णो आवडभिकंखे जीवियं, णो वि य पूयणपत्थए सिया । अब्भत्थमुवेति भेरवा, सुन्नागारगयस्स भिकखुणो ॥१६॥ १२७. उवणीततरस्स ताइणो, भयमाणस्स विवित्तमासणं । सामाइयमाहु तस्स जं, जो अप्पाण भए ण दंसए ॥१७॥ १२८. उसिणोदगतत्तभोइणो, धम्मट्टियस्स मुणिस्स हीमतो । संसग्गि असाहु रायिहिं, असमाही उ तहागयस्स वि ॥१८॥ १२९. अहिगरणकडस्स भिकखुणो, वयमाणस्स पसज्ञ दारुणं । अद्वे परिहायती बहू, अहिगरणं न करेज पंडिए ॥१९॥ १३०. सीओदगपडिदुगुछिणो, अपडिणस्स लवावसक्रिणो । सामाइयमाहु तस्स जं, जो गिहिमत्तेऽसणं न भुंजती ॥२०॥ १३१. न य संखयमाहु जीवियं, तह वि य बालजणे पगब्भती । बाले पावेहिं मिज्जती, इति संखय मुणी ण मज्जती ॥२१॥ १३२. छंदेण पलेतिमा पया, बहुमाया मोहेण पाउडा । वियडेण पलेति माहणे, सीउणहं वयसाऽहियासते ॥२२॥ १३३. कुजए अपराजिए जहा, अकखेहिं कुसलेहिं दिव्ययं । कडमेव गहाय णो कलिं, नो तेयं नो चेव दावरं ॥२३॥ १३४. एवं लोगंमि ताइणा, बुइएऽयं धम्मे अणुत्तरे । तं गिणह हितं ति उत्तमं, कडमिव सेसऽवहाय पंडिए ॥२४॥ १३५. उत्तर मण्याण आहिया, गामधम्मा ति मे अणुस्सुतं । जंसी विरता समुद्धिता, कासवस्स अणुधम्मचारिणो ॥२५॥ १३६. जे एय चरंति आहियं, नातेण महता महेसिणा । ते उद्धित ते समुद्धिता, अन्नोन्नं सारेति धम्मओ ॥२६॥ १३७. मा पेह पुरा पणामए, अभिकंखे उवहिं धुणित्तए । जे दूवणतेहि णो णया, ते जाणंति समाहिमाहियं ॥२७॥ १३८. णो कहिए होज्ज संजए, पासणिए ण य संपसारए । णच्चा धम्मं अणुत्तरं, कयकिरिए य ण यावि मामए ॥२८॥ १३९. छणं च पसंस णो करे, न य उक्कास पगास माहणे । तेसिं सुविवेगमाहिते, पणया जेहिं सुझोसितं धुयं ॥२९॥ १४०. अणिहे सहिए सुसंवुडे, धम्मट्टी उवहाणवीरिए । विहरेज समाहितिदिए, आयहियं खु दुहेण लब्धई ॥३०॥ १४१. ण हि णूण पुरा अणुस्सुतं, अदुवा तं तह णो समुद्धियं । मुणिणा सामाइयाहितं, णाएणं जगसव्वदसिणा ॥३१॥ १४२. एवं मत्ता महंतरं, धम्ममिणं सहिता बहू जणा । गुरुणो छंदाणुवत्तगा, विरता तिन्न महोघमाहितं ॥३२॥ ति बेमि ।

★★★॥ बितिओ उद्देसओ सम्मतो ॥★

★★★ तइओ उद्देसओ ★★★ १४३. संवुडकम्मस्स भिकखुणो, जं दुकखं पुट्ठं अबोहिए । तं संजमओऽवचिज्जइ, मरणं हेच्च वयंति पंडिता ॥१॥ १४४. जे विण्णवणाहिऽज्ञोसिया, संतिणोहि समं वियाहिया । तम्हा उहुं ति पासहा, अद्वक्खू कामाइं रोगवं ॥२॥ १४५. अग्नं वणिएहिं आहियं, धारेती राईणिया इहं । एवं परमा महव्यया, अकखाया उ सराइभोयणा ॥३॥ १४६. जे इह सायाणुगा णरा, अज्जोववन्ना कामेसु मुच्छिया । किवणेण समं पगब्भिया, न वि जाणंति समाहिमाहियं ॥४॥ १४७. वाहेण जहा व विच्छते, अबले होइ गवं पचोइए । से यंतसो अप्पथामए, नातिवहति अबले विसीयति ॥५॥ १४८. एवं कामेसणं विदू, अज्ज सुए पयहेज संथवं । कामी कामेण कामए, लब्धे वा वि अलब्ध कन्हुई ॥६॥ १४९. मा पच्छ असाहुया भवे, अच्छेही अणुसास अप्पगं । अहियं च असाहु सोयती, से थणती परिदेवती बहुं ॥७॥ १५०. इह जीवियमेव पासहा, तरुणए वाससयाउ तुड्हती । इत्तरवासे व बुज्जहा, गिद्धनरा कामेसु मुच्छिया ॥८॥ १५१. जे इह आरंभनिस्सिया, आयदंड एगंतलूसगा । गंता ते पावलोगयं, चिररायं आसुरियं दिसं ॥९॥ १५२. ण य संखयमाहु जीवियं, तह वि य बालजणे पगब्भती । पच्छुपन्नेण कारितं, के दट्टुं परलोगमागते ॥१०॥ १५३. अद्वक्खूव दक्खुवाहितं, सद्वहसू अद्वक्खुदंसणा । हंदि हु सुनिरुद्धदंसणे, मोहणिएण कडेण कम्मुणा ॥११॥ १५४. दुकखी मोहे पुणो पुणो, निव्विदेज्ज सिलोग-पूयणं । एवं सहितेऽहिपासए, आयतुलं पाणेहिं संजते ॥१२॥ १५५. गारं पि य आवसे नरे, अणुपुवं पाणेहिं संजए । समया सव्वत्थ सुव्वए, देवाणं गच्छे स लोगतं ॥१३॥ १५६. सोच्चा भगवाणुसासणं, सच्चे तत्थ करेहुवक्कमं । सव्वत्थऽवणीयमच्छरे, उंछं भिक्खु विसुद्धमाहरे ॥१४॥ १५७. सव्वं णच्चा अहिड्हए, धम्मट्टी उवहाणवीरिए । गुत्ते जुत्ते सदा जए आय-परे परमाययड्हिए ॥१५॥ १५८. वित्तं पसवो य णातयो, तं बाले सरणं ति मण्णती । एते मम तेसु वी अहं, नो ताणं सरणं च विज्जइ ॥१६॥ १५९. अब्भागमितम्मि वा दुहे, अहवोवक्कमिए भवंतए । एगस्स गती य आगती, विदुमं ता सरणं न मन्नती ॥१७॥ १६०. सव्वे सयकम्मकप्पिया, अव्वत्तेण दुहेण पाणिणो । हिंडंति भयाउला सढा, जाति-जरा-मरणेहऽभिद्हुता ॥१८॥ १६१. इणमेव खणं वियाणिया, णो सुलभं बोहिं च आहितं । एवं सहिएऽहिपासए, आह जिणे इणमेव सेसगा ॥१९॥ १६२. अभविंसु पुरा वि भिक्खवो, आएसा वि भविंसु सुव्वता । एताइं गुणाइं आहु ते, कासवस्स अणुधम्मचारिणो ॥२०॥ १६३. तिविहेण वि पाणि मा हणे, आयहिते अणियाण संवुडे । एवं सिद्धा अणंतगा, संपति जे य अणागयाऽवरे ॥२१॥ १६४.

एवं से उदाहु अणुत्तरनाणी अणुत्तरदंसी अणुत्तरनाणदंसणधरे अरहा णायपुते भगवं वेसालीए वियाहिए ॥२२॥ ति इति कम्मवियालमुत्तमं जिणवरेण सुदेसियं सया । जे आचरंति आहियं खवितरया वङ्गहिति ते सिवं गतिं ॥२३॥ ति बेमि । ☆ ☆ ☆ ॥ततिओ उद्देसओ । वितियं वेतालियं सम्पत्तं ☆ ☆ ☆ । ३ तड्यं अज्ञयणं ‘उवसग्गपरिणा’ पढमो उद्देसओ फङ्कुफङ्कु १६५. सूरं मन्त्रति अप्पाणं जाव जेतं न पस्सति । जुञ्जंतं ददधम्माणं सिसुपाले व महारहं ॥१॥ १६६. पयाता सूरा रणसीसे संगामम्मि उवङ्गिते । माता पुतं ण याणाइ जेतेण परिविच्छए ॥२॥ १६७. एवं सेहे वि अप्पुदे भिक्खाचरियाअकोविए । सूरं मन्त्रति अप्पाणं जाव लूहं न सेवई ॥३॥ १६८. जदा हेमंतमासम्मि सीतं फुसति सवातगं । तत्थ मंदा विसीयंति रज्जहीणा व खत्तिया ॥४॥ १६९. पुद्दे गिम्हाभितावेण विमणे सुप्पिवासिए । तत्थ मंदा विसीयंति मच्छा अपोदए जहा ॥५॥ १७०. सदा दत्तेसणा दुक्खं जायणा दुप्पणोल्लिया । कम्मता दुब्भगा चेव इच्छाहंसु पुढो जणा ॥६॥ १७१. एते सद्वे अचायंता गामेसु नगरेसु वा । तत्थ मंदा विसीयंति संगामंसि व भीरुणो ॥७॥ १७२. अप्पेगे झुञ्जियं भिक्खुं सुणी दसति लूसए । तत्थ मंदा विसीयंति तेजपुद्वा व पाणिणो ॥८॥ १७३. अप्पेगे पडिभासंति पाडिपंथियमागता । पडियारगया एते जे एते एवजीविणो ॥९॥ १७४. अप्पेगे वइं जुंजंति निगिणा पिंडोलगाहमा । मुंडा कंदूविणदुंगा उज्जल्ला असमाहिया ॥१०॥ १७५. एवं विष्पडिवणेगे अप्पणा तु अजाणगा । तमाओ ते तमं जंति मंदा मोहेण पाउडा ॥११॥ १७६. पुद्वो य दंस-मसएहिं तणफासमचाइया । न मे दिह्वे परे लोए जइ परं मरणं सिया ॥१२॥ १७७. संतत्ता केसलोणणं बंभचेरपराजिया । तत्थ मंदा विसीयंति मच्छा पविडा व केयणे ॥१३॥ १७८. आतदंडसमायारा मिच्छासंठियभावणा । हरिसप्पदोसमावणा केयि लूसंतिऽणारिया ॥१४॥ १७९. अप्पेगे पलियंतंसि चारि चोरो ति सुव्वयं । बंधंति भिक्खुयं बाला कसायवयणेहि य ॥१५॥ १८०. तत्थ दंडेण संवीते मुद्धिणा अदु फलेण वा । णातीणं सरती बाले इत्थी वा कुद्धगामिणी ॥१६॥ १८१. एते भो कसिणा फासा फरुसा दुरहियासया । हृथी वा सरसंवीता कीवाऽवस गता गिहं ॥१७॥ ति बेमि । ☆ ☆ ☆ ॥तृतीयस्य प्रथमोद्देशकः ॥☆ ☆ ☆ बिइओ उद्देसओ ॥१८२. अहिमे सुहुमा संगा भिक्खूणं जे दुरुत्तरा । जत्थ एगे विसीयंति ण चर्यंति जवित्तए ॥१॥ १८३. अप्पेगे णायओ दिस्स रोयंति परिवारिया । पोस णे तात पुद्वोऽसि कस्स तात चयासि णे ॥२॥ १८४. पिता ते थेरओ तात ससा ते खुड्डिया इमा । भायरो ते सगा तात सोयरा किं चयासि णे ॥३॥ १८५. मातरं पितरं पोस एवं लोगो भविस्सइ । एयं खु लोइयं ताय जे पोसे पिउ-मातरं ॥४॥ १८६. उत्तरा महुरुल्लावा पुत्ता ते तात खुड्डुगा । भारिया ते णवा तात मा से अण्णं जणं गमे ॥५॥ १८७. एहि ताय घरं जामो मा तं कम्म सहा वयं । बीयं पि तात पासामो जामु ताव सयं गिहं ॥६॥ १८८. गंतुं तात पुणाऽऽगच्छेण तेणऽसमणो सिया । अकामगं परक्कम्म को ते वारेउमरहति ॥७॥ १८९. जं किंचि अणगं तात तं पि सव्वं समीकतं । हिरण्णं ववहारादी तं पि दासामु ते वयं ॥८॥ १९०. इच्चेव णं सुसेहंति कालुणिया समुद्धिया । विबद्धो नातिसंगेहिं ततोऽगारं पथावति ॥९॥ १९१. जहा रुक्खं वणे जायं मालुया पडिबंधति । एवं णं पडिबंधंति णातओ असमाहिणा ॥१०॥ १९२. विबद्धो नातिसंगेहिं हृथी वा वि नवग्गहे । पिद्धतो परिसप्पंति सूतीगो व्व अदूरगा ॥११॥ १९३. एते संगा मणुस्साणं पाताला व अतारिमा । कीवा जत्थ य कीसंति नातिसंगेहिं मुच्छिता ॥१२॥ १९४. तं च भिक्खू परिणाय सव्वे संगा महासवा । जीवितं नाहिकंखेजा सोच्चा धम्ममणुत्तरं ॥१३॥ १९५. अहिमे संति आवद्वा कासवेण पवेदिता । बुद्धा जत्थावसप्पंति सीयंति अबुहा जहिं ॥१४॥ १९६. रायाणो रायमच्चा य माहणा अदुव खत्तिया । निमंतयंति भोगेहिं भिक्खुयं साहुजीविणं ॥१५॥ १९७. हृथ्यऽस्स-रह-जाणेहिं विहारगमणेहि य । भुंज भोगे इमे सग्धे महरिसी पूजयामु तं ॥१६॥ १९८. वत्थगंधमलंकारं इत्थीओ सयणाणि य । भुंजाहिमाइं भोगाइं आउसो पूजयामु तं ॥१७॥ १९९. जो तुमे नियमो चिणणो भिक्खुभावम्मि सुव्वता । अगारमावसंतस्स सव्वो संविज्जए तहा ॥१८॥ २००. चिरं दूझ्जमाणस्स दोसो दाणिं कुतो तव । इच्चेव णं निमंतेति नीवारेण व सूर्यरं ॥१९॥ २०१. चोदिता भिक्खुचज्जाए अचयंता जवित्तए । तत्थ मंदा विसीयंति उज्जाणंसि व दुब्बला ॥२०॥ २०२. अचयंता व लूहेण उवहाणेण तज्जिता । तत्थ मंदा विसीयंति उज्जाणंसि जरग्गवा ॥२१॥ २०३. एवं निमंतणं लब्धुं मुच्छिया गिद्ध इत्थीसु । अज्ञोववणा कामेहिं चोइज्जंता गिहं गय ॥२२॥ ति बेमि ।☆ ☆ ☆ ॥ उवसग्गपरिणाए बितिओ उद्देसओ सम्पत्तो ॥☆ ☆ ☆ तड्यो उद्देसओ ॥२०४. जहा संगामकालम्मि पिद्धतो भीरु पेहति । वलयं गहणं नूमं को जाणेइ पराजयं ॥१॥ २०५. मुहुत्ताणं मुहुत्तस्स

मुहुत्तो होति तारिसो । पराजियाऽवसप्पामो इति भीरु उवेहति ॥२॥ २०६. एवं तु समणा एगे अबलं नच्चाण अप्पगं । अणागतं भयं दिस्सा अवकपंतिमं सुयं ॥३॥ २०७. को जाणति विओवातं इत्थीओ उदगाओ वा । चोइज्जंता पवकखामो न णे अत्थि पकप्पितं ॥४॥ २०८. इच्चेवं पडिलेहंति वलाइ पडिलेहिणो । वितिगिंछसमावण्णा पंथाणं व अकोविया ॥५॥ २०९. जे उ संगामकालम्मि नाता सूरपुरंगमा । ण ते पिडुमुवेहंति किं परं मरणं सिया ॥६॥ २१०. एवं समुद्धिए भिक्खु वोसिज्जाऽगरबंधणं । आरंभं तिरियं कट्टु अत्तत्ताए परिव्वए ॥७॥ २११. तमेगे परिभासंति भिक्खुयं साहृजीविणं । जे ते उ परिभासंति अंतए ते समाहिए ॥८॥ २१२. संबद्धसमकप्पा हु अन्नमन्नेसु मुच्छिता । पिंडवायं गिलाणस्स जं सारेह दलाहय ॥९॥ २१३. एवं तुब्बे सरागत्था अन्नमन्नमणुव्वसा । नद्वसप्पहसब्भावा संसारस्स अपारगा ॥१०॥ २१४. अह ते परिभासेज्जा भिक्खु मोक्खविसारए । एवं तुब्बे पभासेंता दुपकर्खं चेव सेवहा ॥११॥ २१५. तुब्बे भुंजह पाएसु गिलाणाभिहृडं ति य । तं च बीओदगं भोच्चा तमुद्देसादि जं कडं ॥१२॥ २१६. लित्ता तिव्वाभितावेण उज्ज्या असमाहिया । नातिकंडुइतं सेयं अरुयस्सावरज्ज्ञती ॥१३॥ २१७. तत्तेण अणुसद्वा ते अपडिण्णेण जाणया । ण एस णियए मग्गे असमिक्खा वई किती ॥१४॥ २१८. एरिसा जा वई एसा अग्गे वेणु व्व करिसिता । गिहिणं अभिहृडं सेयं भुंजितुं न तु भिक्खुयं ॥१५॥ २१९. धम्मपण्णवणा जा सा सारंभाण विसोहिया । न तु एताहिं दिड्डिहिं पुव्वमासि पकप्पियं ॥१६॥ २२०. सव्वाहिं अणुजुत्तीहिं अचयंता जवित्तए । ततो वायं णिराकिच्चा ते भुज्जो वि पगब्बिता ॥१७॥ २२१. रागदोसाभिभूतप्पा मिच्छत्तेण अभिद्वुत्ता । अक्रोसे सरणं जंति टंकणा इव पव्वयं ॥१८॥ २२२. बहुगुणप्पगप्पाइं कुज्जा अत्तसमाहिए । जेणउण्णो ण विरुज्जेज्जा तेण तं तं समायरे ॥१९॥ २२३. इमं च धम्ममादाय कासवेण पवेइयं । कुज्जा भिक्खु गिलाणस्स अगिलाए समाहिते ॥२०॥ २२४. संखाय पेसलं धम्मं दिड्डिमं परिनिव्वुडे । उवसग्गे नियामित्ता आमोक्खाए परिव्वएज्जासि ॥२१॥ त्ति बेमि । ☆☆☆॥ ततिओ उद्देसओ समत्तो ॥ चउत्थो उद्देसओ ☆☆☆ २२५. आहंसु महापुरिसा पुव्विं तत्ततवोधणा । उदएण सिद्धिमावण्णा तत्थ मंदे विसीयती ॥१॥ २२६. अभुंजिया णमी वेदेही रामगुत्ते य भुंजिया । बाहुए उदगं भोच्चा तहा तारागणे रिसी ॥२॥ २२७. आसिले देविले चेव दीवायण महारिसी । पारासरे दगं भोच्चा बीयाणि हरियाणि य ॥३॥ २२८. एते पुव्वं महापुरिसा आहिता इह संमता । भोच्चा बीओदगं सिद्धा इति मेतमणुस्सुतं ॥४॥ २२९. तत्थ मंदा विसीयंति वाहिंग्ना व गद्भा । पिड्डो परिसप्पंति पीढसप्पी व संभमे ॥५॥ २३०. इहमेगे उ भासंति सातं सातेण विज्जती । जे तत्थ आरियं मग्गं परमं च समाहियं ॥६॥ २३१. मा एयं अवमन्नंता अप्पेण लुंपहा बहुं । एतस्स अमोक्खाए अयहारि व्व जूरहा ॥७॥ २३२. पाणाइवाए वहृंता मुसावाए असंजता । अदिन्नादाणे वहृंता मेहुणे य परिग्गहे ॥८॥ २३३. एवमेगे तु पासत्था पण्णवेंति अणारिया । इत्थीवसं गता बाला जिणसासणपरम्मुहा ॥९॥ २३४. जहा गंडं पिलागं वा परिपीलेज्ज मुहुत्तगं । एवं विण्णवणित्थीसु दोसो तत्थ कुतो सिया ॥१०॥ २३५. जहा मंधादए नाम थिमितं भुंजती दगं । एवं विण्णवणित्थीसु दोसो तत्थ कुतो सिया ॥११॥ २३६. जहा विहंगमा पिंगा थिमितं भुंजती दगं । एवं विण्णवणित्थीसु दोसो तत्थ कुतो सिया ॥१२॥ २३७. एवमेगे उ पासत्था मिच्छादिड्डी अणारिया । अज्ज्वोववन्ना कामेहिं पूतणा इव तरुणए ॥१३॥ २३८. अणागयमप्स्संता पच्चुप्पन्नगवेसगा । ते पच्छा परितप्पंति झीणे आउम्मि जोव्वणे ॥१४॥ २३९. जेहिं काले परकंतं न पच्छा परितप्पए । ते धीरा बंधणुम्मुक्का नावकंखंति जीवियं ॥१५॥ २४०. जहा नदी वेयरणी दुत्तरा इह सम्मता । एवं लोगंसि नारीओ दुत्तरा अमतीमता ॥१६॥ २४१. जेहिं नारीण संजोगा पूयणा पिड्डो कता । सव्वमेयं निराकिच्चा ते ठिता सुसमाहिए ॥१७॥ २४२. एते ओघं तरिस्संति समुं व ववहारिणो । जत्थ पाणा विसण्णा सं कच्चंती सयकम्मुणा ॥१८॥ २४३. तं च भिक्खु परिण्णाय सुव्वते समिते चरे । मुसावायं विवज्जेज्जाऽदिणादाणाइ वोसिरे ॥१९॥ २४४. उहुमहे तिरियं वा जे कैई तस-थावरा । सव्वत्थ विरतिं कुज्जा संति नेव्वाणमाहितं ॥२०॥ २४५. इमं च धम्ममादाय कासवेण पवेदितं । कुज्जा भिक्खु गिलाणस्स अगिलाए समाहिते ॥२१॥ २४६. संखाय पेसलं धम्मं दिड्डिमं परिनिव्वुडे । उवसग्गे नियामित्ता आमोक्खाए परिव्वएज्जासि ॥२२॥ त्ति बेमि । ☆☆☆॥ उवसग्गपरिण्णा तइयं अज्ज्ययणं सम्मतं ॥ फुफुफु ४ चउत्थं अज्ज्ययणं ‘इत्थीपरिण्णा’ पढमो उद्देसओ फुफुफु २४७. जे मातरं च पितरं च, विप्पजहाय पुव्वसंयोगं । एगे सहिते चरिस्सामि, आरतमेहुणे विवित्तेसी ॥१॥ २४८. सुहुमेण तं परकम्म, छन्नपदेण इत्थिओ मंदा । उवायं पि ताओ जाणिसु, जह लिस्संति भिक्खुणो एगे ॥२॥

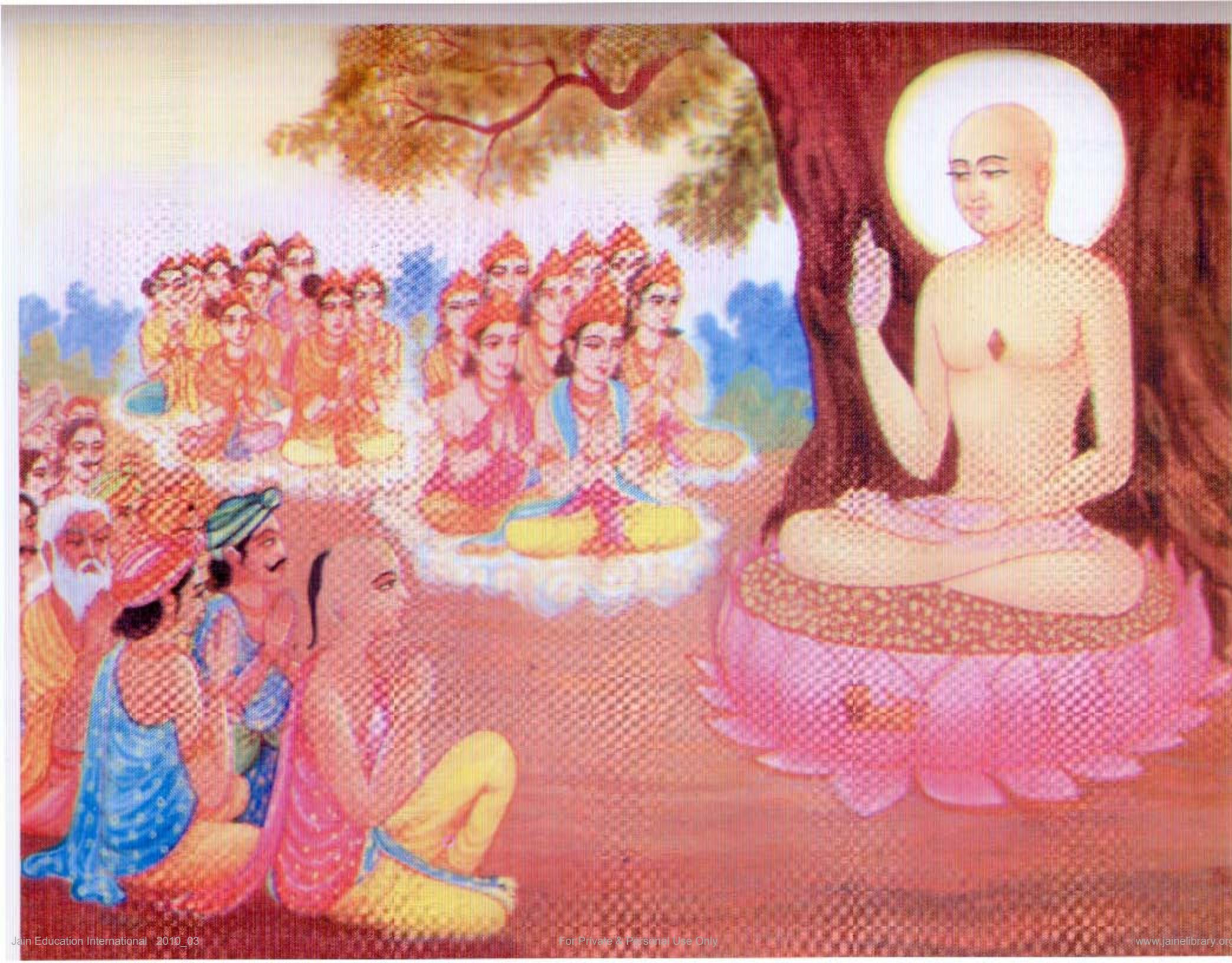
૨૪૯. પાસે ભિસં નિસીયંતિ, અભિક્ખણં પોસવત્થ પરિહૃતિ । કાયં અહે વિ દંસેતિ, બાહુમુઢ્ઢુ કક્ખમણુવજે ॥૩॥ ૨૫૦. સયણા-સુસણેણ જોગે(ગો)ણ, ઇત્થીઓ એગતા નિમંતેતિ । એતાણિ ચેવ સે જાણે, પાસાણિ વિરૂવરૂવાણિ ॥૪॥ ૨૫૧. નો તાસુ ચક્ખુ સંધેજા, નો વિ ય સાહસં સમભિજાણે । નો સંદ્ધિયં પિ વિહરેજા, એવમપ્પા સુરક્ખિખાઓ હોઇ ॥૫॥ ૨૫૨. આમંતિય ઓસવિયં વા, ભિક્ખું આતસા નિમંતેતિ । એતાણિ ચેવ સે જાણે, સદ્ગાણિ વિરૂવરૂવાણિ ॥૬॥ ૨૫૩. મણબંધણેહિં ણેગેહિં, કલુણવિણીયમુવગસિત્તાણં । અદુ મંજુલાઇં ભાસંતિ, આણવયંતિ ભિન્નકહાહિં ॥૭॥ ૨૫૪. સીહં જહા વ કુળિમેણં, ણિબ્ભયમેગચરં પાસેણં । એવિત્થિયા ઉ બંધંતિ, સંવું એગતિયમણગારં ॥૮॥ ૨૫૫. અહ તત્થ પુણો નમયંતિ, રહકારુ વ્બ ણેમિ આણુપુબ્વીએ । બદ્ધે મિએ વ પાસેણં, ફંદંતે વિ ણ મુચ્ચતી તાહે ॥૯॥ ૨૫૬. અહ સેડણુતપ્પતી પચ્છા, ભોચ્ચા પાયસં વ વિસમિસ્સં । એવં વિવેગમાયાએ, સંવાસો ન કાપ્તી દવિએ ॥૧૦॥ ૨૫૭. તમ્હા ઉ વજ્જએ ઇત્થી, વિસલિત્તં વ કંટગં ણાચ્ચા । ઓએ કુલાણિ વસવત્તી, આઘાતિ ણ સે વિ ણિગંથે ॥૧૧॥ ૨૫૮. જે એયં ઉંછું અણુગિદ્વા, અણ્ણયરા હું તે કુસીલાણં । સુતવસ્સિએ વિ સે ભિક્ખુ, ણો વિહરે સહ ણમિત્થીસુ ॥૧૨॥ ૨૫૯. અવિ ધૂયરાહિં સુણ્ણાહિં, ધાતીહિં અદુવ દાસીહિં । મહતીહિં વા કુમારીહિં, સંથવં સે ણેવ કુઞ્જા અણગારે ॥૧૩॥ ૨૬૦. અદુ ણાતિણં વ સુહિણં વા, અપ્પિયં દ્ધુ એગતા હોતિ । ગિદ્વા સત્તા કામેહિં, રક્ખણ-પોસણે મણુસ્સોડસિ ॥૧૪॥ ૨૬૧. સમર્ણ પિ દદ્ધુદાસીણં, તત્થ વિ તાવ એગે કુપ્પંતિ । અદુવા ભોયણેહિં ણત્થેહિં, ઇત્થીદોસસંકિણો હોતિ ॥૧૫॥ ૨૬૨. કુબ્બંતિ સંથવં તાહિં, પબ્ભદ્વા સમાહિજોગેહિં । તમ્હા સમણા ણ સમેતિ, આતહિતાય સણિસેજાઓ ॥૧૬॥ ૨૬૩. બહ્વે ગિહાઇં અવહૃં, મિસ્સીભાવં પત્થુતા એગે । ધૂવમગ્ગમેવ પવદંતિ, વાયાવીરિયં કુસીલાણં ॥૧૭॥ ૨૬૪. સુદ્ધં રવતિ પરિસાએ, અહ રહસ્સમિ દુક્કં કરેતિ । જાણંતિ ય ણ તહાવેદા, માઇલ્લે મહાસઢેડયં તિ ॥૧૮॥ ૨૬૫. સય દુક્કં ચ ન વયદુ, આઇદ્વો વિ પકત્થતી બાલે । વેયાણુવીઇ મા કાસી, ચોઇઝંતો ગિલાઇ સે ભુજ્જો ॥૧૯॥ ૨૬૬. ઉસિયા વિ ઇન્થિપોસેસુ, પુરિસા ઇન્થિવેદખેતપ્પણા । પણાસમન્નિતા વેગે, ણારીણ વસં ઉવકસંતિ ॥૨૦॥ ૨૬૭. અવિ હૃથ-પાદછેદાએ, અદુવા વદ્ધમંસ ઉક્કંતે । અવિ તેયસાડભિતવણાઇ, તચ્છિય ખારસિંચણાઇ ચ ॥૨૧॥ ૨૬૮. અદુ કણણ-ણાસિયાછેજં, કંઠચ્છેદણં તિતિક્ખંતિ । ઇતિ એથ પાવસંતત્તા, ન ય બેતિ પુણો ન કાહિં તિ ॥૨૨॥ ૨૬૯. સુતમેતમેવમેગેસિં, ઇત્થીવેદે વિ હુ સુઅક્ખાયં । એવં પિ તા વદિત્તાણં, અદુવા કમ્મુણા અવકરેતિ ॥૨૩॥ ૨૭૦. અન્ન મણેણ ચિંતેતિ, અન્ન વાયાઇ કમ્મુણા અન્નં । તમ્હા ણ સદ્ધે ભિક્ખુ, બહૃમાયાઓ ઇન્થિઓ ણાચ્ચા ॥૨૪॥ ૨૭૧. જુવતી સમણં બ્રૂયા ઉ, ચિત્તલંકારવત્થગણિ પરિહેતા । વિરતા ચરિસ્સ હં લૂહં, ધમ્મમાઇક્ખ ણે ભયંતારો ॥૨૫॥ ૨૭૨. અદુ સાવિયા પવાદેણ, અહં સાધમિણી ય સમણાણં । જતુકુંભે જહા ઉવજ્જોતી, સંવાસે વિદૂ વિ સીએજા ॥૨૬॥ ૨૭૩. જતુકુંભે જોતિસુવગ્ને, આસુડભિતત્તે ણાસમુપયાતિ । એવિત્થિયાહિં અણગારા, સંવાસેણ ણાસમુવયંતિ ॥૨૭॥ ૨૭૪. કુબ્બંતિ પાવં કમ્મ, પુદ્ધા વેગે એવમાહંસુ । નાહં કરેમિ પાવં તિ, અં કેસાઇણી મમેસ તિ ॥૨૮॥ ૨૭૫. બાલસ્સ મંદ્યં બિતિયં, જં ચ કડું અવજાણી ભુજ્જો । દુગુણં કરેઝ સે પાવં, પૂયણકામએ વિસણેસી ॥૨૯॥ ૨૭૬. સંલોકણિજમણગારં, આયગતં ણિમંત ણે? ણાડહંસુ । વત્થં વ તાતિ! પાતં વા, અન્ન પાણં પડિંગાહે ॥૩૦॥ ૨૭૭. ણીવારમેય બુજ્ઝેજા, ણો ઇચ્છે અગારમાગંતું । બદ્ધે ય વિસયપાસેહિં, મોહમાગચ્છતી પુણો મંદે ॥૩૧॥ તિ બેમિ । ☆ ☆ ☆ ॥ ઇન્થિપરિણાએ પદ્મમો ઉહેસાઓ સમ્મતો ॥ બીઓ ઉહેસાઓ ☆ ☆ ☆ ૨૭૮. ઓજે સદા ણ રજેજા, ભોગકામી પુણો વિરજેજા । ભોગે સમણાણ સુણેહા, જહ ભુંજંતિ ભિક્ખુણો એગે ॥૧॥ ૨૭૯. અહ તં તુ ભેદમાવન્ન, મુચ્છિતં ભિક્ખું કામમતિવદું । પલિભિદિયાણ તો પચ્છા, પાદુઢ્ઢુ મુદ્ધિ પહણંતિ ॥૨॥ ૨૮૦. જઇ કેસિયાએ મએ ભિક્ખુ, ણો વિહરે સહ ણમિત્થીએ । કેસાણિ વિ હં લુંચિસ્સં, નડ્નથ મએ ચરિજાસિ ॥૩॥ ૨૮૧. અહ ણ સે હોતિ ઉવલદ્ધો, તો પેસંતિ તહાભૂતેહિં । લાઉચ્છેદં પેહાહિં, વગુફલાઇ આહરાહિ તિ ॥૪॥ ૨૮૨. દારુણિ સાગપાગાએ, પજોઓ વા ભવિસ્સતી રાતો । પાતાણિ ય મે રયાવેહિ, એહિ ય તા મે પદ્ધિ ઉમ્મદે ॥૫॥ ૨૮૩. વત્થાણિ ય મે પડિલેહેહિ, અન્નપાણં ચ આહરાહિ તિ । ગંધં ચ રાઓહરણં ચ, કાસવં ચ સમણુજાણાહિ ॥૬॥ ૨૮૪. અદુ અંજળિં અલંકારં, કુકુહ્યં ચ મે પયચ્છાહિ । લોઢ્ઢં ચ લોઢ્ઢકુસુમં ચ, વેણુપલાસિયં ચ ગુલિયં ચ ॥૭॥ ૨૮૫. કું અગુરું તગરું ચ, સંપિદું સમં ઉસીરેણ । તેલ્લં મુહં ભિલિંજાએ, વેણુફલાઇ સન્નિધાણાએ ॥૮॥ ૨૮૬. નંદીચુણણગાઇં પહરાહિ, છતોવાહણં ચ જાણાહિ । સત્થં ચ સૂવચ્છેયાએ, આણીલં ચ વત્થયં રયાવેહિ ॥૯॥ ૨૮૭. સુફળિં ચ સાગપાગાએ, આમલગાઇં દગાહરણં ચ । તિલગકરળિમંજણસલાગં, ઘિસુ મે વિધૂણયં વિજાણાહિ

॥१०॥ २८८. संडासगं च फणिहं च, सीहलिपासगं च आणाहि। आदंसगं पयच्छाहि, दंतपकखालणं पवेसेहि ॥११॥ २८९. पूयफलं तंबोलं च, सूईसुत्तं च जाणाहि। कोसं च मोयमेहाए, सुप्पुकखलं च खारगलणं च ॥१२॥ २९०. चंदालगं च करगं च, वच्चघरगं च आउसो !खणाहि। सरपादगं च जाताए, गोरहं च सामणेराए ॥१३॥ २९१. घडिगं च सडिडिमयं च, चेलगोलं कुमारभूताए। वासं समभियावनं, आवसहं च जाण भतं च ॥१४॥ २९२. आसंदियं च नवसुतं, पाउल्लाइं संकमद्वाए। अदु पुत्तदोहलद्वाए, आणप्पा हवंति दासा वा ॥१५॥ २९३. जाते फले समुप्पन्ने, गेणहसु वा णं अहवा जहाहि। अह पुत्तपोसिणो एगे, भारवहा हवंति उद्वा वा ॥१६॥ २९४. राओ वि उद्विया संता, दारगं संठवेति धाती वा। सुहिरीमणा वि ते संता, वत्थधुवा हवंति हंसा वा ॥१७॥ २९५. एवं बहुहिं कयपुव्वं, भोगत्थाए जेऽभियावना। दासे मिए व पेस्से वा, पसुभूते वा से ण वा केइ ॥१८॥ २९६. एयं खु तासु विणप्पं, संथवं संवासं च चएज्जा। तज्जातिया इमे कामा, वज्जकरा य एवमकखाता ॥१९॥ २९७. एवं भयं ण सेयाए, इति से अप्पगं निसंभिता। णो इत्थिं णो पसुं भिकखू, णो सयपाणिणा णिलिज्जेज्जा ॥२०॥ २९८. सुविसुद्धलेस्से मेधावी, परकिरियं च वज्जते णाणी। मणसा वयसा कायेण, सव्वफाससहे अणगारे ॥२१॥ २९९. इच्चेवमाहु से वीरे, धूतरए धूयमोहे से भिकखू। तम्हा अज्जत्थविसुद्धे, सुविमुक्ते आमोकखाए परिव्वएज्जासि ॥२२॥ त्ति बेमि ।★★★॥ इत्थीपरिण्णा सम्मता चउत्थमज्जयणं ॥ फँफँफँ ५ पंचमं अज्जयणं ‘णिरयविभत्ती’ पढमो उद्देसओ फँफँफँ ३००. पुच्छिस्स हं केवलियं महेसिं, कहंडभितावा णरगा पुरत्था। अजाणतो मे मुणि बूहि जाणं, कहं णु बाला णरगं उवेति ॥१॥ ३०१. एवं मए पुडे महाणुभागे, इणमब्बवी कासवे आसुपणे। पवेदइसं दुहमद्वुग्गं, आदीणियं दुक्कडियं पुरत्था ॥२॥ ३०२. जे केइ बाला इह जीवियद्वी, पावाइं कम्माइं करेति रुद्धा। ते घोररूवे तिमिसंधयारे, तिव्वाभितावे नरए पडंति ॥३॥ ३०३. तिव्वं तसे पाणिणो धावरे य, जे हिंसती आयसुहं पडुच्चा। जे लूसए होति अदत्तहारी, ण सिकखती सेयवियस्स किंचि ॥४॥ ३०४. पागब्बि पाणे बहुणं तिवाती, अणिव्वुडे घातमुवेति बाले। पिहो पिसं गच्छति अंतकाले, अहो सिरं कट्टु उवेति दुग्गं ॥५॥ ३०५. हण छिंद्व भिंद्व णं दह्व, सद्वे सुणेता परधम्मियाणं। ते नारगा ऊ भयभिन्नसण्णा, कंखंति कं नाम दिसं वयामो ॥६॥ ३०६. इंगालरसिं जलियं सजोति, ततोवमं भूमि अणोक्कमंता। ते डज्जमाणा कलुणं थणंति, अरहस्सरा तत्थ चिरद्वितीया ॥७॥ ३०७. जइ ते सुता वेतरणीडभिदुग्गा, निसितो जहा खुर इव तिकखसोता। तरंति ते वेयरणि भिदुग्गं, उसुचोदिता सत्तिसु हम्ममाणा ॥८॥ ३०८. कोलेहिं विज्ञांति असाहुकम्मा, नावं उवेते सतिविप्पहूणा। अन्ने त्थ सूलाहिं तिसूलियाहिं, दीहाहिं विच्छूण अहे करेति ॥९॥ ३०९. केसिंच बंधित्तु गले सिलाओ, उदगंसि बोलेति महालयंसि। कलंबुयावालुय मुम्मुरे य, लोलेति पच्चंति या तत्थ अन्ने ॥१०॥ ३१०. असूरियं नाम महभितावं, अंधंतमं दुप्पतरं महंतं। उहुं अहे य तिरियं दिसासु, समाहितो जत्थउगणी झियाति ॥११॥ ३११. जंसि गुहाए जलणेऽतियद्वे, अजाणओ डज्जति लुक्षपणे। सया य कलुणं पुण घम्मठाणं, गाढोवणीयं अतिदुकखधम्मं ॥१२॥ ३१२. चत्तारि अगणीओ समारभिता, जहिं कूरकम्माऽभितवेति बालं। ते तत्थ चिंत्तडभितप्पमाणा, मच्छा व जीवंतुवजोतिपत्ता ॥१३॥ ३१३. संतच्छणं नाम महभितावं, ते नारगा जत्थ असाहुकम्मा। हत्थेहि पाएहि य बंधिऊणं, फलगं व तच्छंति कुहाडहत्था ॥१४॥ ३१४. रुहिरे पुणो वच्चसमूसियंगे, भिन्नुत्तमंगे परियत्तयंता। पयंति णं णेरझए फुरंते, सजीवमच्छे व अओकवल्ले ॥१५॥ ३१५. णो चेव ते तत्थ मसीभवंति, ण मिज्जती तिव्वभिवेदणाए। तमाणुभागं अणुवेदयंता, दुकखंति दुकखी इह दुक्कडेण ॥१६॥ ३१६. तहिं च ते लोलणसंपगाडे, गाढं सुततं अगणिं वयंति। न तत्थ सातं लभतीडभिदुग्गे, अरहिताभितावा तह वि तवेति ॥१७॥ ३१७. से सुव्वती नगरवहे व सद्वे, दुहोवणीताण पदाण तत्थ। उदिणणकम्माण उदिणणकम्मा, पुणो पुणो ते सरहं दुहेति ॥१८॥ ३१८. पाणेहि णं फाव विजोजयंति, तं भे पवकखामि जहातहेण। दंडेहिं तत्था सरयंति बाला, सव्वेहिं दंडेहिं पुराकएहिं ॥१९॥ ३१९. ते हम्ममाणा णरए पडंति, पुणे दुरुवस्स महभितावे। ते तत्थ चिंत्ती दुरुवभकखी, तुहुंति कम्मोवगता किमीहिं ॥२०॥ ३२०. सदा कसिणं पुण घम्मठाणं, गाढोवणीयं अतिदुकखधम्मं। अंदूसु पक्खिप्प विहत्तु देहं, वेहेण सीसं सेऽभितावयंति ॥२१॥ ३२१. छिंदंति बालस्स खुरेण नक्के, उद्वे वि छिंदंति दुवे वि कण्णे। जिबं विणिक्कस्स विहत्थमेत्तं, तिकखाहिं सूलाहिं तिवातयंति ॥२२ ३२२. ते तिप्पमाणा तलसंपुड व्व, रातिदियं जत्थ थणंति बाला। गलंति ते सोणितपूयमंसं, पज्जोविता खारपदिभितंगा ॥२३॥ जइ ते सुता लोहितपूयपाती,

बालागणीतेयगुणा परेणं । कुंभी महंताधियपोरुसीया, समूसिता लोहितपूयपुण्णा ॥२४॥ ३२४. पक्खिखप्प तासुं पपयंति बाले, अद्वस्सरं ते कलुणं रसंते । तण्हाइता ते तउ तंबतत्तं, पञ्जिजमाणऽद्वतरं रसंति ॥२५॥ ३२५. अप्पेण अप्पं इह वंचइत्ता, भवाहमे पुव्व सते सहस्से । चिद्वंति तत्था बहुकूरकम्मा, जहा कडे कम्मे तहा सि भारे ॥२६॥ ३२६. समञ्जिणिता कलुसं अणज्ञा, इद्वेहि कंतेहि य विष्पहूणा । ते दुष्प्रिंगंधे कसिणे य फासे, कम्मोवगा कुणिमे आवसंति ॥२७॥ ☆ ☆ ☆॥ नरगविभत्तीए पढमो उद्देसओ सम्मतो ॥ बीओ उद्देसओ ☆ ☆ ☆ ३२७. अहावरं सासयदुकखधम्मं, तं भे पवकखामि जहातहेण । बाला जहा दुक्कडकम्मकारी, वेदेति कम्माइं पुरेकडाइं ॥१॥ ३२८. हृथेहि पाएहि य बंधिऊणं, उदरं विकत्तंति खुरासिएहिं । गेण्हेतु बालस्स विहन्न देहं, वद्धं थिरं पिट्ठतो उद्धरंति ॥२॥ ३२९. बाहू पकत्तंति य मूलतो से, थूलं वियासं मुहे आडहंति । रहंसि जुत्तं सरयंति बालं, आरुस्स विजङ्गंति तुदेण पढे ॥३॥ ३३०. अयं व तत्तं जलितं सजोति, ततोवमं भूमि अणोक्रमंता । ते डज्जमाणा कलुणं थणंति, उसुचोदिता तत्तजुगेसु जुत्ता ॥४॥ ३३१. बाला बला भूमि अणोक्रमंता, पविज्जलं लोहपहं व तत्तं । जंसीऽभिदुग्गंसि पवज्जमाणा, पेसे व दंडेहिं पुरा करेति ॥५॥ ३३२. ते संपगाढंसि पवज्जमाणा, सिलाहिं हम्मंतिऽभिपातिणीहिं । संतावणी नाम चिरद्वितीया, संतप्पति जत्थ असाहुकम्मा ॥६॥ ३३३. कंदूसु पक्खिखप्प पयंति बालं, ततो विडह्वा पुणरुप्पतंति । ते उद्धकाएहिं पखज्जमाणा, अवरेहिं खज्जंति सणप्पएहिं ॥७॥ ३३४. समूसितं नाम विधूमठाणं, जं सोगतत्ता कलुणं थणंति । अहो सिरं कहु विगतिऊणं, अयं व सत्थेहिं समोसवेति ॥८॥ ३३५. समूसिया तत्थ विसूषितंगा, पवक्खीहिं खज्जंति अयोमुहेहिं । संजीवणी नाम चिरद्वितीया, जंसि पया हम्मति पावचेता ॥९॥ ३३६. तिकखाहिं सूलाहिं भितावयंति, वसोवगं सोअरियं व लद्धुं । ते सूलविद्धा कलुणं थणंति, एगंतदुकखं दुहओ गिलाणा ॥१०॥ ३३७. सदा जलं ठाण निहं स्थहंतं, जंसी जलंती अगणी अकह्वा । चिद्वंती तत्था बहुकूरकम्मा, अरहस्सरा केइ चिरद्वितीया ॥११॥ ३३८. चिता महंतीउ समारभित्ता, छुब्भंति ते तं कलुणं रसंतं । आवद्वति तत्थ असाहुकम्मा, सप्पि जहा पतितं जोतिमज्जे ॥१२॥ ३३९. सदा कसिणं पुण घम्मठाणं, गाढोवणीयं अतिदुकखधम्मं । हृथेहिं पाएहि य बंधिऊणं, सत्तुं व दंडेहिं समारभंति ॥१३॥ ३४०. भंजंति बालस्स वहेण पढ्हि, सीसं पि भिंदंति अयोघणेहिं । ते भिन्नदेहा व फलगावतह्वा, तत्ताहिं आराहिं णियोजयंति ॥१४॥ ३४१. अभिजुनिया रुद्ध असाहुकम्मा, उसुचोदिता हत्थिवहं वहंति । एगं दुरुहित्तु दुए तयो वा, आरुस्स विजङ्गंति ककाणओ से ॥१५॥ ३४२. बाला बला भूमि अणोक्रमंता, पविज्जलं कंटइलं महंतं । विबद्ध तपेहिं विवण्णचित्ते, समीरिया कोट्ट बलिं करेति ॥१६॥ ३४३. वेतालिए नाम महब्भितावे, एगायते पव्वतमंतलिकरवे । हम्मंति तत्था बहुकूरकम्मा, परं सहस्साण मुहुत्तगाणं ॥१७॥ ३४४. संबाहिया दुक्कडिणो थणंति, अहो य रातो परितप्पमाणा । एगंतकूडे नरए महंते, कूडेण तत्था विसमे हृता उ ॥१८॥ ३४५. भंजंति णं पुव्वमरी सरोसं, समुग्गरे ते मुसले गहेतुं । ते भिन्नदेहा रुहिरं वमंता, ओमुद्धगा धरणितले पडंति ॥१९॥ ३४६. अणासिता नाम महासियाला, पगब्भिणो तत्थ सयायकोवा । खज्जंति तत्था बहुकूरकम्मा, अदूरया संकलियाहिं बद्धा ॥२०॥ ३४७. सदाजला नाम नदी भिदुग्गा, पविज्जला लोहविलीणतत्ता । जंसी भिदुग्गंसि पवज्जमाणा, एगाइयाऽणुक्रमणं करेति ॥२१॥ ३४८. एयाइं फासाइं फुसंति बालं, निरंतरं तत्थ चिरद्वितीयं । ण हम्ममाणस्स तु होति ताणं, एगो सयं पच्छुहोति दुकखं ॥२२॥ ३४९. जं जारिसं पुव्वमकासि कम्मं, तहेव आगच्छति संपराए । एगंतदुकखं भवमज्जिणिता, वेदेति दुकखी तमणंतदुकखं ॥२३॥ ३५०. एताणि सोच्चा णरगाणि धीरे, न हिंसते कंचण सव्वलोए । एगंतदिही अपरिग्गहे उ, बुज्जिज्ज लोगस्स वसं न गच्छे ॥२४॥ ३५१. एवं तिरिकरवे मणुयामरेसुं, चतुरंतऽणंतं तदणुव्विवागं । स सव्वमेयं इति वेदयित्ता, कंखेज कालं धुवमाचरंतो ॥२५॥ त्ति बेमि ॥☆ ☆ ☆॥ नरगविभत्ती सम्मता ॥ॐॐॐ ३५२. पुच्छिंसु णं समणा माहणा य, अगारिणो य परतित्थिया य । से के इणेगंतहिय धम्ममाहु, अणेलिसं साधुसमिक्खयाए ॥१॥ ३५३. कहं च णाणं कहं दंसणं से, सीलं कहं नातसुतस्स आसी । जाणासि णं भिकखु जहातहेण, अहासुतं बूहि जहा णिसंतं ॥२॥ ३५४. खेयण्णए से कुसले आसुपन्ने, अणंतणाणी य अणंतदंसी । जसंसिणो चकखुपहे ठियस्स, जाणाहि धम्मं च धिइं च पेहा ॥३॥ ३५५. उहुं अहे य तिरियं दिसासु, तसा य जे थावर जे य पाणा । से णिच्छणिच्छेहि समिकख पण्णे, दीवे व धम्मं समियं उदाहु ॥४॥ ३५६. से सव्वदंसी अभिभूय णाणी, निरामगंधे धिइमं ठितप्पा । अणुत्तरे सव्वजगंसि विज्जं, गृथातीते अभए अणाऊ ॥५॥ ३५७.

से भूतिपणे अणिएयचारी, ओहंतरे धीरे अणंतचकखू। अणुत्तरं तप्पति सूरिए वा, वझरोयणिदे व तमं पगासे ॥६॥ ३५८. अणुत्तरं धम्ममिणं जिणाणं, णेता मुणी कासवे आसुपणे। इंदे व देवाण महाणुभावे, सहस्रनेता दिवि णं विसिष्टे ॥७॥ ३५९. से पणसा अक्खये सागरे वा, महोदधी वा वि अणंतपारे। अणाइले वा अक्सायि मुक्के, सक्के व देवाहिपती जुतीमं ॥८॥ ३६०. से वीरिएं पडिपुण्णवीरिए, सुदंसणे वा णगसब्बसेष्टे। सुरालए वा वि मुदागरे से, विरायतेऽणेगगुणोववेते ॥९॥ ३६१. सयं सहस्राण उ जोयणाणं, तिंडे से पंडगवेजयंते। से जोयणे णवणवते सहस्रे, उडुस्सिते हेडु सहस्रमेगं ॥१०॥ ३६२. पुष्टे णभे चिद्वति भूमिए ठिते, जं सूरिया अणुपरियद्युयंति। से हेमवणे बहुण्दणे य, जंसी रतिं वेदयंती महिंदा ॥११॥ ३६३. से पव्वते सद्महप्पगासे, विरायती कंचणमद्ववणे। अणुत्तरे गिरिसु य पव्वदुग्गे, गिरीवरे से जलिते व भोमे ॥१२॥ ३६४. महीय मज्जम्मि ठिते पणिदे, पण्णायते सूरिय सुद्धलेस्से। एवं सिरीए उ स भूरिवणे, मणोरमे जोयति अच्चिमाली ॥१३॥ ३६५. सुदंसणस्सेस जसो गिरिस्स, पवुच्चती महतो पव्वतस्स। एतोवमे समणे नायपुत्ते, जाती-जसो-दंसण-णाणसीले ॥१४॥ ३६६. गिरिवरे वा निसहाऽऽयताणं, रुयगे व सेष्टे वलयायताणं। ततोवमे से जगभूतिपणे, मुणीण मज्जे तमुदाहु पणे ॥१५॥ ३६७. अणुत्तरं धम्ममुईरइत्ता, अणुत्तरं झाणवरं द्वियाई। सुसुक्कसुक्कं अपगंडसुक्कं, संखेंदु वेगंतवदातसुक्कं ॥१६॥ ३६८. अणुत्तरग्गं परमं महेसी, असेसकम्मं स विसोहइत्ता। सिद्धिं गतिं साइमणंत पत्ते, नाणेण सीलेण य दंसणेण ॥१७॥ ३६९. रुक्खेसु णाते जह सामली वा, जंसी रतिं वेतयंती सुवण्णा। वणेसु या नंदणमाहु सेष्टे, णाणेण सीलेण य भूतिपत्ते ॥१८॥ ३७०. थणियं व सद्वाण अणुत्तरे तु, चंदो व ताराण महाणुभागे। गंधेसु या चंदणमाहु सेष्टे, सेष्टे मुणीण अपडिण्णमाहु ॥१९॥ ३७१. जहा सयंभू उदहीण सेष्टे, णागेसु या धरणिंदमाहु सेष्टे। खोतोदए वा रसवेजयंते, तवोवहाणे मुणिवेजयंते ॥२०॥ ३७२. हृथीसु एरावणमाहु णाते, सीहे मियाणं सलिलाण गंगा। पक्खीसु या गरुले वेणुदेवे, पिव्वाणवादीणिह णायपुत्ते ॥२१॥ ३७३. जोहेसु णाए जह वीससेणे, पुफ्फेसु वा जह अरविंदमाहु। खत्तीण सेष्टे जह दंतवक्के, इसीण सेष्टे तह वद्धमाणे ॥२२॥ ३७४. दाणाण सेष्टुं अभयपदाणं, सच्चेसु या अणवज्जं वदंति। तवेसु या उत्तमबंभचेरं, लोउत्तमे समणे नायपुत्ते ॥२३॥ ३७५. ठितीण सेष्टा लवसत्तमा वा, सभा सुधम्मा व सभाण सेष्टा। निव्वाणसेष्टा जह सव्वधम्मा, ण णायपुत्ता परमत्थि णाणी ॥२४॥ ३७६. पुढोवमे धुणति विगतगेहि, न सन्निहिं कुव्वति आसुपणे। तरितुं समुद्वं व महाभवोघं, अभयंकरे वीरे अणंतचकखू ॥२५॥ ३७७. कोहं च माणं च तहेव मायं, लोभं चउत्थं अञ्जत्थदोसा। एताणि वंता अरहा महेसी, ण कुव्वति पावं ण कारवेती ॥२६॥ ३७८. किरियाकिरियं वेणिइयाणुवायं, अण्णाणियाणं पडियच्च ठाणं। से सव्ववायं इति वेयइत्ता, उवट्टिते संजम दीहरायं ॥२७॥ ३७९. से वारिया इत्थि सराइभत्तं, उवहाणवं दुक्खखयद्युयाए। लोगं विदित्ता आरं परं च, सव्वं पभू वारिय सव्ववारं ॥२८॥ ३८०. सोच्चा य धम्मं अरहंतभासियं, समाहितं अडुपओवसुद्धं। तं सद्वहंता य जणा अणाऊ, इंदा व देवाहिव आगमिस्संति ॥२९॥ ति बेमि। ☆☆☆॥ महावीरत्थतो सम्मत्तो। षष्ठमध्ययनं समाप्तम् ॥

फुफुफु सत्तमं अञ्जयणं ‘कुसीलपरिभासियं’ **फुफुफु** ३८१. पुढवी य आऊ अगणी य वाऊ, तण-रुक्ख-बीया य तसा य पाणा। जे अंडया जे य जराउ पाणा, संसेयया जे रसयाभिधाणा ॥१॥ ३८२. एताइं कायाइं पवेदियाइं, एतेसु जाण पडिलेह सायं। एतेहिं कायेहि य आयदंडे, एतेसु या विप्परियासुविति ॥२॥ ३८३. जातीवहं अणुपरियद्वमाणे, तस-थावरेहिं विणिधायमेति। से जाती-जाती बहुकूरकम्मे, जं कुव्वती मिज्जति तेण बाले ॥३॥ ३८४. अस्सिं च लोगे अदुवा परत्था, सतग्गसो वा तह अन्नहा वा। संसारमावन्न परं परं ते, बंधंति वेयंति य दुणियाइं ॥४॥ ३८५. जे मायरं च पियरं च हेच्चा, समणव्वदे अगणि समारभेज्जा। अहाहु से लोगे कुसीलधम्मे, भूताइं जे हिंसति आतसाते ॥५॥ ३८६. उज्जालओ पाण तिवातएज्जा, निव्वावओ अगणि तिवातइज्जा। तम्हा उ मेहावि समिक्ख धम्मं, ण पंडिते अगणि समारभेज्जा ॥६॥ ३८७. पुढवी वि जीवा आऊ वि जीवा, पाणा य संपत्तिम संपर्यंति। संसेदया कदुसमस्सिता य, एते दहे अगणि समारभंते ॥७॥ ३८८. हरिताणि भूताणि विलंबगाणि, आहारदेहाइं पुढो सिताइं। जे छिंदती आतसुहं पदुच्चा, पागब्बि पाणे बहुणं तिवाती ॥८॥ ३८९. जाति च बुद्धिं च विणासयंते, बीयादि अस्संजय आयदंडे। अहाहु से लोए अणज्जधम्मे, बीयाति जे हिंसति आयसाते ॥९॥ ३९०. गब्बाइ मिज्जति बुया-इबुयाणा, णरा परे पंचगित्ता क्षाणा। ज्वाणाणा पञ्जिगा शेखगा य च्यांविं ते आप्तग्रप्प पत्तीणा ॥१०॥ ३९१. संबन्धद्वाज्ञत्वो माणसज्जं दवं भयं बाक्षियेणां अलंभो। पणंतत्क्षते

★ सूयगडांग सूत्रः

कियावादी, अकियावादी, अज्ञानवादी, नियतवादी, अकारकवादी,
देहात्मवादी, आत्मद्वैतवादी, अफलवादी, जगत्कर्तृत्ववादी, वैराशिकवादी,
अनुष्ठानवादी विगेसना वादोन नुं विस्तृत वर्णन करी ने मतोनुं युक्तिपूर्वक
अंडन करी स्याद्वाद सिद्धांतनुं स्थापन करेल छे.

* सूयगडांग सूत्रः

कियावादी, अकियावादी, अज्ञानवादी, नियतवादी, अकारकवादी,
देहात्मवादी, आत्मद्वैतवादी, अफलवादी, जगत्कर्तृत्ववादी, वैराशिकवादी,
अनुष्ठानवादी इत्यादीके वादों का वर्णन करके उस मतों का युक्तिपूर्वक खंडन
करके स्याद्वाद सिद्धांत की स्थापना की है।

* Sūyagadāṅga-sūtra:

It depicts the theories and useless life-goal of the holders of ritualism, non-ritualism, agnosticism, destinism, non-relativity, body as a soul, soul dualism, resultlessness, universal doership, trinity, performism, etc.

जरिते व लोए, सकम्मुणा विष्परियासुवेति ॥११॥ ३९२. इहेगे मूढा पवदंति मोक्खं, आहारसंपज्जणवज्जणेण । एगे य सीतोदगसेवणेण, हुतेण एगे पवदंति मोक्खं ॥१२॥ ३९३. पाओसिणाणादिसु णत्थि मोक्खो, खारस्स लोणस्स अणासएण । ते मज्ज मंसं लसुणं च भोच्चा, अन्नत्थ वासं परिकप्पयंति ॥१३॥ ३९४. उदगेण जे सिद्धिमुदाहरंति, सायं च पातं उदगं फुसंता । उदगस्स फासेण सिया य सिद्धि, सिज्जिसु पाणा बहवे दगंसि ॥१४॥ ३९५. मच्छा य कुम्मा य सिरीसिवा य, मग्गू य उद्वा दगरक्खसा य । अद्वाणमेयं कुसला वदंति, उदगेण जे सिद्धिमुदाहरंति ॥१५॥ ३९६. उदगं जती कम्ममलं हरेज्जा, एवं सुहं इच्छामेत्तता वा । अंधव्व णेयारमणुस्सरित्ता, पाणाणि चेवं विणिहंति मंदा ॥१६॥ ३९७. पावाइं कम्माइं पकुब्बतो हि, सिओदगं तु जइ तं हरेज्जा । सिज्जिसु एगे दगसत्तधाती, मुसं वयंते जलसिद्धिमाहु ॥१७॥ ३९८. हुतेण जे सिद्धिमुदाहरंति, सायं च पातं अगणिं फुसंता । एवं सिया सिद्धि हवेज्ज तम्हा, अगणिं फुसंताण कुकम्मिणं पि ॥१८॥ ३९९. अपरिक्ख दिङ्गं ण हु एव सिद्धी, एहिति ते घातमबुज्जमाणा । भ्रूतेहिं जाण पडिलेह सातं, विज्जं गहाय तस-थावरेहिं ॥१९॥ ४००. थणंति लुप्पंति तसंति कम्मी, पुढो जगा परिसंखाय भिक्खू । तम्हा विदू विरते आयगुत्ते, दद्वं तसे य पडिसाहरेज्जा ॥२०॥ ४०१. जे धम्मलब्धं वि णिहाय भुंजे, वियडेण साहट्टु य जो सिणाति । जो धावति लूसयती व वत्थं, अहाहु से णागणियस्स दूरे ॥२१॥ ४०२. कम्मं परिण्णाय दणंसि धीरे, वियडेण जीवेज्ज य आदिमोक्खं । से बीय-कंदाति अभुंजमाणे, विरते सिणाणादिसु इत्थियासु ॥२२॥ ४०३. जे मातरं च पियरं च हेच्चा, गारं तहा पुत्त पसुं धणं च । कुलाइं जे धावति साउगाइं, अहाऽऽहु से सामणियस्स दूरे ॥२३॥ ४०४. कुलाइं जे धावति सादुगाइं, आघाति धम्मं उदराणुगिद्धे । अहाहु से आयरियाण सतंसे, जे लावझ्जा असणस्स हेउं ॥२४॥ ४०५. निक्खम्म दीणे परभोयणम्मि, मुहमंगलि ओदरियाणुगिद्धे । नीवारगिद्धे व महावराहे, अदूर एवेहिं धातमेव ॥२५॥ ४०६. अन्नस्स पाणस्सिहलोइयस्स, अणुप्पियं भासति सेवमाणे । पासत्थयं चेव कुसीलयं च, निस्सारए होति जहा पुलाए ॥२६॥ ४०७. अणातपिडेणऽधियासएज्जा, नो पूयणं तवसा आवहेज्जा । सद्देहिं रूवेहिं असज्जमाणे, सब्बेहिं कामेहिं विणीय गेहिं ॥२७॥ ४०८. सब्बाइं संगाइं अइच्च धीरे, सब्बाइं दुक्खाइं तितिक्खमाणे । अखिले अगिद्धे अणिएयचारी, अभयंकरे भिक्खू अणाविलप्पा ॥२८॥ भारस्स जाता मुणि भुंजएज्जा, कंखेज्ज पावस्स विवेग भिक्खू । दुक्खेण पुढे धुयमातिएज्जा, संगामसीसे व परं दमेज्जा ॥२९॥ ४०९. अवि हम्ममाणे फलगावतद्वी, समागमं कंखति अंतगस्स । णिद्धूय कम्मं ण पवंचुवेति, अक्खक्खए वा सगडं ति बेमि ॥३०॥ ☆ ☆ ☆ ॥ कुसीलपरिभासियं सम्पत्तं । सम्पमध्ययनं समाप्तम् ॥ भक्तु अद्वमं अज्जयणं ‘वीरियं’ भक्तु ४११. दुहा चेयं सुयक्खायं, वीरियं ति पवुच्चति । किं नु वीरस्स वीरत्तं, केण वीरो त्ति वुच्चति ॥१॥ ४१२. कम्ममेगे पवेदेति, अकम्मं वा वि सुव्वता । एतेहिं दोहिं ठाणेहिं, जेहिं दिस्संति मच्चिया ॥२॥ ४१३. पमायं कम्ममाहंसु, अप्पमायं तहाऽवरं । तब्बावादेसतो वा वि, बालं पंडितमेव वा ॥३॥ ४१४. सत्थमेगे सुसिक्खंति, अतिवायाय पाणिणं । एगे मंते अहिज्जंति, पाणभूयविहेडिणो ॥४॥ ४१५. माइणो कद्ग मायाओ, कामभोगे समारभे । हंता छेत्ता पकत्तित्ता, आयसायाणुगामिणो ॥५॥ ४१६. मणसा वयसा चेव, कायसा चेव अंतसो । आरतो परतो यावि, दुहा विय असंजता ॥६॥ ४१७. वेराइं कुब्बती वेरी, ततो वेरेहिं रज्जती । पावोवगाय आरंभा, दुक्खफासाय अंतसो ॥७॥ ४१८. संपरागं पियच्छंति, अत्तदुक्कडकारिणो । रोग-दोसस्सिया बाला, पावं कुब्बति ते बहुं ॥८॥ ४१९. एतं सकम्मविरियं, बालाणं तु पवेदितं । एत्तो अकम्मविरियं पंडियाणं सुणेह मे ॥९॥ ४२०. दविए बंधणुम्मुक्के, सब्बतो छिण्णबंधणे । पणोल्ल पावगं कम्मं, सल्लं कंतति अंतसो ॥१०॥ ४२१. णेयाउयं सुयक्खातं, उवादाय समीहते । भुजो भुजो दुहावासं, असुभत्तं तहा तहा ॥११॥ ४२२. ठाणी विविहठाणाणि, चइस्संति न संसओ । अणीतिते अयं वासे, णायएहि य सुहीहि य ॥१२॥ ४२३. एवमायाय मेहावी, अप्पणो गिद्धिमुद्धरे । आरियं उवसंपज्जे सब्बधम्ममकोवियं ॥१३॥ ४२४. सहसमुइए णच्चा, धम्मसारं सुणेत्तु वा । समुवड्हिते अणगारे, पच्चक्खायपावए ॥१४॥ ४२५. जं किंचुवक्कमं जाणे, आउक्खेमस्स अप्पणो । तस्सेव अंतरा खिप्पं, सिक्खं सिक्खेज्ज पंडिते ॥१५॥ ४२६. जहा कुम्मे सअंगाइं, सए देहे समाहरे । एवं पावाइं मेधावी, अज्जप्पेण समाहरे ॥१६॥ ४२७. साहरे हृथ्य-पादे य, मणं सब्बेदियाणि य । पावगं च परीणामं, भासादोसं च तारिसं ॥१७॥ ४२८. अणु माणं च मायं च, तं परिण्णाय पंडिए । सातागारवणिहुते, उवसंतेऽणिहे चरे ॥१८॥ ४२९. पाणे य णाइवातेज्जा, अदिण्णं पि य णादिए । सादियं ण मुसं बूया, एस धम्मे वुसीमतो

॥१९॥ ४३०. अतिक्रमं ति वायाए, मणसा वि ण पतथए। सब्बतो संवुडे दंते, आयाणं सुसमाहरे ॥२०॥ ४३१. कडं च कज्जमाणं च, आगमेस्यं च पावगं। सब्बं तं णाणुजाणंति, आतगुत्ता जिइदिया ॥२१॥ ४३२. जे याऽबुद्धा महानागा, वीरा असम्भत्तदंसिणो। असुद्धं तेसि परक्रंतं, सफलं होइ सब्बसो ॥२२॥ ४३३. जे य बुद्धा महानागा, वीरा सम्भत्तदंसिणो। सुद्धं तेसिं परक्रंतं, अफलं होति सब्बसो ॥२३॥ ४३४. तेसिं पि तवोऽसुद्धो, निकर्खंता जे महाकुला। जं नेवऽन्ने वियाणंति, न सिलोगं पवेदए ॥२४॥ ४३५. अप्पपिंडासि पाणासि, अप्पं भासेज सुब्बते। खंतेऽभिनिव्वुडे दंते, वीतगेही सदा जते ॥२५॥ ४३६. ज्ञाणजोगं समाहट्टु, कायं विउसेज सब्बसो। तितिकर्खं परमं णच्चा, आ॒मोकर्खा॑ए परिब्वएज्जासि ॥२६॥ ति बेमि। ☆☆☆॥ वीरियं सम्भत्तं। अष्टममध्ययनं समाप्तम् ॥५५५९

नवमं अज्ज्ञयणं ‘धम्मे’ ५५५९ ४३७. कतरे धम्मे अकर्खाते माहणेण मतीमता। अंजुं धम्मं अहातच्चं जिणाणं तं सुणेह मे ॥१॥ माहणा खत्तिया वेस्सा, चंडाला अदु बोक्रसा। एसिया वेसिया सुद्धा, जे यःआरंभणिस्सिता ॥२॥ ४३९. परिग्गहे निविडाणं, वेरं तेसिं पवङ्गई। आरंभसंभिया कामा, न ते दुकखविमोयगा ॥३॥ ४४०. आघातकिच्चमाधातुं नायओ विसंएसिणो। अन्ने हरंति तं वित्तं, कम्मी कम्मेहिं कच्चति ॥४॥ ४४१. माता पिता छुसा भाया, भज्ञा पुत्ता य ओरसा। णालं ते तब ताणाए, लुप्पंतस्स सकम्मुणा ॥५॥ ४४२. एयमद्दुं सपेहाए, परमद्वाणुगामियं। निम्ममो निरहंकारो, चरे भिकखू जिणाहितं ॥६॥ ४४३. चेच्चा वित्तं च पुत्ते य, णायओ य परिग्गहं। चेच्चाण अंतंगं सोयं निरवेकखो परिब्वए ॥७॥ ४४४. पुढवाऽऽऊ अगणि वाउ तण रुकख सबीयगा। अंडया पोय-जराऊ-रस-संसेय-उभिया ॥८॥ ४४५. एतेहिं छहिं काएहिं, तं विज्जं परिजाणिया। मणसा कायवक्केण, णारंभी ण परिग्गही ॥९॥ ४४६. मुसावायं बहिद्धं च, उग्गहं च अजाइयं। सत्थादाणाइं लोगंसि, तं विज्जं परिजाणिया ॥१०॥ ४४७. पलिउंचणं च भयणं च, थंडिल्लुस्सयणाणि य। धूणाऽऽदाणाइं लोगंसि, तं विज्जं परिजाणिया ॥११॥ ४४८. धोयणं रयणं चेव, वत्थीकम्म विरेयणं। वमणंजण पलिमंथं, तं विज्जं परिजाणिया ॥१२॥ ४४९. गंध मल्ल सिणाणं च, दंतपकखालणं तहा। परिग्गहित्थि कम्मं च, तं विज्जं परिजाणिया ॥१३॥ ४५०. उद्देसियं कीतगडं, पामिच्चं चेव आहडं। पूतिं अणेसणिज्जं च, तं विज्जं परिजाणिया ॥१४॥ ४५१. आसूणिमकिखरागं च, गिद्धुवघायकम्मगं। उच्छोलणं च कक्कं च, तं विज्जं परिजाणिया ॥१५॥ ४५२. संपसारी कयकिरिओ, पसिणायतणाणि य। सागारियपिंडं च, तं विज्जं परिजाणिया ॥१६॥ ४५३. अडापदं ण सिकखेज्जा, वेधादीयं च णो व्रदे। हृथकम्मं विवादं च, तं विज्जं परिजाणिया ॥१७॥ ४५४. पाणहाओ य छत्तं च, णालियं वालवीयणं। परकिरियं अन्नमन्नं च, तं विज्जं परिजाणिया ॥१८॥ ४५५. उच्चारं पासवणं, हरितेसु ण करे मुणी। वियडेण वा वि साहट्टु, णायमेज्ज कयाइ वि ॥१९॥ ४५६. परमते अन्नपाणं च, ण भुजेज्ज कयाइ वि। परवत्थमचेलो वि, तं विज्जं परिजाणिया ॥२०॥ ४५७. आसंदी पलियंके य, णिसिज्जं च गिहंतरे। संपुच्छणं च सरणं च, तं विज्जं परिजाणिया ॥२१॥ ४५८. जसं कित्तिं सिलोगं च, जाय वंदणपूयणा। सब्बलोयंसि जे कामा, तं विज्जं परिजाणिया ॥२२॥ ४५९. जेणोहं णिब्बहे भिकखू, अन्न-पाणं तहाविहं। अणुप्पदाणमन्नेसिं, तं विज्जं परिजाणिया ॥२३॥ ४६०. एवं उदाहु निग्गंथे, महावीरे महामुणी। अणंतणाणदंसी से, धम्मं देसितवं सुतं ॥२४॥ ४६१. भासमाणो न भासेज्जा, णेय वंफेज्ज मम्मयं। मातिद्वाणं विवज्जेज्जा, अणुविति वियागरे ॥२५॥ ४६२. तत्थिमा ततिया भासा, जं वदित्ताऽणुतप्पती। जं छन्नं तं न वत्तव्वं, एसा आणा नियंठिया ॥२६॥ ४६३. होलावायं सहीवायं, गोतावायं च नो वदे। तुमं तुमं ति अमणुण्णं, सब्बसो तं ण वत्तए ॥२७॥ ४६४. अकुसीले सया भिकखू, णो य संसगियं भए। सुहरूवा तत्थुवस्सग्गा, पडिबुज्ज्ञेज्ज ते विदू ॥२८॥ ४६५. णण्णत्थ अंतराएणं, परगेहे ण णिसीयए। गामकुमारियं किहुं, नातिवेलं हसे मुणी ॥२९॥ ४६६. अणुस्सुओ उरालेसु, जयमाणो परिब्वए। चरियाए अप्पमत्तो, पुद्गो तत्थज्जहियासते ॥३०॥ ४६७. हम्ममाणो न कुप्पेज्जा, वुच्माणो न संजले। सुमणो अहियासेज्जा, ण य कोलाहलं करे ॥३१॥ ४६८. लछ्दे कामे ण पत्थेज्जा, विवेगे एसमाहिए। आरियाइं सिकखेज्जा, बुद्धाणं अंतिए सया ॥३२॥ ४६९. सुस्सूसमाणो उवासेज्जा, सुप्पणं सुतवस्सियं। वीरा जे अत्तपणोसी, धितिमंता जितिदिया ॥३३॥ ४७०. गिहे दीवमपस्संता, पुरिसादाणिया नरा। ते वीरा बंधुमुक्का, नावकंखंति जीवितं ॥३४॥ ४७१. अगिछ्दे सद्व-फासेसु, आरंभेसु अणिस्सिते। सब्बेतं समयातीतं, जमेतं लवितं बहुं ॥३५॥ ४७२. अतिमाणं च मायं च, तं परिणाय पंडिते। गारवाणि य सब्बाणि, निब्बाणं संधए मुणि ॥३६॥ ति बेमि। ☆☆☆॥ धम्मो सम्भत्तो। नवममध्ययनं समाप्तम्

॥५५५॥ १० दसमं अज्ञायणं ‘समाही’ ॥५५५॥ ४७३. आघं मइमं अणुवीति धर्मं, अंजू समाहिं तमिणं सुणेह। अपडिणे भिक्खु तु समाहिपत्ते, अणियाणभूतेसु परिव्वएज्जा ॥१॥ ४७४. उहुदं अहे य तिरियं दिसासु, तसा य जे थावर जे य पाणा। हत्थेहि पाएहि य संजमेत्ता, अदिण्णमन्नेसु य नो गहेज्जा ॥२॥ ४७५. सुअक्खातधर्मे वितिगिच्छतिणे, लाढे चरे आयनुले पयासु। आयं न कुज्जा इह जीवियट्टी, चयं न कुज्जा सुतवस्सि भिक्खु ॥३॥ ४७६. सव्विदियऽभिनव्वुदे पयासु, चरे मुणी सब्बतो विष्पमुक्के। पासाहि पाणे य पुढो वि सत्ते, दुक्खेण अहे परिपच्चमाणे ॥४॥ ४७७. एतेसु बाले य पकुब्बमाणे, आवट्टी कम्मसु पावएसु। अतिवाततो कीरति पावकम्म, निउंजमाणे उ करेति कम्म ॥५॥ ४७८. आदीणभोई वि करेति पावं, मंता तु एगंतसमाहिमाहु। बुद्धे समाहीय रते विवेगे, पाणातिपाता विरते ठितप्पा ॥६॥ ४७९. सब्बं जगं तू समयाणुपेही, पियमप्पियं कस्सइ नो करेज्जा। उद्वाय दीणे तु पुणो विसणे, संपूर्णं चेव सिलोयकामी ॥७॥ ४८०. आहाकडं चेव निकाममीणे, निकामसारी य विसण्णमेसी। इत्थीसु सत्ते य पुढो य बाले, परिग्गहं चेव पकुब्बमाणे ॥८॥ ४८१. वेराणुगिद्धे णिचयं करेति, इतो चुते से दुहमद्वदुग्गं। तम्हा तु मेधावि समिक्ख धर्मं, चरे मुणी सब्बतो विष्पमुक्के ॥९॥ ४८२. आयं न कुज्जा इह जीवितट्टी, असज्जमाणो य परिव्वएज्जा। णिसम्मभासी य विणीय गिद्धिं, हिंसण्णितं वा ण कहं करेज्जा ॥१०॥ ४८३. आहाकडं वा ण णिकामएज्जा, णिकामयंते य ण संथवेज्जा। धुणे उरालं अणुवेहमाणे, चेच्चाण सोयं अणपेक्खमाणे ॥११॥ ४८४. एगत्तमेव अभिपत्थएज्जा, एवं पमोक्खो ण मुसं ति पास। एसप्पमोक्खो अमुसे वरे वी अकोहणे सब्बरते तवस्सी ॥१२॥ ४८५. इत्थीसु या आरत मेहुणा उ, परिग्गहं चेव अकुब्बमाणे। उच्चावएसु विसएसु ताई, णिस्संसयं भिक्खु समाहिपत्ते ॥१३॥ ४८६. अरतिं रतिं च अभिभूय भिक्खु, तणाइफासं तह सीतफासं। उणहं च दंसं च हियासएज्जा, सुब्भिं च दुब्भिं च तितिक्खएज्जा ॥१४॥ ४८७. गुत्तो वईय य समाहिपत्ते, लेसं समाहद्व परिव्वएज्जा। गिहं न छाए ण वि छावेज्जा, संमिस्सभावं पजहे पयासु ॥१५॥ ४८८. जे केइ लोगंसि उ अकिरियाया, अणेण पुडा धुतमादिसंति। आरंभसत्ता गढिता य लोए, धर्मं न याणंति विमोक्खहेउं ॥१६॥ ४८९. पुढो य छंदा इह माणवा उ, किरियाकिरीणं च पुढो य वायं। जायस्स बालस्स पकुब्ब देहं, पवहृती वेरमसंजतस्स ॥१७॥ ४९०. आउक्खयं चेव अबुज्जमाणे, ममाति से साहसकारि मंदे। अहो य रातो परितप्पमाणे, अहे सुमूढे अजरामर व्व ॥१८॥ ४९१. जहाहि वित्तं पसवो य सब्बे, जे बांधवा जे य पिता य मित्ता। लालप्पती सो वि य एइ मोहं, अन्ने जणा तं सि हरंति वित्तं ॥१९॥ ४९२. सीहं जहा खुद्दमिगा चरंता, दूरे चरंती परिसंकमाणा। एवं तु मेधावि समिक्ख धर्मं, दूरेण पावं परिवज्जएज्जा ॥२०॥ ४९३. संबुज्जमाणे तु णरे मतीमं, पावातो अप्पाण निवद्वएज्जा। हिंसप्पसूताइं दुहाइं मंता, वेराणुबंधीणि महब्याणि ॥२१॥ ४९४. मुसं न बूया मुणि अत्तगमी, णिव्वाणमेयं कसिणं समाहिं। सयं न कुज्जा न वि कारवेज्जा, करेतमन्नं पि य नाणुजाणे ॥२२॥ ४९५. सुद्धे सिया जाए न दूसएज्जा, अमुच्छिते ण य अज्जोववणे। धितिमं विमुक्के ण य पूयणट्टी, न सिलोयकामी य परिव्वएज्जा ॥२३॥ ४९६. निक्खम्म गेहाउ निरावकंखी, कायं विओसज नियाणछिणे। नो जीवितं नो मरणभिकंखी, चरेज भिक्खु वलया विमुक्के ॥२४॥ सि बेमि ॥५५५॥ समाही सम्मता। दशममध्ययनं समाप्तम् ॥५५५॥ ११ एगारसमं अज्ञायणं ‘मर्गे’ ॥५५५॥ ४९७. कयरे मर्गे अक्खाते, माहणेण मतीमता। जं मर्गं उज्जु पावित्ता, ओहं तरति दुत्तरं ॥१॥ ४९८. तं मर्गं अणुत्तरं सुद्धं, सब्बदुक्खविमोक्खणं। जाणासि णं जहा भिक्खु, तं णे बूहि महामुणी ॥२॥ ४९९. जइ णे केइ पुच्छिज्जा, देवा अदुव माणुसा। तेसिं तु कतरं मर्गं, आइक्खेज कहाहि णे ॥३॥ ५००. जइ वो केइ पुच्छिज्जा, देवा अदुव माणुसा। तेसिमं पडिसाहेज्जा, मर्गसारं सुणेह मे ॥४॥ ५०१. अणुपुव्वेण महाघोरं कासवेण पवेदियं। जमादाय इओ पुब्वं, समुद्दं व ववहारिणो ॥५॥ ५०२. अतरिंसु तरंतेगे, तरिस्संति अणागता। तं सोच्चा पडिवक्खामि, जंतवो तं सुणेह मे ॥६॥ ५०३. पुढवीजीवा पुढो सत्ता, आउजीवा तहाडगणी। वाउजीवा पुढो सत्ता, तण रुक्ख सबीयगा ॥७॥ ५०४. अहावरा तसा पाणा, एवं छक्काय आहिया। इत्ताव ताव जीवकाए, नावरे विज्जती काए ॥८॥ ५०५. सब्बाहिं अणुजुत्तीहिं, मतिमं पडिलेहिय। सब्बे अकंतदुक्खाय, अतो सब्बे न हिंसया ॥९॥ ५०६. एयं खुणाणिणो सारं, जं न हिंसति कंचणं। अहिंसा समयं चेव, एतावंतं विजाणिया ॥१०॥ ५०७. उहुं अहे तिरियं च, जे केइ तस-थावरा। सब्बत्थ विरतिं विज्जा, संति निव्वाणमाहियं ॥११॥ ५०८. पभू दोसे निराकिच्चा, ण विस्ज्जेज केणति। मणसा वयसा चेव, कायसा चेव अंतसो ॥१२॥ ५०९. संकुडे से महापणे, धीरे

दत्तेसर्णं चरे । एसणासमिए पिच्चं, वज्जयंते अणेसर्णं ॥१३॥ ५१०. भूयाइं समारंभ, समुद्दिस्स य जं कडं । तारिसं तु ण गेणहेजा, अन्नं पाणं सुसंजते ॥१४॥ ५११. पूतिकम्मं ण सेवेजा, एस धम्मे वुसीमतो । जं किंचि अभिकंखेजा, सब्बसो तं ण कप्पते ॥१५॥ ५१२. हण्टं नाणुजाणेजा, आतगुत्ते जिइंदिए । ठाणाइं संति सहीं, गामेसु पागरेसु वा ॥१६॥ ५१३. तहा गिरं समारंभ, अत्थि पुण्णं ति नो वदे । अहवा णत्थि पुण्णं ति, एवमेयं महब्भयं ॥१७॥ ५१४. दाणद्वयाए जे पाणा, हम्मंति तस-थावरा । तेसिं सारक्खणद्वाए, तम्हा अत्थि ति णो वए ॥१८॥ ५१५. जेसिं तं उवकप्पेति, अण्ण-पाणं तहाविहं । तेसिं लाभंतरायं ति, तम्हा णत्थि ति णो वदे ॥१९॥ ५१६. जे य दाणं पसंसंति, वहमिच्छंति पाणेण । जे य णं पडिसेहंति, वित्तिच्छेयं करेति ते ॥२०॥ ५१७. दुहओ वि ते ण भासंति, अत्थि वा नत्थि वा पुणो । आयं रयस्स हेच्चाणं, णिव्वाणं पाउणंति ते ॥२१॥ ५१८. णिव्वाणं परमं बुद्धा, पक्खत्ताण व चंदिमा । तम्हा सया जते दंते, निव्वाणं संधते मुणी ॥२२॥ ५१९. वुज्जमाणाण पाणाणं, कच्चंताण सकम्मुणा । आघाति साहुं तं दीवं, पतिद्वेसा पवुच्वती ॥२३॥ ५२०. आयगुत्ते सया दंते, छिण्णसोए अणासवे । जे धम्मं सुद्धमक्खाति, पडिपुण्णमणेलिसं ॥२४॥ ५२१. तमेव अविजाणंता, अबुद्धा बुद्धमाणिणो । बुद्धा मो ति य मण्णंता, अंतए ते समाहिए ॥२५॥ ५२२. ते य बीओदगं चेव, तमुद्दिस्सा य जं कडं । भोच्चा झाणं द्वियायंति, अखेतण्णा असमाहिता ॥२६॥ ५२३. जहा ढंका य कंका य, कुलला मग्गुका सिही । मच्छेसणं द्वियायंति, झाणं ते कलुसाधमं ॥२७॥ ५२४. एवं तु समणा एगे, मिच्छद्विही अणारिया । विसएसणं द्वियायंति, कंका वा कलुसाहमा ॥२८॥ ५२५. सुद्धं मग्गं विराहिता, इहमेगे उ दुम्मती । उम्मग्गगता दुक्खं, घंतमेसंति ते तथा ॥२९॥ ५२६. जहा आसाविणं नावं, जातिअंधे दुर्लहिया । इच्छती पारमागंतुं, अंतरा य विसीयती ॥३०॥ ५२७. एवं तु समणा एगे, मिच्छद्विही अणारिया । सोयं कसिणमावण्णा, आगंतारो महब्भयं ॥३१॥ ५२८. इमं च धम्ममादाय, कासवेण पवेदितं । तरे सोयं महाघोरं, अत्तत्ताए परिव्वए ॥३२॥ ५२९. विरते गामधम्मेहिं, जे केइ जगती जगा । तेसिं अत्तुवमायाए, थामं कुव्वं परिव्वए ॥३३॥ ५३०. अतिमाणं च मायं च, तं परिण्णाय पंडिते । सब्बमेयं निराकिच्चा, निव्वाणं संघए मुणी ॥३४॥ ५३१. संधते साहुधम्मं च, पावं धम्मं पिराकरे । उवधाणवीरिए भिक्खू, कोहं माणं न पत्थए ॥३५॥ ५३२. जे य बुद्धा अतिक्कंता, जे य बुद्धा अणागता । संति तेसिं पतिद्वाणं, भूयाणं जगती जहा ॥३६॥ ५३३. अहं वतमावण्णं, फासा उच्चावया फुसे । ण तेसु विणिहणेजा, वातेणेव महागिरी ॥३७॥ ५३४. संवुडे से महापणे, धीरे दत्तेसणं चरे । निवुडे कालमाकंखी, एवं केवलिणो मयं ॥३८॥ ति बेमि । ☆ ☆ ☆ ॥

मग्गो समत्तो एकादशमध्ययनम् ॥ **ॐ बारसमं अज्जयणं 'समोसरणं' ॐ ॥** ५३५. चत्तारि समोसरणाणिमाणि, पावादुया जाइं पुढो वयंति । किरियं अकिरियं विणयं ति तइयं, अण्णाणमाहंसु चउत्थमेव ॥१॥ ५३६. अण्णाणिया ता कुसला वि संता, असंथुया णो वितिगिंछतिणा । अकोविया आहु अकोवियाए, अणाणुवीयीति मुसं वदंति ॥२॥ ५३७. सच्चं असच्चं इति चिंतयंता, असाहु साहु त्ति उदाहरंता । जेमे जणा वेणइया अणेगे, पुड्डा वि भावं विणइंसु नाम ॥३॥ ५३८. अणोवसंखा इति ते उदाहु, अड्डे स ओभासति अम्ह एवं । लवाक्संकी य अणागतेहिं, णो किरियमाहंसु अकिरियआया ॥४॥ ५३९. सम्मिस्सभावं सगिरा गिहीते, से मुम्मुई होति अणाणुवादी । इमं दुपक्खं इममेगपक्खं, आहंसु छ्लायतणं च कम्मं ॥५॥ ५४०. ते एवमक्खंति अबुज्जमाणा विरूवरूवाणि अकिरियाता । जमादिदित्ता बहवो मणूसा, भमंति संसारमणोवतग्गं ॥६॥ ५४१. णाइच्चो उदेति ण अत्थमेति, ण चंदिमा वहुती हायती वा । सलिला ण संदंति ण वंति वाया, वंझे णियते कसिणे हु लोए ॥७॥ ५४२. जहा य अंधे सह जोतिणा वि, रूवाइं णो पस्सति हीणनेत्ते । संतं पि ते एवमकिरियआता, किरियं ण पस्संति निरुद्धपण्णा ॥८॥ ५४३. संवच्छरं सुविणं लक्खणं च, निमित्तं देहं उप्पाइयं च । अडुंगमेतं बहवे अहित्ता, लोगंसि जाणंति अणागताइं ॥९॥ ५४४. केई निमित्ता तहिया भवंति, केसिचि तं विष्पडिएति णाणं । ते विज्जभावं अणहिज्जमाणा, आहंसु विज्जापलिमोक्खमेव ॥१०॥ ५४५. ते एवमक्खंति समेच्च लोगं, तहा तहा समणा माहणा य । सयंकडं णणकडं च दुक्खं, आहंसु विज्जाचरणं पमोक्खं ॥११॥ ५४६. ते चक्खु लोगंसिह णायगा तु, मग्गाऽणुभासंति हितं पयाणं । तहा तहा सासयमाहु लोए, जंसी पया माणव ! संपगाढा ॥१२॥ ५४७. जे रक्खसाया जमलोइयाया, जे या सुरा गंधव्वा य काया । आगासगामी य पुढोसिया य, पुणो पुणो विष्परियासुवेति ॥१३॥ ५४८. जमाहु ओहं सलिलं अपारगं जाणाहि णं भवगहणं दुमोक्खं । जंसी विसन्ना विसयंगणाहिं, दुहतो वि लोयं अणुसंचरंति ॥१४॥ ५४९. ण कम्मुणा

कम्म खवेति बाला, अकम्मुणा उ कम्म खवेति धीरा । मेधाविणो लोभमयावतीता, संतोसिणो णो पकरेति पावं ॥१५॥ ५५०. ते तीत-उप्पण-मणागताइं, लोगस्स जाणंति तहागताइं । णेतारो अणेसि अणणणेया, बुद्धा हुते अंतकडा भवंति ॥१६॥ ५५१. ते णेव कुब्बंति ण कारवेति, भूताभिसंकाए दुगुंछमाणा । सया जता विप्पणमंति धीरा, विण्णतिधी(वी)रा य भवंति एगे ॥१७॥ ५५२. डहरे य पाणे वुड्हे य पाणे, ते आततो पासति सब्बलोए । उवेहती लोगमिणं महंत, बुद्धइप्पमत्तेसु परिव्वएज्जा ॥१८॥ ५५३. जे आततो परतो यावि पच्चा, अलमप्पणो होति अलं परेसिं । तं जोतिभूतं च सता(सतता?)स्सवसेज्जा, जे पादुकज्जा अणुवीयि धम्मं ॥१९॥ ५५४. अत्ताण जो जाणति जो य लोगं, आगइं च जो जाणइङ्गागइं च । जो सासयं जाणइ असासयं च, जाती मरणं च जणोववातं ॥२०॥ ५५५. अहो वि सत्ताण विउड्हणं च, जो आसवं जाणति संवरं च । दुक्खं च जो जाणति निज्जरं च, सो भासितुमरिहति किरियवादं ॥२१॥ ५५६. सद्वेसु रूवेसु असज्जमाणे, गंधेसु रसेसु अदुस्समाणे । णो जीवियं णो मरणाभिकंखी, आदाणगुत्ते वलयाविमुक्ते ॥२२॥ ति बेमि ।★ ★ ★ ॥ समोसरणं सम्मतं ।
फक्फक्फ
द्वादशमध्ययनं समाप्तम् ॥ **फक्फक्फ** ३ तेसमं अज्ञयणं ‘आहत्तहियं’**फक्फक्फ** ५५७. आहत्तहियं तु पवेयइस्सं, नाणप्पकारं पुरिसस्स जातं । सतो य धम्मं असतो य सीलं, संतिं असंतिं करिस्सामि पाउं ॥१॥ ५५८. अहो य रातो य समुद्गितेहि, तहागतेहि पडिलब्ध धम्मं । समाहिमाघातमझोसयंता, सत्थारमेव फरुसं वयंति ॥२॥ ५५९. विसोहियं ते अणुकाहयंते, जे आतभावेण वियागरेज्जा । अड्हाणिए होति बहूगुणाणं, जे णाणसंकाए मुसं वदेज्जा ॥३॥ ५६०. जे यावि पुद्धा पलिउचयंति, आदाणमट्टु खलु वंचयंति । असाहुणो ते इह साधुमाणी, मायणिण एसिति अणंतघंतं ॥४॥ ५६१. जे कोहणे होति जगड्हभासी, विओसियं जे उ उदीरएज्जा । अंधे व से दंडपहं गहाय, अविओसिए घासति पावकम्मी ॥५॥ ५६२. जे विग्गहीए अन्नायभासी, न से समे होति अझंझपत्ते । ओवायकारी य हिरीमणे य, एगंतदिव्वी य अमाइरूवे ॥६॥ ५६३. से पेसले सुहुमे पुरिसजाते, जच्छणिए चेव सुउज्जुयारे । बहुं पि अणुसासिते जे तहच्चा, समे हु से होति अझंझपत्ते ॥७॥ ५६४. जे आवि अप्पं वसुमं ति मंता, संखाय वादं अपरिच्छ कुज्जा । तवेण वा हं सहिते ति मंता, अणं जणं पस्सति बिंबभूतं ॥८॥ ५६५. एगंतकूडेण तु से पलेति, ण विजती मोणपदंसि गोते । जे माणणद्वेण विउक्कसेज्जा, वसुमण्णतरेण अबुज्जमाणे ॥९॥ ५६६. जे माहणे जातिए खत्तिए वा, तह उग्गपुत्ते तह लेच्छती वा । जे पव्वइते परदत्तभोइ, गोत्ते ण जे थब्भति माणबद्धे ॥१०॥ ५६७. ण तस्स जाती व कुलं व ताणं, णण्णत्थ विज्जा-चरणं सुचिणं । णिक्खम्म जे सेवतिइगारिकम्म, ण से पारए होति विमोयणाए ॥११॥ ५६८. णिक्किंचणे भिक्खु सुलूहजीवी, जे गारवं होति सिलोयगामी । आजीवमेयं तु अबुज्जमाणे, पुणो पुणो विप्परियासुवेति ॥१२॥ ५६९. जे भासवं भिक्खु सुसाधुवादी, पडिहाणवं होति विसारए य । आगाढपणे सुविभावितप्पा, अणं जणं पण्णसा परिभवेज्जा ॥१३॥ ५७०. एवं ण से होति समाहिपत्ते, जे पण्णसा भिक्खु विउक्कसेज्जा । अहवा वि जे लाभमयावलित्ते, अणं जणं खिंसति बालपणे ॥१४॥ ५७१. पण्णामयं चेव तवोमयं च, णिणणामए गोयमयं च भिक्खु । आजीवगं चेव चउत्थमाहु, से पंडिते उत्तमपोग्गले से ॥१५॥ ५७२. एताइं मदाइं विगिंच धीरे, ण ताणि सेवंति सुधीरधम्मा । ते सब्बगोत्तावगता महेसी, उच्चं अगोत्तं च गतिं वयंति ॥१६॥ ५७३. भिक्खु मुयच्चा तह दिव्वधम्मे, गामं च(व?)णगरं च(व?) अणुप्पविस्सा । से एसणं जाणमणेस्यं च, अणन्स्स पाणस्स अणाणुगिद्धे ॥१७॥ ५७४. अरतिं रतिं च अभिभूय भिक्खु, बहूजणे वा तह एगचारी । एगंतमोणेण वियागरेज्जा, एगस्स जंतो गतिरागति य ॥१८॥ ५७५. सयं समेच्चा अदुवा वि सोच्चा, भासेज्ज धम्मं हितदं पयाणं । जे गरहिया सणियाणप्पओगा, ण ताणि सेवंति सुधीरधम्मा ॥१९॥ ५७६. केसिचि तक्काइ अबुज्ज भावं, खुड्हुं पि गच्छेज्ज असद्वाणे । आयुस्स कालातियारं वघातं, लद्धाणुमाणे य परेसु अहु ॥२०॥ ५७७. कम्मं च छंदं च विविंच धीरे, विणएज्ज उ सब्बतो आयभावं । रूवेहि लुप्पंति भयावहेहि, विज्जं गहाय तसथावरेहि ॥२१॥ ५७८. न पूयणं चेव सिलोयगामी, पियमप्पियं कस्सति णो कहेज्जा । सब्बे अणद्वे परिवज्जयंते, अणाउले या अकसाइ भिक्खु ॥२२॥ ५७९. आहत्तहियं समुपेहमाणे सब्बेहि निहाय दंडं । नो जीवियं नो मरणाभिकंखी, परिव्वएज्जा वलयाविमुक्ते ॥२३॥ ★ ★ ★ ॥ आहत्तहितं सम्मतं । त्रयोदशमध्ययनम् ॥

फक्फक्फ १४ चउद्वसमं अज्ञयणं ‘गंथो’ **फक्फक्फ** ५८०. गंथं विहाय इह सिक्खमाणो, उद्वाय सुबंभचेरं वसेज्जा । ओवायकारी विणयं सुसिक्खे, जे छेए विप्पमादं नकुज्जा ॥१॥ ५८१. जहा दियापोतमपत्तजातं, सावासगा पवित्रं मण्णमाणं । तमचाइयं

तरुणमपत्तजातं, ढंकादि अव्वत्तगमं हरेज्ञा ॥२॥ ५८२. एवं तु सेहं पि अपुद्धधम्मं, निस्सारियं वुसिमं मण्णमाणा । दियस्स छावं व अपत्तजातं, हरिंसु णं पावधम्मा अणेगे ॥३॥ ५८३. ओसाणमिच्छे मणुए समाहिं, अणोसिते णंतकरे ति णच्चा । ओभासमाणो दवियस्स वित्तं, ण णिक्कसे बहिता आसुपणे ॥४॥ ५८४. जे ठाणओ या सयणासणे या, परक्कमे यावि सुसाधुजुते । समितीसु गुत्तीसु य आयपणे, वियगरेते य पुढो वदेज्ञा ॥५॥ ५८५. सद्वाणि सोच्चा अदु भेरवाणि, अणासवे तेसु परिव्वएज्ञा । निदं च भिक्खू न पमाय कुज्ञा, कहंकहं पी वितिगिच्छतिणे ॥६॥ ५८६. डहरेण वुहेणउणुसासिते ऊ, रातिणिएणावि समव्वएणं । सम्मं तगं थिरतो णाभिगच्छे, णिज्जंतए वा वि अपारए से ॥७॥ ५८७. विउहितेण समयाणुसड्हे, डहरेण वुहेण व चोतिते तु । अच्चुहिताए घडदासिए वा, अगारिणं वा समयाणुसड्हे ॥८॥ ५८८. ण तेसु कुज्ञे ण य पव्वहेज्ञा, ण यावि किंचि फरुसं वदेज्ञा । तहा करिस्सं ति पडिस्सुणेज्ञा, सेयं खु मेयं ण पमाद कुज्ञा ॥९॥ ५८९. वणंसि मूढस्स जहा अमूढा, मण्णाणुसासंति हितं पयाणं । तेणावि मज्जं इणमेव सेयं, जं मे बुहा सम्मउणुसासयंति ॥१०॥ ५९०. अह तेण मूढेण अमूढगस्स, कायव्व पूया सविसेसजुता । एतोवमं तत्थ उदाहु वीरे, अणुगम्म अत्यं उवणेति सम्मं ॥११॥ ५९१. णेया जहा अंधकारंसि राओ, मणं ण जाणाइ अपस्समाणे । से सूरियस्स अब्मुग्गमेण, मणं विजाणाति पगासियंसि ॥१२॥ ५९२. एवं तु सेहे वि अपुद्धधम्मे, धम्मं न जाणाति अबुज्जमाणे । से कोविए जिणवयणेण पच्छा, सूरोदए पासति चक्खुणेव ॥१३॥ ५९३. उहं अहे य तिरियं दिसासु, तसा य जे थावर जे य पाणा । सया जते तेसु परिव्वएज्ञा, मणप्पद्देसं अविकंपमाणे ॥१४॥ ५९४. कालेण पुच्छे समियं पयासु, आइक्खमाणो दवियस्स वित्तं । तं सोयकारी य पुढो पवेसे, संखा इमं केवलियं समाहिं ॥१५॥ ५९५. अस्सं सुठिच्चा तिविहेण तायी, एतेसु या संति निरोहमाहु । ते एवमक्खंति तिलोगदंसी, ण भुजमेतं ति पमायसंगं ॥१६॥ ५९६. णिसम्म से भिक्खु समीहम्दुं, पडिभाणवं होति विसारते या । आयाणमद्वी वोदाण मोणं, उवेच्च सुद्धेण उवेति मोक्खं ॥१७॥ ५९७. संखाय धम्मं च वियगरेति, बुद्धा हु ते अंतकरा भवंति । ते पारगा दोण्ह वि मोयणाए, संसोधितं पण्हमुदाहरंति ॥१८॥ ५९८. नो छादते नो वि य लूसएज्ञा, माणं ण सेवेज्ज पगासणं च । ण यावि पण्णे परिहास कुज्ञा, ण याऽसिसावाद वियागरेज्ञा ॥१९॥ ५९९. भूताभिसंकाए दुगुङ्छमाणो, ण णिव्वहे मंतपदेण गोत्तं । ण किंचि मिच्छे मणुओ पयासु, असाहुधम्माणि ण संवदेज्ञा ॥२०॥ ६००. हासं पि णो संधये पावधम्मे, ओए तहियं फरुसं वियाणे । नो तुच्छए नो व विकंथतिज्ञा, अणाइले या अकसाइ भिक्खू ॥२१॥ ६०१. संकेज्ज याऽसंकितभाव भिक्खू, विभज्जवादं च वियागरेज्ञा । भासादुंगं धम्म समुहितेहिं, वियागरेज्ञा समया सुपणे ॥२२॥ ६०२. अणुगच्छमाणे वितहं भिजाणे, तहा तहा साहु अकक्षसेण । ण कथ्यती भास विहिंसएज्ञा, निरुद्धगं वा वि न दीहएज्ञा ॥२३॥ ६०३. समालवेज्ञा पडिपुण्णभासी, निसामिया समिया अहुदंसी । आणाए सुद्धं वयणं भिऊजे, भिसंधए पावविवेग भिक्खू ॥२४॥ ६०४. अहाबुइयाइ सुसिक्खएज्ञा, जएज्ज या णातिवेलं वदेज्ञा । से दिउहिं दिउहि ण लूसएज्ञा, से जाणति भासितं तं समाहिं ॥२५॥ ६०५. अलूसए णो पच्छण्णभासी, णो सुत्तमत्यं च करेज्ज ताई । सत्थारभत्ती अणुवीति वायं, सुयं च सम्मं पडिवातएज्ञा ॥२६॥ ६०६. से सुद्धसुते उवहाणवं च, धम्मं च जे विंदति तथ तथ । आदेज्जवक्के कुसले वियत्ते, से अरिहति भासितं तं समाहिं ॥२७॥ ति बेमि ।★ ★ ★॥ चतुर्दशमध्ययनं समाप्तम् ॥ फूफूफू१५ पण्णरसमं अज्जयणं ‘जमतीतं’ फूफूफू ६०७. जमतीतं पडुप्पणं, आगमिस्सं च णायगो । सब्वं मण्णति तं ताती, दंसणावरणंतए ॥१॥ ६०८. अंतए वितिगिच्छाए, से जाणति अणेलिसं । अणेलिसस्स अक्खाया, ण से होति तहिं तहिं ॥२॥ ६०९. तहिं तहिं सुयक्खायं, से य सच्चे सुयाहिए । सदा सच्चेण संपणे, मेतिं भूतेहिं कप्पते ॥३॥ ६१०. भूतेहिं न विरुज्जेज्ञा, एस धम्मे वुसीमओ । वुसीमं जगं परिण्णाय, अस्सं जीवितभावणा ॥४॥ ६११. भावणजोगसुद्धप्पा, जले णावा व आहिया । नावा व तीरसंपत्ता, सब्वदुक्खा तिउद्धति ॥५॥ ६१२. तिउद्धति तु मेधावी, जाणं लोगंसि पावगं । तिउद्धति पावकम्माणि, नवं कम्ममकुब्बओ ॥६॥ ६१३. अकुब्बतो णवं नत्थि, कम्मं नाम विजाणइ । विन्नाय से महावीरे, जेण जाति ण मिज्जती ॥७॥ ६१४. न मिज्जति महावीरे, जस्स नत्थि पुरेकडं । वाऊ व जालमच्चेति, पिया लोगंसि इत्थिओ ॥८॥ ६१५. इत्थिओ जे ण सेवंति, आदिमोक्खा हु ते जणा । ते जणा बंधणुमुक्का, नावकंखंति जीवितं ॥९॥ ६१६. जीवितं पिडुतो किच्चा, अंतं पावंति कम्मुणा । कम्मुणा संमुहीभूया, जे मण्णमणुसासति ॥१०॥ ६१७. अणुसासणं पुढो पाणे, वसुमं पूयणासते । अणासते जते दंते, दढे आरयमेहुणे ॥११॥

६१८. एवारे य न लीएज्जा, छिन्नसोते अणाइले । अणाइले सया दंते, संधिं पत्ते अणेलिसं ॥१२॥ ६१९. अणेलिसस्स खेतणे, ण विरुज्ज्ञेज केणइ । मणसा वयसा चेव, कायसा चेव चकखुमं ॥१३॥ ६२०. से हु चकखु मणुस्साण, जे कंखाए तु अंतए । अंतेण खुरो वहती, चक्र अंतेण लोड्टि ॥१४॥ ६२१. अंताणि धीरा सेवंति, तेण अंतकरा इहं । इह माणुस्सए ठाणे, धम्ममाराहिउं परा ॥१५॥ ६२२. निड्वितद्वा व देवा वा, उत्तरीए इमं सुतं । सुतं च मेतमेगेसिं, अमणुस्सेसु णो तहा ॥१६॥ ६२३. अंतं करेति दुकखाणं, इहमेगेसि आहितं । आधायं पुण एगेसिं, दुल्लभेऽयं समुस्सए ॥१७॥ ६२४. इतो विष्वंसमाणस्स, पुणो संबोहि दुल्लभा । दुल्लभा उ तहच्चा णं, जे धम्मद्व वियागरे ॥१८॥ ६२५. जे धम्मं सुद्धमक्खंति, पडिपुण्णमणेलिसं । अणेलिसस्स जं ठाणं, तस्स जम्मकहा कुतो ॥१९॥ ६२६. कुतो कताइ मेधावी, उप्पज्जंति तहागता । तहागता य अपडिणा, चकखु लोगस्सङ्गुतरा ॥२०॥ ६२७. अणुत्तरे य ठाणे से, कासवेण पवेदिते । जं किच्चा णिव्वुडा एगे, निढ्व पावंति पंडिया ॥२१॥ ६२८. पंडिए वीरियं लब्धुं, निघायाय पवत्तगं । धुणे पुव्वकडं कम्मं, नवं चावि न कुव्वति ॥२२॥ ६२९. न कुव्वती महावीरे, अणुपुव्वकडं रयं । रयसा संमुहीभूते, कम्मं हेच्चाण जं मतं ॥२३॥ ६३०. जं मतं सव्वसाहूणं, तं मयं सल्लकत्तणं । साहृत्ताण तं तिणा, देवा वा अभविंसु ते ॥२४॥ ६३१. अभविंसु पुरा वीरा, आगमिस्सा वि सुव्वता । दुणिबोहस्स मग्गस्स, अंतं पादुकरा तिणा ॥२५॥ ति बेमि ॥★ ★ ★॥ जमती तं सम्मतं पश्चदशमध्ययनम् ॥
ॐ ६ सोलसमं अज्ज्ञयणं ‘गाहा’ **ॐ** ६३२. अहाह भगवं एवं से दंते दविए वोसद्वकाए ति वच्चे माहणे ति वा १ समणे ति वा २, भिकखू ति वा ३, णिगंथे ति वा ४ । ६३३. पडिआह भंते ! कहं दंते दविए वोसद्वकाए ति वच्चे माहणे ति वा समणे ति वा भिकखू ति वा णिगंथे ति वा ? तं नो बूहि महामुणी ! ६३४. इति विरतसव्वपावकम्मे पेज्ज-दोस-कलह-अब्भक्खाण-पेसुन्न-परपरिवाय-अरतिरति-मायामोस-मिच्छादंसणसल्ले विरए समिते सहिते सदा जते णो कुज्जे णो माणी माहणे ति वच्चे । ६३५. एत्थ वि समणे अणिस्सिते अणिदाणे आदाणं च अतिवायं च मुसावायं च बहिष्वं च कोहं च माणं च मायं च लोभं च पेज्जं च दोसं च इच्चेवं जतो जतो आदाणातो अप्पणो पदोसहेतुं ततो तओ आदाणातो पुव्वं पडिविरते विरते पाणाइवायाओ दंते दविए वोसद्वकाए समणे ति वच्चे । ६३६. एत्थ वि भिकखू अणुन्नए नावणए णामए दंते दविए वोसद्वकाए संविधुणीय विरुवरूवे परीसहोवसग्गे अज्ज्ञप्पजोगसुद्धादाणे उवड्हिते ठितप्पा संखाए परदत्तभोई भिकखू ति वच्चे । ६३७. एत्थ वि णिगंथे एगे एगविऊ बुद्धे संछिण्णसोते सुसंजते सुसमिते सुसामाइए आयवायपत्ते य विदू दुहतो वि सोयपलिच्छिण्णे णो पूया-सक्कार-लाभट्टी धम्मद्वी धम्मविदू णियागपडिवणे समियं चरे दंते दविए वोसद्वकाए निगंथे ति वच्चे । से एवमेव जाणह जमहं भयंतारो ति बेमि ॥★ ★ ★॥ गाथा षोडशमध्ययनं समाप्तम् ॥ ॥ पढमो सुयकखंधो सम्मतो ॥★ ★ ★ **ॐ** ६३८. वीओ सुयकखंधो **ॐ** १ पढमं अज्ज्ञयणं पोंडरीयं **ॐ** ॥ नमः श्रुतदेवतायै ॥ ६३८. सुयं मे आउसंतेण भगवता एवमक्खायं इह खलु पोंडरीए णामं अज्ज्ञयणे, तस्स णं अयमद्वे पण्णते से जहाणामए पोक्खरणी सिया बहुउदगा बहुसेया बहुपुक्खला लब्धद्वा पुंडरीगिणी पासादिया दरिसणीया अभिरूवा पडिरूवा । तीसे णं पुक्खरणीए तत्थ तत्थ देसे तहिं तहिं बहवे पउमवरपोंडरिया बुझ्या अणुपुव्वद्विया ऊसिया रुइला वण्णमंता गंधमंता रसमंता फासमंता पासादीया दरिसणीया अभिरूवा पडिरूवा । तीसे णं पुक्खरणीए बहुमज्जदेसभाए एगे महं पउमवरपोंडरीए बुझ्य अणुपुव्वद्विए ऊसिते रुइले वण्णमंते गंधमंते रसमंते फासमंते पासादीए दरिसणीए अभिरूवे पडिरूवे । सव्वावंति च णं तीसे पुक्खरणीए तत्थ तत्थ देसे तहिं तहिं बहवे पउमवरपुंडरीया बुझ्या अणुपुव्वद्विता जाव पडिरूवा । सव्वावंति च णं तीसे पुक्खरणीए बहुमज्जदेसभागे एगे महं पउमवरपोंडरीए बुझ्ये अणुपुव्वद्विते जाव पडिरूवे । ६३९. अह पुरिसे पुरत्थिमातो दिसातो आगम्म तं पुक्खरणीं तीसे पुक्खरणीए तीरे ठिच्चा पासति तं महं एगं पउमवरपोंडरीयं अणुपुव्वद्वितं ऊसियं जाव पडिरूवं । तए णं से पुरिसे एवं वदासी अहमंसि पुरिसे खेत्तणे कुसले पंडिते वियते मेधावी अबाले मग्गत्थे मग्गविदू मग्गस्स गतिपरक्मण्ण, अहमेयं पउमवरपोंडरीयं उन्निक्खेस्सामि ति कहु इति वच्चा से पुरिसे अभिक्कमे तं पुक्खरणीं जाव जावं च णं अभिक्कमे ताव तावं च णं महंते उदए, महंते सेए, पहीणे तीरं, अप्पते पउमवरपोंडरीयं, णो हव्वाए णो पाराए, अंतरा पोक्खरणीए सेयंसि विसणे पढमे पुरिसज्जाए । ६४०. अहावरे दोच्चे पुरिसज्जाए । अह पुरिसे दक्खिणातो दिसातो आगम्म तं पुक्खरणीं तीसे पुक्खरणीए तीरे ठिच्चा पासति तं महं एगं पउमवरपोंडरीयं अणुपुव्वद्वितं जाव पडिरूवं, तं च एत्थ एगं पुरिसजातं

पासति पहीण तीरं, अपत्तं पउमवरपोंडरीयं, णो हब्बाए णो पाराए, अंतरा पोक्खरणीए सेयंसि विसण्णं। तए णं से पुरिसे तं पुरिसं एवं वदासी अहो णं इमे पुरिसे अखेयणे अकुसले अपंडिते अवियत्ते अमेहावी बाले णो मग्गत्ये णो मग्गविऊ णो मग्गस्स गतिपरक्कमण्णू जं णं एस पुरिसे 'खेयन्ने कुसले जाव पउमवरपोंडरीयं उन्निक्खेस्सामि', णो य खलु एतं पउमवरपोंडरीयं एवं उन्निक्खेयव्वं जहा णं एस पुरिसे मन्ने। अहमंसि पुरिसे खेयणे कुसले पंडिए वियत्ते मेहावी अबाले मग्गत्ये मग्गविऊ मग्गस्स गतिपरक्कमण्णू, अहमेयं पउमवरपोंडरीयं उन्निक्खिखस्सामि त्ति कट्टु इति वच्चा से पुरिसे अभिक्रमे तं पुक्खरणि, जाव जावं च णं अभिक्रमे ताव तावं च णं महंते उदए महंते सेए, पहीणे तीरं, अप्पत्ते पउमवरपोंडरीयं, णो हब्बाए णो पाराए, जंतरा सेयंसि विसण्णे दोच्चे पुरिसजाते। ६४१. अहावरे तच्चे पुरिसजाते। अह पुरिसे पच्चत्थिमाओं दिसाओ आगम्म तं पुक्खरणि तीसे पुक्खरिणीए तीरे ठिच्चा पासति तं महं एंगं पउमवरपुंडरीयं अणुपुव्वद्वियं जाव पडिरूवं, ते तत्थ दोण्णि पुरिसजाते पासति पहीणे तीरं, अप्पत्ते पउमवरपोंडरीयं, णो हब्बाए णो पाराए, जाव सेयंसि निसण्णे। तते णं से पुरिसे एवं वदासी अहो णं इमे पुरिसा अखेत्तन्ना अकुसला अपंडिया अवियत्ता अमेहावी बाला णो मग्गत्या णो मग्गविऊ णो मग्गस्स गतिपरक्कमण्णू, जं णं एते पुरिसा एवं मण्णे 'अम्हेतं पउमवरपोंडरीयं उण्णिक्खेस्सामो', णो य खलु एयं पउमवरपोंडरीयं एवं उण्णिक्खेतव्वं जहा णं एए पुरिसा मण्णे। अहमंसि पुरिसे खेतन्ने कुसले पंडिते वियत्ते मेहावी अबाले मग्गथे मग्गविऊ मग्गस्स गतिपरक्कमण्णू, अहमेयं पउमवरपोंडरीयं उण्णिक्खेस्सामि इति वच्चा से पुरिसे अभिक्रमे तं पुक्खरणि, जाव जावं च णं अभिक्रमे ताव तावं च णं महंते उदए महंते सेए जाव अंतरा सेयंसि निसण्णे तच्चे पुरिसजाए। ६४२. अहावरे चउत्थे पुरिसजाए। अह पुरिसे उत्तरातो दिसातो आगम्म तं पुक्खरणि तीसे पुक्खरणीए तीरे ठिच्चा पासति एंगं पउमवरपोंडरीयं अणुपुव्वद्वितं जाव पडिरूवं। ते तत्थ तिण्णि पुरिसजाते पासति पहीणे तीरं अप्पत्ते जाव सेयंसि निसण्णे। तते णं से पुरिसे एवं वदासी अहो णं इमे पुरिसा अखेत्तणा जाव णो मग्गस्स गतिपरक्कमण्णू, जण्णं एते पुरिसा एवं मण्णे अम्हेतं पउमवरपोंडरीयं उण्णिक्खिखस्सामो। णो खलु एयं पउमवरपोंडरीयं एवं उण्णिक्खेयव्वं जहा णं एते पुरिसा मण्णे। अहमंसि पुरिसे खेयणे जाव मग्गस्स गतिपरक्कमण्णू, अहमेयं पउमवरपोंडरीयं उण्णिक्खिखस्सामि इति वच्चा से पुरिसे अभिक्रमे तं पुक्खरणि, जाव जावं च णं अभिक्रमे ताव तावं च णं महंते उदए महंते सेते जाव विसण्णे चउत्थे पुरिसजाए। ६४३. अह भिक्खू लूहे तीरड्डी खेयणे कुसले पंडिते वियत्ते मेहावी अबाले मग्गत्ये मग्गविदू मग्गस्स गतिपरक्कमण्णू अन्नतरीओ दिसाओ अणुदिसाओ वा आगम्म तं पुक्खरणीं तीसे पुक्खरणीए तीरे ठिच्चा पासति तं महं एंगं पउमवरपोंडरीयं जाव पडिरूवं, ते य चत्तारि पुरिसजाते पासति पहीणे तीरं अप्पत्ते जाव अंतरा पोक्खरणीए सेयंसि विसण्णे। तते णं से भिक्खू एवं वदासी अहो णं इमे पुरिसा अखेत्तणा जाव णो मग्गस्स गतिपरक्कमण्णू जं णं एते पुरिसा एवं मन्ने 'अम्हेयं पउमवरपोंडरीयं उन्निक्खिखस्सामो', णो य खलु एयं पउमवरपोंडरीयं एवं उन्निक्खेतव्वं जहा णं एते पुरिसा मन्ने, अहमंसी भिक्खू लूहे तीरड्डी खेयणे जाव मग्गस्स गतिपरक्कमण्णू, अहमेयं पउमवरपोंडरीयं उन्निक्खिखस्सामि त्ति कट्टु इति वच्चा से भिक्खू णो अभिक्रमे तं पुक्खरणि, तीसे पुक्खरणीए तीरे ठिच्चा सद्वं कुज्जा उप्पताहि खलु भो पउमवरपोंडरीया ! उप्पताहि खलु भो पउमवरपोंडरीया ! अह से उप्पतिते पउमवरपोंडरीए। ६४४. किंद्विते णाते समणाउसो ! अद्वे पुण से जाणितव्वे भवति ! भंते ! त्ति समणं भगवं महावीरं निगंथा य निगंथीओ य वंदंति नमंसंति, वंदित्ता नमंसित्ता एवं वदासी किंद्विते नाए समणाउसो ! अद्वं पुण से ण जाणामो, समणाउसो ! त्ति समणे भगवं महावीरे ते य बहवे निगंथा य निगंथीओ य आमंतित्ता एवं वदासी हंता समणाउसो ! आइक्खामि विभावेमि किंद्वेमि पवेदेमि सअद्वं सहेउं सनिमित्तं भुज्जो भुज्जो उवदंसेमि। ६४५. से बेमि लोयं च खलु मए अप्पाहट्टु समणाउसो ! सा पुक्खरणी बुझता, कम्मं च खलु मए अप्पाहट्टु समणाउसो ! से उदए बुझते, कामभोगा य खलु मए अप्पाहट्टु समणाउसो ! से सेए बुझते, जण-जाणवयं च खलु मए अप्पाहट्टु समणाउसो ! ते बहवे पउमवरपुंडरीया बुझता, रायाणं च खलु मए अप्पाहट्टु समणाउसो ! से एगे महं पउमवरपोंडरीए बुझते, अन्नउत्थिया य खलु मए अप्पाहट्टु समणाउसो ! ते चत्तारि पुरिसजाता बुझता, धम्मं च खलु मए अप्पाहट्टु समणाउसो ! से भिक्खू बुझते, धम्मतित्थं च खलु मए अप्पाहट्टु समणाउसो ! से तीरे बुझए, धम्मकहं च खलु मए अप्पाहट्टु समणाउसो ! से सद्वे बुझते, नेव्वाणं च खलु मए अप्पाहट्टु समणाउसो ! से उप्पाते बुझते, एवमेयं च खलु मए अप्पाहट्टु समणाउसो ! से एवमेयं बुझतं। ६४६. इह खलु पाईंणं वा पडीणं वा उदीणं

વા દાહિણં વા સંતિ એગતિયા મણુસ્સા ભવંતિ અણુપુષ્ટેણ લોગં તં ઉવવન્ના, તંજહા આરિયા વેગે અણારિયા વેગે, ઉચ્ચાગોયા વેગે ણીયાગોયા વેગે, કાયમંતા વેગે હસ્સમંતા વેગે, સુવણ્ણા વેગે દુવણ્ણા વેગે, સુરૂવા વેગે દુરૂવા વેગે । તેસિં ચ ણં મહં એગે રાયા ભવતિ મહાહિમવંતમલયમંદરમહિંદસારે અચ્ચંતવિસુદ્ધરાયકુલવંસપ્પસૂતે નિરંતરરાયલક્ખણવિરાતિયંગમંગે બહુજણબહુમાણપૂતિતે સંવગુણસમિદ્ધે ખતિએ મુદિએ મુદ્ધાભિસિતે માઉંપિઉંસુજાએ દયપ્પત્તે સીમંકરે સીમંધરે ખેમંકરે ખેમંધરે મણુસ્સિદે જણવદપિયા જણવદપુરોહિતે સેઉકરે કેઉકરે ણરપવરે પુરિસવરે પુરિસસીહે પુરિસઆસીવિસે પુરિસવરપોંડરીએ પુરિસવરગંધહત્થી અહે દિતે વિત્તે વિત્થિપ્પણવિઉલભવણ-સયણા-ડીસણ-જાણ-વાહણાઇણે બહુધણ-બહુજાતરૂવ-રયએ આઓગપઓગસંપત્તે વિચ્છદ્ધિયપતુરભત્ત-પાણે બહુદાસી-દાસ-ગો-મહિસ-ગવેલગપ્પ-ભૂતે પડિપુણકોસ-કોડુગારાઉહધરે બલવં દુબ્બલપચ્ચામિતે ઓહયકંટકં નિહયકંટકં મલિયકંટકં ઉદ્ધિયકંટકં અકંટયં ઓહયસત્તુ નિહયસત્તુ મલિયસત્તુ ઉદ્ધિયસત્તુ નિજિયસત્તુ પરાઇયસત્તુ વંગયદુબ્બિક્ખમારિભયવિપ્પમુંકું રાયવણાઓ જહા ઉવવાઇએ જાવ પસંતડિંબડમરં રજ્જં પસાસેમાણે વિફરતિ । ૬૪૭. તસ્સ ણં રણ્ણો પરિસા ભવતિ ઉગ્ગા ઉગ્ગપુત્તા ભોગ ભોગપુત્તા ઇક્ખાગ ઇક્ખાગપુત્તા નાયા નાયપુત્તા કોરબ્વા કોરબ્વુપુત્તા ભદ્રા ભદ્રપુત્તા માહણ માહણપુત્તા લેચ્છઈ લેચ્છઇપુત્તા પસત્થારો પસત્થપુત્તા સેણાવતી સેણાવતિપુત્તા । તેસિં ચ ણં એગતિએ સહ્ની ભવતિ, કામં તં સમણા ય માહણ ય પહારેસુ ગમણાએ, તત્થડત્તરેણ ધમ્મેણ પણ્ણતારો વયમેતેણ ધમ્મેણ પણ્ણવિસ્સામો, સે એવમાયાણહ ભયંતારો જહા મે એસ ધમ્મે સુયક્ખાતે સુપુણતે ભવતિ । ૬૪૮. તંજહા ઉહું પાદતલા અહે કેસગ્ગમત્થયા તિરિયં તયપરિયંતે જીવે, એસ આયપજ્જવે કસિણે, એસ જીવે જીવતિ, એસ મએ ણો જીવતિ, સરીરે ચરમાણે ચરતી, વિણદુમ્મિ ય ણો ચરતિ, એતંતં જીવિતં ભવતિ, આદહણાએ પરેહિં ણિજતિ, અગણિજ્ઞામિતે સરીરે કવોતવણાણિ અદ્વીણિ ભવંતિ, આસંદીપંચમા પુરિસા ગામં પચ્ચાગચ્છંતિ । એવં અસતો અસંવિજ્ઞમાણે । ૬૪૯. જેસિ ત સુયક્ખાયં ભવતિ ‘અન્નો ભવતિ જીવો અન્ન સરીરં’ તમ્હા તે એવં નો વિપ્પદિવેદેતિ અયમાઉસો ! આતા દીહે તિ વા હસ્સે તિ વા પરિમંડલે તિ વા વદ્દે તિ વા તંસે તિ વા ચઢુરસે તિ વા છલંસે તિ વા અદુંસે તિ વા આયતે તિ વા કિણહે તિ વા ણીલે તિ વા લોહિતે તિ વા હાલિદે તિ વા સુક્લિલે તિ વા સુબ્બિગંધે તિ વા દુબ્બિગંધે તિ વા તિત્તે તિ વા કઢુએ તિ વા કસાએ તિ વા અંબિલે તિ વા મહુરે તિ વા કક્ખડે તિ વા મઉએ તિ વા ગરુએ તિ વા લહુએ તિ વા સિતે તિ વા ઉસિણે તિ વા ણિદ્ધે તિ વા લુક્ખે તિ વા । એવમસતો અસંવિજ્ઞમાણે । ૬૫૦. જેસિં તં સુયક્ખાયં ભવતિ ‘અન્નો જીવો અન્ન સરીરં’, તમ્હા તે ણો એવં ઉવલભંતિ ૧ સે જહાનામએ કેઝ પુરિસે કોસીતો અસિ અભિનિવ્વદૃત્તાણં ઉવદંસેજ્જા અયમાઉસો ! અસી, અયં કોસીએ, એવમેવ ણત્થિ કેઝ અભિનિવ્વદૃત્તાણં ઉવદંસેતિ અયમાઉસો ! આતા, અયં સરીરે । ૨ સે જહાણામએ કેઝ પુરિસે મુંજાઓ ઇસીયં અભિનિવ્વદૃત્તાણં ઉવદંસેજ્જા અયમાઉસો ! મુંજો, અયં ઇસીયા, એવામેવ નાથ્ય કેતિ ઉવદંસેતારો અયમાઉસો ! આતા, ઇદં સરીરં । ૩ સે જહાણામએ કેતિ પુરિસે મંસાઓ અદું અભિનિવ્વદૃત્તાણં ઉવદંસેજ્જા અયમાઉસો ! મંસ, અયં અદ્વી, એવામેવ નાથ્ય કેતિ ઉવદંસેતારો અયમાઉસો ! આયા, ઇદે સરીરં । ૪ સે જહાનામએ કેતિ પુરિસે કરતલાઓ આમલકં અભિનિવ્વદૃત્તાણં ઉવદંસેજ્જા અયમાઉસો ! કરતલે, અયં આમલએ, એવામેવ ણત્થિ કેતિ ઉવદંસેતારો અયમાઉસો ! આયા, ઇદં સરીરં । ૫ સે જહાનામએ કેઝ પુરિસે દહીઓ ણવણીયં અભિનિવ્વદૃત્તાણં ઉવદંસેજ્જા અયમાઉસો ! નવનીતં, અયં ઉદસી, એવામેવ નાથ્ય કેતિ ઉવદંસેતારો જાવ સરીરં । ૬ સે જહાનામએ કેતિ પુરિસે તિલેહિંતો તેલ્લં અભિનિવ્વદૃત્તાણં ઉવદંસેજ્જા અયમાઉસો ! તેલ્લે, અયં પિણણાએ, એવામેવ જાવ સરીરં । ૭ સે જહાનામએ કેઝ પુરિસે ઉક્ખૂતો ખોતરસં અભિનિવ્વદૃત્તાણં ઉવદંસેજ્જા અયમાઉસો ! ખોતરસે, અયં ચોએ, એવમેવ જાવ સરીરં । ૮ સે જહાનામએ કેઝ પુરિસે અરણીતો અગ્નિ અભિનિવ્વદૃત્તાણં ઉવદંસેજ્જા અયમાઉસો ! અરણી, અયં અગ્ની, એવામેવ જાવ સરીરં । એવં અસતો અસંવિજ્ઞમાણે । જેસિં તં સુયક્ખાતં ભવતિ તં૦ ‘અન્નો જીવો અન્ન સરીરં’ તમ્હા તં મિચ્છા । ૬૫૧. સે હેંતા હણહ ખણહ છણહ દહુહ પયહ આલુંપહ વિલુંપહ સહસક્રારેહ વિપરામુસહ, એતાવ તાવ જીવે, ણત્થિ પરલોએ, તે ણો એવં વિપ્પદિવેદેતિ, તં૦ કિરિયા ઇ વા અકિરિયા ઇ વા સુક્કડે તિ વા દુક્કડે તિ વા કલ્લાણે તિ વા પાવએ તિ વા સાહૂ તિ વા સિદ્ધી તિ વા અસિદ્ધી તિ વા નિરા તિ વા અનિરા તિ વા । એવં તે વિરુવ્સુવેહિં કમ્મસમારંભેહિં વિરુવ્સુવુવાં કામભોગાં સમારંભંતિ ભોયણાએ । ૬૫૨. એવં પેગે પાગબિયા નિક્કખમ્મ મામગં ધમ્મં પણવેતિ તં સદ્વહમાણા તં પત્તિયમાણા તં રોએમાણા સાધુ સુયક્ખાતે સમણે તિ વા માહણે તિ વા કામં ખલુ આઉસો ! તુમું પૂયયામો, તંજહા અસણેણ વા પાણેણ વા

ખાડેણ વા સાહેણ વા વત્થેણ વા પડિગ્રહેણ વા કંબલેણ વા પાયપુંછ્ણેણ વા, તત્થેણે પૂયણાએ સમાઉદ્વિંસુ, તત્થેણે પૂયણાએ નિગામદ્વિંસુ । ૬૫૩. પુબ્વામેવ તેસિં ણાયં ભવતિ સમણા ભવિસ્સામો અણગારા અકિંચણા અપુત્તા અપસૂ પરદત્તભોઇણો ભિક્ખુણો પાવં કંમ્મં ણો કરિસ્સામો સમુદ્રાએ તે અપ્પણા અપ્પડિવિરયા ભવંતિ, સયમાઝ્યંતિ અન્ને વિ આદિયાવેતિ અન્ન પિ આતિયંતં સમણુજાણંતિ, એવામેવ તે ઇત્થિકામભોગેહિં મુચ્છિયા ગિદ્ધા ગઢિતા અજ્ઞોવવન્ના લુદ્ધા રાગદોસત્તા, તે ણો અપ્પાણ સમુચ્છેદેતિ, નો પરં સમુચ્છેદેતિ, નો અણાઇં પાણાઇં ભૂતાઇં જીવાઇં સત્તાઇં સમુચ્છેદેતિ, પહીણા પુબ્વસંયોગં, આયરિયં મગ્ન અસંપત્તા, ઇતિ તે ણો હવ્વાએ ણો પારાએ, અંતરા કામભોગેસુ વિસણા, ઇતિ પઢ્મે પુરિસજ્જાતે તજીવ-તસ્સરીરિએ આહિતે । ૬૫૪. અહાવરે દોચ્ચે પુરિસજ્જાતે પંચમહબ્બૂતિએ ત્રિ આહિજ્જતિ । ઇહ ખલુ પાઈણ વા ૪ સંતેગતીયા મળુસ્સા ભવંતિ અણપુબ્વેણ લોયં ઉવવણા, તંજહા આરિયા વેગે એવં જાવ દુર્ઘવા વેગે । તેસિં ચ ણ મહં એગે રાયા ભવતી મહયા૦ એવં ચેવ પિરવસેસં જાવ સેણાવતિપુત્તા । તેસિં ચ ણ એગતીએ સંદ્રી ભવતિ, કામં તં સમણા ય માહણા ય પહારિંસુ ગમણાએ । તત્થડણયરેણ ધ્રમ્મેણ પન્તતારો વયમિમેણ ધ્રમ્મેણ પન્તવિસ્સામો, સે એવમાયાણહ ભયંતારો ! જહા મે એસ ધ્રમ્મે સુઅક્ખાએ સુપણણતે ભવતિ ૬૫૫. ઇહ ખલુ પંચ મહબ્બૂતા જેહિં નો કજતિ કિરિયા તિ વા અકિરિયા તિ વા સુકડે તિ વા દુક્કડે તિ વા કલ્લાણે તિ વા પાવએ તિ વા સાહૂ તિ વા અસાહૂ તિ વા સિદ્ધી તિ વા અસિદ્ધી તિ વા ણિરએ તિ વા અણિરએ તિ વા અવિ યંતસો તણમાતમવિ । ૬૫૬. તં ચ પદુદેસેણ પુઢોભૂતસમવાતં જાણેજ્જા, તંજહા પુઢવી એગે મહબ્બૂતે, આઊ દોચ્ચે મહબ્બૂતે, તેઊ તચ્ચે મહબ્બૂતે, વાઊ ચતુર્થે મહબ્બૂતે, આગાસે પંચમે મહબ્બૂતે । ઇચ્છેતે પંચ મહબ્બૂતા અણિમ્મિતા અણિમ્મેયા અકડા ણો કિત્તિમા ણો કડગા અણાદિયા અણિધણા અવંજા અપુરોહિતા સતંતા સાસતા । ૬૫૭. આયછ્છા પુણ એગે એવમાહુ સતો ણાથિ વિણાસો, અસતો ણાથિ સંભવો । એતાવ તાવ જીવકાએ, એતાવ તાવ અતિથિકાએ, એતાવ તાવ સબ્વલોએ, એતં મુહં લોગસ્સ કરણયાએ, અવિ યંતસો તણમાતમવિ । સે કિણ કિણાવેમાણે, હણ ઘાતમાણે, પયં પયાવેમાણે, અવિ અંતસો પુરિસમવિ વિક્રિપિત્તા ઘાયઇત્તા, એથ વિ જાણાહિ ણાથિ એથ દોસો । ૬૫૮. તે ણો એતં વિપ્પડિવેદેતિ, તંજહા કિરિયા તિ વા જાવ અણિરએ તિ વા । એવામેવ તે વિરુવરુવેહિં કમ્મસમારંભેહિં વિરુવરુવાઇં કામભોગાઇં સમારંભતિ ભોયણાએ । એવામેવ તે અણારિયા વિપ્પડિવણા તં સંદ્રહમાણા પત્તિયમાણા જાવ ઇતિ તે ણો હવ્વાએ ણો પારાએ, અંતરા કામભોગેસુ વિસણા । દોચ્ચે પુરિસજ્જાએ પંચમહબ્બૂતિએ તિ આહિતે । ૬૫૯. અહાવરે તચ્ચે પુરિસજ્જાતે ઈસરકારણિએ તિ આહિજ્જઙ । ઇહ ખલુ પાદીણ વા ૪ સંતેગતિયા મળુસ્સા ભવંતિ અણપુબ્વેણ લોયં ઉવવન્ના, તંજહા આરિયા વેગે જાવ તેસિં ચ ણ મહંતે એગે રાયા ભવતિ જાવ સેણાવતિપુત્તા । તેસિં ચ ણ એગતીએ સંદ્રી ભવતિ, કામં તં સમણા ય માહણા ય પહારિંસુ ગમણાએ જાવ જહા મે એસ ધ્રમ્મે સુઅક્ખાએ સુપણણતે ભવતિ । ૬૬૦. ઇહ ખલુ ધ્રમ્મા પુરિસાદીયા પુરિસોત્તરિયા પુરિસપ્પણીયા પુરિસપ્જોઇતા પુરિસઅભિસમણાગતા પુરિસમેવ અભિભૂય ચિદુંતિ । ૧ સે જહાનામએ ગંડે સિયા સરીરે જાતે સરીરે વુહે સરીરે અભિસમણાગતે સરીરમેવ અભિભૂય ચિદુંતિ એવામેવ ધ્રમ્મા વિ પુરિસાદીયા જાવ પુરિસમેવ અભિભૂય ચિદુંતિ । ૨ સે જહાણામએ અરર્ડ સિયા સરીરે જાયા સરીરે અભિ સંવુદ્ધા સરીરે અભિસમણાગતા સરીરમેવ અભિભૂય ચિદુંતિ એવામેવ ધ્રમ્મા પુરિસાદીયા જાવ પુરિસમેવ અભિભૂય ચિદુંતિ । ૩ સે જહાણામએ વમ્મિએ સિયા પુઢવીજાતે પુઢવીસંવુહે પુઢવીઅભિસમણાગતે પુઢવીમેવ અભિભૂય ચિદુંતિ એકમેવ ધ્રમ્મા વિ પુરિસાદીયા જાવ અભિભૂય ચિદુંતિ । ૪ સે જહાણામએ રૂક્ખે સિયા પુઢવીજાતે પુઢવિસંવુહે પુઢવિઅભિસમણાગતે પુઢવિમેવ અભિભૂય ચિદુંતિ એવામેવ ધ્રમ્મા વિ પુરિસાદીયા જાવ અભિભૂય ચિદુંતિ । ૫ સે જહાણામએ પુક્ખરણી સિયા પુઢવિજાતા જાવ પુઢવિમેવ અભિભૂય ચિદુંતિ એવામેવ ધ્રમ્મા વિ પુરિસાદીયા જાવ પુરિસમેવ અભિભૂય ચિદુંતિ । ૬ સે જહાણામએ ઉદગપોક્ખલે સિયા ઉદગજાએ જાવ ઉદગમેવ અભિભૂય ચિદુંતિ એવામેવ ધ્રમ્મા વિ જાવ પુરિસમેવ અભિભૂય ચિદુંતિ । ૭ સે જહાણામએ ઉદગબંબુએ સિયા ઉદગજાએ જાવ ઉદગમેવ અભિભૂય ચિદુંતિ એવમેવ ધ્રમ્મા વિ પુરિસાઈયા જાવ પુરિસમેવ અભિભૂય ચિદુંતિ । ૮૬૧. જં પિ ય ઇમં સોમણાં ણિગંધાણ ઉદ્વિં વિયંજિયં દુવાલસંગ ગણિપિંડં, તંજહા આયારો જાવ દિદ્ધિવાતો, સંવ્વમેય મિચ્છા, ણ એતં તહિતં, ણ એયં આહત્તહિતં । ઇમં સચ્ચં, ઇમં તહિતં, ઇમં આહત્તહિતં, તે એવં સણણ કુબ્વંતિ, તે એવં સણણ સંઠવેતિ, તે એવં સણણ સોવદૃવયંતિ, તમેવં તે તજાતિયં દુક્ખં ણાતિઉદ્વિંતિ સઉણી પંજરં જહા । ૬૬૨. તે ણો એતં વિપ્પડિવેદેતિ તંજહા કિરિયા ઇવા જાવ અણિરએ તિ વા એવામેવ તે વિરુવરુવેહિં કમ્મસમારંભેહિં વિરુવરુવાઇં કામભોગાઇં સમારભિત્તા ભોયણાએ એવામેવ તે અણારિયા વિપ્પડિવણા,

तं सद्वहमाणा जाव इति ते णो हव्वाए णो पाराए, अंतरा कामभोगेसु विसण्णा । तच्चे पुरिसज्जाते इस्सरकारणिए त्ति आहिते । ६६३. अहावरे चउत्थे पुरिसजाते णियतिवातिए ति आहिज्जति । इह खलु पाईं वा ४ तहेव जाव सेणावतिपुत्ता वा, तेसिं च णं एगतिए सह्या भवति, कामं तं समणा य माहणा य संपहारिसु गमणाए जाव जहा मे एस धम्मे सुअक्खाते सुपण्णते भवति । ६६४. इह खलु दुवे पुरिसा भवंति एगे पुरिसे किरियमाइक्खवति, एगे पुरिसे णोकिरियमाइक्खवति । जे य पुरिसे किरियमाइक्खव, जे य पुरिसे णोकिरियमाइक्खव, दो विते पुरिसा तुल्ला एगद्वा कारणमावन्ना । बाले पुण एवं विप्पडिवेदेति कारणमावन्ने, तं० जोऽहमंसी दुक्खामि वा सोयामि वा जूरामि वा तिप्पामि वा पिहामि वा परितप्पामि वा अहं तमकासी, परो वा जं दुक्खति वा सोयइ वा जूरइ वा तिप्पइ वा पिड(हु)इ वा परितप्पइ वा परो एतमकासि, एवं से बाले सकारणं वा परकारणं वा एवं विप्पडिवेदेति कारणमावन्ने । मेधावी पुण एवं विप्पडिवेदेति कारणमावन्ने अहमंसि दुक्खामि वा सोयामि वा जूरामि वा तिप्पामि वा पिडा(हु)मि वा परितप्पामि वा, णो अहमेतमकासि परो वा जं दुक्खति वा जाव परितप्पति वा नो परो एयमकासि । एवं से मेहावी सकारणं वा परकारणं वा एवं विप्पडिवेदेति कारणमावन्ने । ६६५. से बेमि पाईं वा ४ जे तसथावरा पाणा ते एवं संघायमावज्जंति, ते एवं परियागमावज्जंति, ते एवं विवेगमावज्जंति, ते एवं विहाणमागच्छंति, ते एवं संगइ यंति, उवेहाए णो एयं विप्पडिवेदेति, तंजहा किरिया ति वा जाव णिरए ति वा अणिरए ति वा । एवं ते विरूवरूवेहिं कम्मसमारंभेहिं विरूवरूवाइं कामभोगाइं समारभंति भोयणाए । एवामेव ते अणारिया विप्पडिवण्णा तं सद्वहमाणा जाव इति ते णो हव्वाए णो पाराए, अंतरा कामभोगेसु विसण्णा । चउत्थे पुरिसजाते णियइवाइए त्ति आहिए । ६६६. इच्चेते चत्तारि पुरिसजाता णाणापन्ना णाणाछंदा णाणासीला णाणादिही णाणारुई णाणारंभा णाणज्ञवसाणसंजुत्ता पहीणपुव्वसंजोगा आरियं मग्गं असंपत्ता, इति ते णो हव्वाए णो पाराए, अंतरा कामभोगेसु विसण्णा । ६६७. से बेमि पाईं वा ४ संतेगतिया मणुस्सा भवंति तं जहा आरिया वेगे अणारिया वेगे, उच्चागोया वेगे णीयागोया वेगे, कायमंता वेगे हस्समंता वेगे, सुवण्णा वेगे दुवण्णा वेगे, सुरुखा वेगे दुरुखा वेगे । तेसिं च णं खेत्त-वत्थूणि परिग्नहियाणि भवंति, तंजहा अप्पयरा वा भुज्जतरा वा । तेसिं च णं जण-जाणवयाइं परिग्नहियाइं भवंति, तंजहा अप्पयरा वा भुज्जयरा वा । तहप्पकारेहिं कुलेहिं आगम्म अभिभूय एगे भिक्खायरियाए समुद्दिता, सतो वा वि एगे णायओ य उवकरणं च विप्पजहाय भिक्खायरियाए समुद्दिता, असतो वा वि एगे नायओ य उवकरणं च विप्पजहाय भिक्खायरियाए समुद्दिता । ६६८. जे ते सतो वा असतो वा णायओ य उवकरणं च विप्पजहाय भिक्खायरियाए समुद्दिता पुव्वामेव तेहिं णातं भवति, तंजहा इह खलु पुरिसे अण्णमण्णं ममद्वाए एवं विप्पडिवेदेति, तंजहा खेत्तं मे, वत्थुं मे, हिरण्णं मे, सुवण्णं मे, धणं मे, धणं मे, कंसं मे, दूसं मे, विपुल धण-कणग-रयण-मणि-मोत्तिय-संख-सिल-प्पवाल-रत्त-रयण-संतसार-सावतेयं मे, सद्वा मे, रुखा मे, गंधा मे, रसा मे, फासा मे, एते खलु मे कामभोगा, अहमवि एतेसिं । ६६९. से मेहावी पुव्वामेव अप्पणा एवं समभिजाणेज्जा, तंजहा इह खलु मम अण्णयरे दुक्खे रोगायके समुप्पज्जेज्जा अणिद्वे अकंते अप्पिए असुभे अमणुण्णे अमणामे दुक्खे णो सुहे, से हंता भयंतारो कामभोगा ! इमं मम अण्णतरं दुक्खं रोगायकं परियाइयह अणिद्वे अकंतं अप्पियं असुभं अमणुण्णं अमणामं दुक्खं णो सुहं, नाहं दुक्खामि वा सोयामि वा जूरामि वा तिप्पामि वा पिहामि वा परितप्पामि वा, इमाओ मे अण्णतरातो दुक्खातो रोगायंकातो पडिमोयह अणिद्वातो अकंतातो अप्पियाओ असुहाओ अमणुन्नाओ अमणामाओ दुक्खाओ णो सुहातो । एवामेव नो लब्धपुव्वं भवति । ६७०. इह खलु कामभोगा णो ताणाए वा सरणाए वा, पुरिसे वा एगता पुव्विं कामभोगे विप्पजहति, कामभोगा वा एगता पुव्विं पुरिसं विप्पजहंति, अन्ने खलु कामभोगा अन्नो अहमंसि, से किमंग पुण वयं अन्नमन्नेहिं कामभोगेहिं मुच्छामो ? इति संखाए णं वयं कामभोगे विप्पजहिस्सामो । ६७१. से मेहावी जाणेज्जा बाहिरगमेतं, इणमेव उवणीततरागं, तंजहा माता मे, पिता मे, भाया मे, भज्जा मे, भगिणी मे, पुत्ता मे, धूता मे, नत्ता मे, सुण्हा मे, पेसा मे, सुही मे, सयण-संगंथ-संथुता मे, एते खलु मे णायओ, अहमवि एतेसिं । ६७२. से मेहावी पुव्वामेव अप्पणा एवं समभिजाणेज्जा इह खलु मम अण्णतरे दुक्खे रोगातंके समुप्पज्जेज्जा अणिद्वे जाव दुक्खे नो सुहे, से हंता भयंतारो णायओ इमं ममडण्णतरं दुक्खं रोगायंकं परिआदियध अणिद्वे जाव नो सुहं, मा हं दुक्खामि वा जाव परितप्पामि वा, इमातो मं अन्नयरातो दुक्खातो रोगायंकातो पडिमोएह अणिद्वाओ जाव नो सुहातो । एवामेव णो लब्धपुव्वं भवति । ६७३. तेसिं वा वि भयंताराणं मम णाययाणं अण्णयरे दुक्खे रोगातंके समुप्पज्जेज्जा

अणिद्वे जाव नो सुहे, से हंता अहमेतेसि भयंताराणं णाययाणं इमं अण्णतरं दुक्खं रोगातंकं परियाइयामि अणिद्वं जाव णो सुहं, मा मे दुक्खंतु वा जाव परितप्पंतु वा, इमाओ णं अण्णतरातो दुक्खातो रोगातंकातो परिमोएमि अणिद्वातो जाव नो सुहातो। एवामेव णो लद्धपुब्वं भवति। ६७४. अण्णस्स दुक्खं अण्णो नो परियाइयति, अन्नेण कडं कम्मं अन्नो नो पडिसंवेदेति, पत्तेयं जायति, पत्तेयं मरइ, पत्तेयं चयति, पत्तेयं उववज्जति, पत्तेयं झंझा, पत्तेयं सण्णा, पत्तेयं मण्णा, एवं विण्णू, वेदणा, इति खलु णातिसंयोगा णो ताणाए वा णो सरणाए वा, पुरिसो वा एगता पुब्विं णातिसंयोगे विप्पजहति, नातिसंयोगा वा एगता पुब्विं पुरिसं विप्पजहति, अन्ने खलु णातिसंयोगा अन्नो अहमंसि, से किमंग पुण वयं अन्नमन्नेहिं णातिसंयोगेहिं मुच्छामो? इति संखाए णं वयं णातिसंजोगे विप्पजहिस्सामो। ६७५. से मेहावी जाणेज्ञा बाहिरगमेत, इणमेव उवणीयतरागं, तंजहा हृत्था मे, पाया मे, बाहा मे, ऊरु मे, सीसं मे, उदरं मे, सीलं मे, आउं मे, बलं मे, वण्णो मे, तया मे, छाया मे, सोयं मे, चक्रखुं मे, घाणं मे, जिब्भा मे, फासा मे, ममाति। जंसि वयातो परिजूरति तंजहा आऊओ बलाओ वण्णाओ तताओ छाताओ सोताओ जाव फासाओ, सुसंधीता संधी विसंधी भवति, वलितरंगे गाते भवति, किण्णा केसा पलिता भवति, तंजहा जं पि य इमं सरीरगं उरालं आहारोवचियं एतं पि य मे अणुपुब्वेण विप्पजहियव्वं भविस्सति। ६७६. एयं संखाए से भिक्खु भिक्खायरियाए समुद्दिते दुहतो लोगं जाणेज्ञा, तंजहा जीवा चेव अजीवा चेव, तसा चेव थावरा चेव। ६७७. १ इह खलु गारत्था सारंभा सपरिग्नहा, संतेगतिया समणमाहणा सारंभा सपरिग्नहा, जे इमे तस-थावरा पाणा ते सयं समारंभति, अण्णेण वि समारंभावेति, अण्णं पि समारंभतं समणुजाणंति। २ इह खलु गारत्था सारंभा सपरिग्नहा, संतेगतिया समणमाहणा वि सारंभा सपरिग्नहा, जे इमे कामभोगा सचित्ता वा अचित्ता वा ते सयं चेव परिगिणहंति, अण्णेण वि परिगिणहावेति, अण्णं पि परिगिणहंतं समणुजाणंति। ३ इह खलु गारत्था सारंभा सपरिग्नहा, संतेगतिया समणा माहणा वि सारंभा सपरिग्नहा, अहं खलु अणारंभे अपरिग्नहे। जे खलु गारत्था सारंभा सपरिग्नहा, संतेगतिया समणा-माहणा वि सारंभा सपरिग्नहा, एतेसिं चेव निस्साए बंभचेरं चरिस्सामो, कस्स पं तं हेउं? जहा पुब्वं तहा अवरं, जहा अवरं तहा पुब्वं। अंजू चेते अणुवरया अणुवद्विता पुणरवि तारिसगा चेव। ६७८. जे खलु गारत्था सारंभा सपरिग्नहा, संतेगतिया समण-माहणा सारंभा सपरिग्नहा, दुहतो पावाइ इति संखाए दोहिं वि अंतेहिं अदिस्समाणे इति भिक्खु रीएज्ञा। से बेमि-पाइणं वा ४। एवं से परिणातकम्मे, एवं से विवेयकम्मे, एवं से वियंतकारए भवतीति मक्खातं। ६७९. तत्थ खलु भगवता छज्जीवणिकाया हेऊ पण्णता, तंजहा पुढविकायिया जाव तसकायिया। से जहानामए मम अस्सायं दंडेण वा अट्टीण वा मुट्टीण वा लेलूण वा कवालेण वा आउडिज्जमाणस्स वा हम्ममाणस्स वा तज्जिज्जमाणस्स वा ताडिज्जमाणस्स वा परिताविज्जमाणस्स वा किलामिज्जमाणस्स वा उद्विज्जमाणस्स वा जाव लोमुक्खणणमातमवि हिंसाकरं दुक्खं भयं पडिसंवेदेमि, इच्चेवं जाण सब्बे पाणा जाव सत्ता दंडेण वा जाव कवालेण वा आउडिज्जमाणा वा हम्ममाणा वा तज्जिज्जमाणा वा परियाविज्जमाणा वा किलामिज्जमाणा वा उद्विज्जमाणा वा जाव लोमुक्खणणमातमवि हिंसाकरं दुक्खं भयं पडिसंवेदेति। एवं णच्चा सब्बे पाणा जाव सब्बे सत्ता ण हंतब्बा, ण अज्जावेयब्बा, ण परिघेतब्बा, न परितावेयब्बा, ण उद्वेयब्बा। ६८०. से बेमि जे य अतीता जे य पदुप्पणा जे य आगमेस्सा अरहंता भगवंता सब्बे ते एवमाइक्खंति, एवं भासेति, एवं पण्णवेति, एवं परुवेति सब्बे पाणा जाव सब्बे सत्ता ण हंतब्बा, ण अज्जावेयब्बा, ण परिघेतब्बा, ण उद्वेयब्बा, एस धम्मे धुवे पितिए सासते, समेच्च लोगं खेतन्नेहिं पवेदिते। ६८१. एवं से भिक्खु विरते पाणातिवातातो जाव विरते परिग्नहातो। णो दंतपक्खालणेण दंते पक्खालेज्ञा, णो अंजणं, णो वमणं, णो धूमं तं (णो धूमणेतं)पि आविए। ६८२. से भिक्खु अकिरिए अलूसए अकोहे अमाणे अमाए अलोभे उवसंते परिनिव्वुडे। णो आसंसं पुरतो करेज्ञा इमेण मे दिहेण वा सुएण वा मुएण वा विणाएण वा इमेण वा सुचरियतव-नियम-बंभचेरवासेण इमेण वा जायामातावुत्तिएणं धम्मेण इतो चुते पेच्चा देवे सिया, कामभोगा वसवत्ती, सिद्धे वा अदुक्खमसुभे, एत्थ वि सिया, एत्थ वि णो सिया। ६८३. से भिक्खु सद्वेहिं अमुच्छिए, रूवेहिं अमुच्छिए, गंधेहिं अमुच्छिए, रसेहिं अमुच्छिए, फासेहिं अमुच्छिए, विरए कोहाओ माणाओ मायाओ लोभाओ पेज्ञाओ दोसाओ कलहाओ अब्भक्खाणाओ पेसुण्णाओ परपरिवायातो अरतीरतीओ मायामोसाओ मिच्छादंसणसल्लाओ, इति से महता आदाणातो उवसंते उवद्विते पडिविरते। ६८४. से भिक्खु जे इमे तस-थावरा पाणा भवंति ते णो सयं समारभति, णो वडणेहिं समारभावेति, अण्णे

સમગ્રભંતે વિ ન સમણુજાણિ, ઇતિ સે મહત્વાત્માનાનું ઉવસંતે ઉવદ્વિતે પડિવિરતે । ૬૮૫. સે ભિક્રખુ જે ઇમે કામભોગ સચિત્તા વા અચિત્તા વા તે ણો સયં પરિગિણહતિ, નેવડણેણ પરિગિણહવેતિ, અણં પરિગિણહતં પિ ણ સમણુજાણિ, ઇતિ સે મહયા આદાણાતો ઉવસંતે ઉવદ્વિતે પડિવિરતે । ૬૮૬. સે ભિક્રખુ જં પિ ય ઇમં સંપરાઇયં કર્માં કજ્જાણો તં સયં કરેતિ, નેવડનેણં કારવેતિ, અન્ન પિ કરેંતં ણાણુજાણતિ, ઇતિ સે મહત્વાત્માનાનું ઉવસંતે ઉવદ્વિતે પડિવિરતે । ૬૮૭. સે ભિક્રખુ જં પુણ જાણેજ્જા અસણં વા ૪ અસ્સિસંપદિયાએ એં સાહમ્મિયં સમુદ્દ્રસ્સ પાણાં ભૂયાં જીવાં સત્તાં સમારંભ સમુદ્દ્રસ્સ કીતં પામિચ્ચં અચ્છેજ્જાં અણિસદું અભિહૃદં આહૃદ્વેસિયં ચેતિયં સિતા તં ણો સયં ભુંજાણી, ણો વડનેણં ભુંજાવેતિ, અન્ન પિ ભુંજાં ણ સમણુજાણિ, ઇતિ સે મહત્વાત્માનાનું ઉવસંતે ઉવદ્વિતે પડિવિરતે સે ભિક્રખુ । ૬૮૮. અહ પુણેવં જાણેજ્જા, તં૦ વિજતિ તેસિં પરક્રમે જસ્સદ્વાતે ચેતિતં સિયા, તંજહા અપ્પણો સે, પુત્તાણં, ધૂયાણં, સુણહાણં, ધાઈણં, ણાઈણં, રાઈણં, દાસાણં, દાસીણં, કર્મકરાણં, કર્મકરીણં, આદેસાએ, પુઢો પહેણાએ, સામાસાએ, પાતરાસાએ, સણણિધિસંપણિચએ કજ્જતિ ઇહમેગેસિં માણાવાણં ભોયણાએ । તત્થ ભિક્રખુ પરકડ-પરળિદ્વિતં ઉગ્મમુપ્પાયણેસણાસુદ્ધં સત્થાતીતં સત્થપરિણામિતં અવિહિસિતં એસિયં વેસિયં સામુદાણિયં પણમસણં કારણદ્વા પમાણજુતં અક્રોવંજણ-વણલેવણભૂયં સંજમજાતામાતાવુતિયં બિલમિવ પન્નગભૂતેણં અપ્પાણેણં આહારં આહારેજ્જા, તંજહા અન્ન અન્નકાલે, પાણ પાણકાલે, વત્થં વત્થકાલે, લેણ લેણકાલે, સયણં સયણકાલે । ૬૮૯. સે ભિક્રખુ માતણે અણણતરં દિસં વા અણુદિસં વા પડિવણે ધર્મં આઇક્રખે વિભાએ કિદ્વે ઉવદ્વિતેસુ વા અણુદ્વિતેસુ વા સુસ્સૂસમાણેસુ પવેદએ સંતિવિરતિં ઉવસમં નિવ્વાણં સોયવિયં અજવિયં મદ્વિયં લાઘવિયં અણતિવાતિયં સબ્વેસિં પાણાણં સબ્વેસિં ભૂતાણં જાવ સત્તાણં અણુવીઝ કિદ્વૈ ધર્મં । ૬૯૦. સે ભિક્રખુ ધર્મં કિદ્વમાણે ણો અન્નસસ હેઉં ધર્મં આઇક્રખેજ્જા, ણો પાણસસ હેઉં ધર્મં આઇક્રખેજ્જા, ણો વત્થસસ હેઉં ધર્માઇક્રખેજ્જા, ણો લેણસસ હેઉં ધર્મં આઇક્રખેજ્જા, ણો સયણસસ હેઉં ધર્મં આઇક્રખેજ્જા, ણો અન્નેસિં વિરૂવરૂવાણં કામભોગાણ હેઉં ધર્મમાઇક્રખેજ્જા, અગિલાએ ધર્મમાઇક્રખેજ્જા, ણણત્થ કર્મપણજ્જરદૃતાએ ધર્મં આઇક્રખેજ્જા । ૬૯૧. ઇહ ખલુ તસ્સ ભિક્રખુસ્સ અંતિયં ધર્મં સોચ્ચા ણિસમ્મ ઉદ્દાય વીરા અસ્સિં ધર્મે સમુદ્દ્રિતા, જે તે તસ્સ ભિક્રખુસ્સ અંતિયં ધર્મં સોચ્ચા ણિસમ્મ સમ્મં ઉદ્દાણેણ ઉદ્દાય વીરા અસ્સિં ધર્મે સમુદ્દ્રિતા, તે એવં સબ્વોવગતા, તે એવં સબ્વોવરતા, તે એવં સબ્વોવસંતા, તે એવં સબ્વત્તાએ પારનિવ્વબુદ્ધ ત્તિ બેમિ । ૬૯૨. એવં સે ભિક્રખુ ધર્મદ્વી ધર્મવિદૂ નિયાગપદિવણે, સે જહેયં બુતિયં, અદુવા પત્તે પઉમવરપોંડરીયં અદુવા અપત્તે પઉમવરપોંડરીયં । ૬૯૩. એવં સે ભિક્રખુ પરિણાતકમ્મે પરિણાયસંગે પરિણાયગિહવાસે ઉવસંતે સમિતે સહિએ સદા જતે । સેયં વયણિજ્જે તંજહા સમણે તિ વા માહણે તિ વા ખંતે તિ વા દંતે તિ વા ગુતે તિ વા મુતે તિ વા ઇસી તિ વા મુણી તિ વા કતી તિ વા વિદૂ તિ વા ભિક્રખુ તિ વા લૂહે તિ વા તીરદ્વી તિ વા ચરણકરણપારવિદુ ત્તિ બેમિ ॥ શ્રી ગુરૂ ગ્રંથ સાહિત્યના બાબતી અનુષ્ઠાનિક પ્રક્રિયાઓ

બિતિયસુયક્રખંધસ્સ પોંડરીયં પઢમં અજ્ઞયણં સમ્મતં ॥૫૫૫૫૫ ૨ બીયં અજ્ઞયણં ‘કિરિયાઠાણં’ ૫૫૫૫૫ ૬૯૪. સુત મે આઉસંતેણ ભગવતા એવમક્રખાતં-ઇહ ખલુ કિરિયાઠાણે ણામ અજ્ઞયણે, તસ્સ ણં અયમદ્વે ઇહ ખલુ સંજૂહેણ દુવે ઠાણા એવમાહિંજંતિ, તંજહા ધર્મે ચેવ અધર્મે ચેવ, ઉવસંતે ચેવ અણુવસંતે ચેવ । તત્થ ણ જે સે પઢમસ્સ ઠાણસ્સ અધર્મપક્રખસ્સ વિભંગે તસ્સ ણં અયમદ્વે ઇહ ખલુ પાઈણ વા ૪ સંતેગઝયા મણુસ્સા ભવંતિ, તંજહા આરિયા વેગે અણારિયા વેગે, ઉચ્ચાગોતા વેગે ણીયાગોતા વેગે, કાયમંતા વેગે હૃસ્સમંતા વેગે, સુવણા વેગે દુવણા વેગે, સુરૂવા વેગે દુરૂવા વેગે । તેસિં ચ ણં ઇમં એતારૂં દંડસમાદાણં સંપેહાએ, તંજહા ણેરઝાસુ તિરિક્રખજોણિએ સુ માણુસેસુ દેવેસુ જે યાવન્ને તહૃપ્પગારા પાણા વિણ્ણ વેયણ વેદેતિ તેસિં પિ ય ણં ઇમાં તેરસ કિરિયાઠાણં ભવંતીતિ અક્રખાતાં, તંજહા અદ્વાદંડે ૧ અણદ્વાદંડે ૨ હિંસાદંડે ૩ અક્રમાદંડે ૪ દિદ્વિવિપરિયાસિયાદંડે ૫ મોસવત્તિએ ૬ અદિનાદાણવત્તિએ ૭ અજ્ઞત્વિએ ૮ માણવત્તિએ ૯ મિત્તદોસવત્તિએ ૧૦ માયાવત્તિએ ૧૧ લોભવત્તિએ ૧૨ ઇરિયાવહિએ ૧૩ । ૬૯૫. પઢમે દંડસમાદાણે અદ્વાદંડવત્તિએ ત્તિ આહિજંતિ, સે જહાનામણે કેઝ પુરિસે આતહેઉં વા ણાઝેઉં વા અગારહેઉં વા પરિવારહેઉં વા મિત્તહેઉં વા ણાગહેઉં ણા ભૂતહેઉં વા જક્રખહેઉં વા તં દંડં તસ-થાવરેહિં પાણેહિં સયમેવ ણિસિરતિ, અણેણ વિ ણિસિરાવેતિ, અણં પિ ણિસિરંતં સમણુજાણતિ, એવં ખલુ તસ્સ તપ્પત્તિયં સાવજ્જે તિ આહિજંતિ, પઢમે દંડસમાદાણે અદ્વાદંડવત્તિએ ત્તિ આહિતે । ૬૯૬. (૧) અહાવરે દોઢે દંડસમાદાણે અણદ્વાદંડસવત્તિએ ત્તિ આહિજંતિ, સે જહાનામણે કેઝ પુરિસે જે ઇમે તસા પાણા ભવંતિ તે ણો અચ્ચાએ ણો મંસાએ ણો સોણિયાએ એવં હિયયાએ પિત્તાએ વસાએ

પિચ્છાએ પુચ્છાએ વાલાએ સિંગાએ વિસાણાએ દંતાએ દાઢાએ ણહાએ ણહાસુણીએ અદ્વીએ અદ્વિમિંજાએ, ણો હિસિસુ મે ત્થિ, ણો હિંસંતિ મે ત્થિ ણો હિસિસ્સંતિ મે ત્થિ, ણો પુત્તપોસણયાએ ણો પસુપોસણયાએ ણો અગારપરિવૃદ્ધણતાએ ણો સમણમાહણવત્તિયેઉં, ણો તસ્સ સરીરગસ્સ કિંચિ વિ પરિયાદિત્તા ભવતિ, સે હૃતા છેત્તા ભેત્તા લુંપઇત્તા વિલુંપઇત્તા ઉદ્વિષ્ટા ઉજ્જિષ્ટા બાલે વેરસ્સ આભાગી ભવતિ, અણદ્વાદંડે। (૨) સે જહાણામએ કેઝ પુરિસે જે ઇમે થાવરા પાણા ભવંતિ, તંજહા ઇક્કડા ઇ વા કદિણા ઇ વા જંતુગા ઇ વા પરગા ઇ વા મોરકા ઇ વા તણા ઇ વા કુસા ઇ વા કુચ્ચકા ઇ વા પબ્વગા તિ વા પલાલએ ઇ વા, તે ણો પુત્તપોસણયાએ ણો અગારપોસણયાએ ણો સમણમાહણપોસણયાએ, ણો તસ્સ સરીરગસ્સ કિંચિ વિ પરિયાદિત્તા ભવતિ, સે હૃતા છેત્તા ભેત્તા લુંપઇત્તા વિલુંપઇત્તા ઉદ્વિષ્ટા ઉજ્જિષ્ટા બાલે વેરસ્સ આભાગી ભવતિ, અણદ્વાદંડે। (૩) સે જહાણામએ કેઝ પુરિસે કચ્છંસિ વા દહંસિ વા દગંસિ વા દવિયંસિ વા વલયંસિ વા ણૂમંસિ વા ગહણવિદુગ્ંસિ વા વણંસિ વા વણવિદુગ્ંસિ વા તણાઇં ઊસવિય ઊસવિય સયમેવ અગણિકાયં ણિસિરતિ, અણોણ વિ અગણિકાયં ણિસિરતિ, અણાં પિ અગણિકાયં ણિસિરતં સમણુજાણતિ, અણદ્વાદંડે, એવં ખલુ તસ્સ તપ્પત્તિયં સાવજે ત્થિ આહિજ્જતિ, દોચ્ચે દંડસમાદાણે અણદ્વાદંડવત્તિએ ત્થિ આહિતે। ૬૯૭. અહાવરે તચ્ચે દંડસમાદાણે હિંસાદંડવત્તિએ ત્થિ આહિજ્જતિ। સે જહાણામએ કેઝ પુરિસે મમં વા મમિં વા અન્ન વા અન્નિં વા હિસિસુ વા હિસિસ્સિ વા તં દંડં તસ-થાવરેહિં પાણેહિં સયમેવ ણિસિરતિ, અણોણ વિ ણિસિરતિ, અન્ન પિ ણિસિરતં સમણુજાણતિ, હિંસાદંડે, એવં ખલુ તસ્સ તપ્પત્તિયં સાવજે ત્થિ આહિજ્જિ, તચ્ચે દંડસમાદાણે હિંસાદંડવત્તિએ ત્થિ આહિતે। ૬૯૮. (૧) અહાવરે ચઉત્થે દંડસમાદાણે અકસ્માદ દંડવત્તિએ ત્થિ આહિજ્જતિ, સે જહાણામએ કેઝ પુરિસે કચ્છંસિ વા જાવ વણવિદુગ્ંસિ વા મિયવિત્તિએ મિયસંકપે મિયપણિહાણે મિયવહાએ ગંતા એટે મિય ત્થિ કાઉં અન્નયરસ્સ મિયસ્સ વધાએ ઉસું આયામેત્તા ણં ણિસિરેજા, સે મિયં વહિસ્સામિ ત્થિ કદૂ તિત્તિર વા વદ્ગં વા ચડગં વા લાવગં વા કવોતગં વા કવિં વા કવિંઝલં વા વિધિત્તા ભવતિ, ઇતિ ખલુ સે અણસ્સ અદ્વાએ અણાં ફુસિ, અકસ્માદંડે। (૨) સે જહાણામએ કેઝ પુરિસે સાલીણિ વા વીહીણિ વા કોદ્વાણિ વા કંગ્રૂણિ વા પરગાણિ વા રાલાણિ વા ણિલિજ્જમાણે અન્નયરસ્સ તણસ્સ વહાએ સત્યં ણિસિરેજા, સે સામગ્ં મયણગં મુગુંદગં વીહિસ્સિતં કાલેસુતં તણં છિદિસ્સામિ ત્થિ કદૂ સાલિં વા વીહિં વા કોદ્વં વા કંગું વા પરગં વા રાલયં વા છિદિત્તા ભવિં, ઇતિ ખલુ સે અણસ્સ અદ્વાએ અણાં ફુસતિ, અકસ્માત દંડે, એવં ખલુ તસ્સ તપ્પત્તિયં સાવજે ત્થિ આહિજ્જતિ, ચઉત્થે દંડસમાદાણે અકસ્માત દંડવત્તિએ ત્થિ આહિતે। ૬૯૯. (૧) અહાવરે પંચમે દંડસમાદાણે દિદ્વીવિપ્પરિયાસિયાદંડે ત્થિ આહિજ્જતિ, સે જહાણામએ કેઝ પુરિસે માઈહિં વા પિર્ઝહિં વા ભાતીહિં વા ભગિણીહિં વા ભજાહિં વા પુત્તેહિં વા ધૂતાહિં વા સુણહાહિં વા સદ્ધિં સંવસમાણે મિત્તં અમિત્તમિતિ મન્ત્રમાણે મિતે હયપુબ્વે ભવતિ, દિદ્વીવિપ્પરિયાસિયાદંડે। (૨) સે જહા વા કેઝ પુરિસે ગામધાયંસિ વા ણગરધાયંસિ વા ખેડ૦ કબ્બડ૦ મડંબધાતંસિ વા દોણમુહઘાયંસિ વા પદૃણઘાયંસિ વા આસમધાતંસિ વા સન્નિવેસઘાયંસિ વા નિગમધાયંસિ વા રાયહાણિઘાયંસિ વા અતેણ તેણમિતિ મન્ત્રમાણે અતેણે હયપુબ્વે ભવિં, દિદ્વીવિપરિયાસિયાદંડે, એવં ખલુ તસ્સ તપ્પત્તિયં સાવજે ત્થિ આહિજ્જતિ, પંચમે દંડસમાદાણે દિદ્વીવિપ્પરિયાસિયાદંડે ત્થિ આહિતે। ૭૦૦. અહાવરે છદ્દે કિરિયાઠાણે મોસવત્તિએ ત્થિ આહિજ્જતિ, સે જહાનામએ કેઝ પુરિસે આયહેઉં વા નાયહેઉં વા અગારહેઉં વા પરિવારહેઉં વા સયમેવ મુસં વયતિ, અણોણ વિ મુસં વદાવેતિ, મુસં વયંતં પિ અણાં સમણુજાણતિ, એવં ખલુ તસ્સ તપ્પત્તિયં સાવજે ત્થિ આહિજ્જતિ, છદ્દે કિરિયાઠાણે મોસવત્તિએ ત્થિ આહિતે। ૭૦૧. અહાવરે સત્તમે કિરિયાઠાણે અદિણાદાણવત્તિએ ત્થિ આહિજ્જતિ સે જહાણામએ કેઝ પુરિસે આયહેઉં વા જાવ પરિવારહેઉં વા સયમેવ અદિણાં આદિયતિ, અણોણ વિ અદિણાં આદિયાવેતિ, અદિણાં આદિયંતં અણાં સમણુજાણતિ, એવં ખલુ તસ્સ તપ્પત્તિયં સાવજે ત્થિ આહિજ્જતિ, સત્તમે કિરિયાઠાણે અદિણાદાણવત્તિએ ત્થિ આહિતે। ૭૦૨. અહાવરે અદ્વુમે કિરિયાઠાણે અજ્જતિથિએ ત્થિ આહિજ્જતિ, સે જહાણામએ કેઝ પુરિસે, સે ણત્થિ ણ કેઝ કિંચિ વિસંવાદેતિ, સયમેવ હીણે દીણે દુઢે દુમ્મણે ઓહયમણસંકપે ચિંતાસેગસાગરસંપવિદે કરતલપલહ્યત્મમુહે અદ્વજ્જાણોવગતે ભૂમિગતદિદ્વીએ ઇશ્યાતિ, તસ્સ ણ અજ્જતિથિયા અસંસઝયા ચત્તારિઠાણા એવમાહિજંતિ, તં૦ કોહે માણે માયા લોભે, અજ્જતથમેવ કોહ-માયા-માયા-લોહા, એવં ખલુ તસ્સ તપ્પત્તિયં સાવજે ત્થિ આહિજ્જતિ, અદ્વુમે કિરિયાઠાણે અજ્જતિથિએ ત્થિ આહિતે। ૭૦૩. અહાવરે ણવમે કિરિયાઠાણે માણવત્તિએ ત્થિ આહિજ્જિ, સે જહાણામએ કેઝ પુરિસે જાતિમદેણ વા કુલમદેણ વા બલમદેણ વા રૂવમદેણ વા સુયમદેણ

વા લાભમદેણ વા ઇસ્સરિયમદેણ વા પણામદેણ વા અન્નતરેણ વા મદ્દાળેણ મતે સમાણે પરં હીલેતિ નિંદતિ ખિંસતિ ગરહતિ પરિભવહ અવમણેતિ, ઇત્તશ્રી અયમંસિ અપ્પાણ સમુક્ષસે, દેહા ચુએ કમ્મબિતિએ અવસે પયાતિ, તંજહા ગબ્ભાતો ગબ્ભં, જમ્માતો જમ્મં, મારાતો મારં ણરગાઓ ણરગં, ચંડે થબ્દે ચવલે માણી યાવિ ભવતિ, એવં ખલુ તસ્સ તપ્પનીયં સાવજે ત્તિ આહિજ્જતિ, ણવમે કિરિયાઠાળે માણવન્નિએ ત્તિ આહિતે । ૭૦૪. અહાવરે દસમે કિરિયાઠાળે મિત્તદોસવન્નિએ ન્નિ આહિજ્જતિ, સે જહાણામણ કેઝ પુરિસે માતીહિં વા પિતીહિં વા ભાઈહિં વા ભગિણીહિં વા ભજાહિં વા પુતેહિં વા ધૂયાહિં વા સુણ્ણાહિં વા સદ્ધિં સંવસમાણે તેસિં અન્નતરંસિ અહાલહુંગંસિ અવરાહંસિ સયમેવ ગરુયં દંડં કર્તેતિ, તંજહા સીતોદગવિયંડસિ વા કાયં ઓબોલિના ભવતિ, ઉસિણોદગવિયંડેણ વા કાયં ઓસિચિના ભવતિ, અગળિકાણ વા કાયં ઉછુહિતા ભવતિ, જોનેણ વા વેનેણ વા ણેનેણ વા તયા વા કસેણ વા છિવાએ વા લયાએ વા પાસાઇં ઉદ્ઘાલેતા ભવતિ, દંડેણ વા અદ્વીણ વા મુદ્રીણ વા લેલ્લુણ વા કવાલેણ વા કાયં આઉદ્વિત્તા ભવતિ, તહૃપ્પકારે પુરિસજાતે સંવસમાણે દુમ્મણા ભવંતિ, પવસમાણે સુમણા ભવંતિ, તહૃપ્પકારે પુરિસજાતે દંડપાસી દંડગુરુએ દંડપુરકખડે અહિએ ઇમંસિ લોગંસિ અહિતે પરંસિ લોગંસિ સંજલણે કોહુણે પિદ્વિમંસિ યાવિ ભવતિ, એવં ખલુ તસ્સ તપ્પનીયં સાવજે ત્તિ આહિજ્જતિ, દસમે કિરિયાઠાળે મિત્તદોસવન્નિએ ત્તિ આહિતે । ૭૦૫. અહાવરે એકારસમે કિરિયાઠાળે માયાવત્તિએ ત્તિ આહિજ્જતિ, જે ઇમે ભવંતિ ગુઢાયારા તમોકાસિયા ઉલ્ગુપત્તલહુયા પબ્બયગુરુયા, તે આરિયા વિ સંતા અણારિયાઓ ભાસાઓ વિઉજાંતિ, અન્નહા સંતા અપ્પાણ અન્નહા મન્નંતિ, અન્ન પુઢા અન્ન વાગરેતિ, અન્ન આઇકિખયબ્બ અન્ન આઇકર્ખંતિ । સે જહાણામણ કેઝ પુરિસે અંતોસલ્લે તં સલ્લં ણો સયં ણીહરતિ, ણો અન્નેણ ણીહરાવેતિ, ણો પડિવિદ્ધંસેતિ, એવામેવ નિણ્હવેતિ, અવિઉદ્વમાણે અંતો અંતો રિયાતિ, એવામેવ માઈ માયં કદુ ણો આલોએતિ ણો પડિક્કમતિ ણો ણિંદતિ ણો ગરહતિ ણો વિઉદૃતિ ણો વિસોહતિ ણો અકરણયાએ અબ્દુદ્વેતિ ણો અહારિહં તવોકમ્મં પાયચ્છિતં પડિવજતિ, માયી અસ્સિસ લોએ પચ્ચાયાઇ, માયી પરંસિ લોએ પચ્ચાયાતિ, નિંદં ગહાય પસંસતે, ણિચ્વરતિ, ણ નિયંદૃતિ, ણિસિરિય દંડં છાએતિ, માયી અસમાહડસુહલેસે યાવિ ભવતિ, એવં ખલુ તસ્સ તપ્પનીયં સાવજે ત્તિ આહિજ્જઇ, એકારસમે કિરિયાઠાળે માયાવત્તિએ ત્તિ આહિતે । ૭૦૬. અહાવરે બારસમે કિરિયાઠાળે લોભવત્તિએ ત્તિ આહિજ્જતિ, તંજહા જે ઇમે ભવંતિ આરણિયા આવસહિયા ગામંતિયા કણહુઈરાહસ્સિયા, ણો બહુસંજયા, ણો બહુપદિવિરયા સવ્વપણ-મૂત-જીવ-સત્તેહિં, તે અપ્પણ સચ્ચામોસાઇં એવં વિઉંજાંતિ-અહં ણ હંતબ્બો અને હંતબ્બા, અહં ણ અજાવેતબ્બો અને અજાવેયબ્બા, અહં ણ પરિધેતબ્બો અને પરિધેતબ્બા, અહં ણ પરિતાવેયબ્બો અને પરિતાવેયબ્બા, અહં ણ ઉદ્વેયબ્બો અને ઉદ્વેયબ્બા, એવામેવ તે ઇથિકામેહિં મુચ્છિયા ગિદ્ધા ગઢિતા ગરહિતા અજ્ઞોવકવણા જાવ વાસાઇં ચઉપંચમાઇં છદ્વસમાઇં અપ્પયરો વા ભુજયરો વા ભુંજિતુ ભોગભોગાઇં કાલમાસે કાલ કિચા અન્નતરેસુ આસુરિએસુ કિબ્બિસિએસુ ઠાણેસુ ઉવબત્તારો ભવંતિ, તતો વિપ્પમુચ્છમાણા ભુજ્જો ભુજ્જો એલમુયત્તાએ તમ્ભૂયત્તાએ જાઇમૂયત્તાએ પચ્ચાયંતિ, એવં ખલુ તસ્સ તપ્પનીયં સાવજે ત્તિ આહિજ્જતિ, દુવાલસમે કિરિયાઠાળે લોભવત્તિએ ત્તિ આહિતે । ઇચ્ચેતાઇં દુવાલસ કિરિયાઠાળાઇં દવિએણ સમણેણ વા માહણેણ વા સમ્મં સુપરિજાળિયબ્બવાઇં ભવંતિ । ૭૦૭. અહાવરે તેરસમે કિરિયાઠાળે ઇરિયાવહિએ ત્તિ આહિજ્જતિ, ઇહ ખલુ અત્તતાએ સંવુડસ્સ અણગારસ્સ ઇરિયાસમિયસ્સ ભાસાસમિયસ્સ એસણાસમિયસ્સ આયણભંડમત્તણિક્ખેણાસમિયસ્સ ઉચ્ચાર-પાસવણ-ખેલ-સિંઘાણ-જલ્લપારિદ્વાવળિયા-સમિયસ્સ મણસમિયસ્સ વઙ્ગમિયસ્સ કાયસમિયસ્સ મણગુતસ્સ વઙ્ગગુતસ્સ કાયગુતસ્સ ગુત્તસ્સ ગુત્તિદિયસ્સ ગુત્તબંભચારિસ્સ આઉતં ગંચ્છમાણસ્સ આઉતં ણિદ્વમાણસ્સ આઉતં તુયદ્વમાણસ્સ આઉતં ભુંજમાણસ્સ આઉતં ભાસમાણસ્સ આઉતં વત્થં પડિગ્ગહં કંબલં પાયપુંછણં ગેણહમાણસ્સ વા ણિકિખવમાણસ્સ વા જાવ ચક્કખુપમ્હણિવાતમવિ અત્થિ વેમાયા સુહુમા કિરિયા ઇરિયાવહિયા નામં કંજતિ, સા પઢમસમએ બદ્ધા પુઢા, બિતીયસમએ વેદિતા, તત્ત્ત્વસમએ ણિજિણા, સા બદ્ધા પુઢા ઉદીરિયા વેદિયા ણિજિણા સેયકાલે અકમ્મં ચાવિ ભવતિ, એવં ખલુ તસ્સ તપ્પનીયં સાવજે ત્તિ આહિજ્જતિ, તેરસમે કિરિયાઠાળે ઇરિયાવહિએ ત્તિ આહિતે । સે બેમિ જે ય અતીતા જે ય પડુપ્પના જે ય આગમિસ્સા અરહંતા ભગવંતા સબ્બે તે એતાઇં ચેવ તેરસ કિરિયાઠાળાઇં ભાસિંસુ વા ભાસંતિ વા પણનિંસુ વા પણવેતિ વા પણવિસ્સંતિ વા, એવં ચેવ તેરસમં કિરિયાઠાળાં સેવિંસુ વા સેવંતિ વા સેવિસ્સંતિ વા । ૭૦૮. અદુત્તરં ચ ણ પુરિસવિજયવિભંગમાઇકિખસ્સામિ । ઇહ ખલુ નાણાપણાણ નાણાછંદાણ નાણાસીલાણ નાણાદિદ્વીણ નાણારૂઈણ નાણારંભાણ નાણાજીશવસાણસંજુતાણ નાણાવિહં પાવસુયજ્ઞયણ એવં ભવતિ, તંજહા ભોમ્મ

उपायं सुविणं अंतलिकर्खं अंगं सरलकर्खणं वंजणं इत्थिलकर्खणं पुरिसलकर्खणं हयलकर्खणं गयलकर्खणं गोणलकर्खणं मिंदलकर्खणं कुक्रलकर्खणं तित्तिरलकर्खणं वट्टगलकर्खणं लावगलकर्खणं चक्कलकर्खणं छत्तलकर्खणं चम्मलकर्खणं दंडलकर्खणं असिलकर्खणं मणिलकर्खणं कागिणिलकर्खणं सुभगाकरं दुब्भगाकरं गब्भकरं मोहणकरं आहव्वणिं पागसासणिं दब्बहोमं खत्तियविजं चंदचरियं सूरचरियं सुक्रचरियं बहस्सइचरियं उक्कापायं दिसीदाहं मियचक्रं वायसपरिमंडलं पंसुवुढिं केसवुढिं मंसवुढिं रुहिरवुढिं वेतालिं अद्धवेतालिं ओसोवणिं तालुग्घाडणिं सोवागिं साबरिं दामिलिं कालिगिं गोरिं गंधारिं ओवतणिं उप्पतणिं जंभणिं थंभणिं लेसणिं आमयकरणिं विसल्लकरणिं पक्कमणिं अंतद्वाणिं आयमणिं एवमादिआओ विज्जाओ अन्नस्स हेउं पउंजंति, पाणस्स हेउं पउंजंति, वत्थस्स हेउं पउंजंति, लेणस्स हेउं पउंजंति, सयणस्स हेउं पउंजंति, अन्नेसिं वा विरुवरुवाणं कामभोगाण हेउं पउंजंति, तेरिच्छं ते-विजं सेवंति, अणारिया विष्पडिवन्ना ते कालमासे कालं किच्चा अण्णतराइं आसुरियाइं किब्बिसियाइं ठाणाइं उववत्तारो भवंति, ततो वि विष्पमुच्चमाणा भुज्जो एलमूयताए तमअंधयाए पच्चायंति। ७०९. से एगतिओ आयहेउं वा णायहेउं वा अगारहेउं वा परिवारहेउं वा नायगं वा सहवासियं वा णिस्साए अदुवा अणुगामिए १, अदुवा उवचरए २, अदुवा पाडिपहिए ३, अदुवा संधिच्छेदए ४, अदुवा गंठिच्छेदए ५, अदुवा उरब्मिए ६, अदुवा सोवरिए ७, अदुवा वागुरिए ८, अदुवा साउणिए ९, अदुवा मच्छिए १०, अदुवा गोपालए ११, अदुवा गोधायए १२, अदुवा सोणइए १३, अदुवा सोवणियंतिए १४। से एगतिओ अणुगामियभावं पडिसंधाय तमेव अणुगमियाणुगमिय हंता छेत्ता भेत्ता लुंपइत्ता विलुंपइत्ता उद्ववइत्ता आहारं आहारेति, इति से मह्या पावेहिं कम्मेहिं अत्ताणं उवकर्खाइत्ता भवति १। से एगतिओ उवचरगभावं पडिसंधाय तमेव उवचरित २ हंता छेत्ता भेत्ता लुंपइत्ता विलुंपइत्ता उद्ववइत्ता आहारं आहारेति, इति से मह्या पावेहिं कम्मेहिं अत्ताणं उवकर्खाइत्ता भवति २। से एगतिओ पाडिपहियभावं पडिसंधाय तमेव पडिपहे ठिच्चा हंता छेत्ता भेत्ता लुंपइत्ता विलुंपइत्ता उद्ववइत्ता आहारं आहारेति, इति से मह्या पावेहिं कम्मेहिं अत्ताणं उवकर्खाइत्ता भवति ३। से एगतिओ संधिच्छेदगभावं पडिसंधाय तमेव संधिं छेत्ता भेत्ता जाव इति से महत्ता पावेहिं कम्मेहिं अत्ताणं उवकर्खाइत्ता भवति ४। से एगतिओ गंठिच्छेदगभावं पडिसंधाय तमेव गंठिं छेत्ता भेत्ता जाव इति से मह्या पावेहिं कम्मेहिं अप्पाणं उव्वकर्खाइत्ता भवति ५। से एगतिओ उरब्मियभावं पडिसंधाय उरब्मं वा अण्णतरं वा तसं पाणं हंता जाव उवकर्खाइत्ता भवति ६। एसो अभिलाको सव्वत्थ। से एगतिओ सोयरियभावं पडिसंधाय महिसं वा अण्णयरं वा तसं पाणं हंता जाव उवकर्खाइत्ता भवति ७। से एगतिओ वागुरियभावं पडिसंधाय मिंगं वा अण्णतरं वा तसं पाणं हंता जाव उवकर्खाइत्ता भवति ८। से एगतिओ साउणियभावं पडिसंधाय सउणिं वा अण्णतरं वा तसं पाणं हंता जाव उवकर्खाइत्ता भवति ९। से एगतिओ मच्छियभावं पडिसंधाय मच्छं वा अण्णयरं वा तसं पाणं हंता जाव उवकर्खाइत्ता भवति १०। से एगतिओ गोधातगभावं पडिसंधाय गोणं वा अण्णतरं वा तसं पाणं हंता जाव उवकर्खाइत्ता भवति ११। से एगतिओ गोपालगभावं पडिसंधाय तमेव गोणं वा परिजविय परिजविय हंता जाव उवकर्खाइत्ता भवति १२। से एगतिओ सोवणियभावं पडिसंधाय सुणगं वा अण्णयरं वा तसं पाणं हंता जाव उवकर्खाइत्ता भवति १३। से एगतिओ सोवणिर्यतियभावं पडिसंधाय मणुस्सं वा अन्नयरं वा तसं पाणं हंता जाव आहारं आहारेति, इति से महत्ता पावेहिं कम्मेहिं अत्ताणं उवकर्खाइत्ता भवति १४। ७१०. से एगतिओ परिसामज्जातो उद्वित्ता अहमेयं हंछामि त्ति कद्गु तित्तिरं वा वट्टगं वा लावगं वा कवोयगं वा कविं वा कविंजलं वा अण्णयरं वा तसं पाणं हंता जाव उवकर्खाइत्ता भवति। से एगतिओ केणइ आदाणेण विरुद्धे समाणे अदुवा खलदाणेण अदुवा सुराथालएण गाहावतीण वा गाहावइपुत्ताण वा सयमेव अगणिकाएण सस्साइं झामेति, अण्णेण वि अगणिकाएण सस्साइं झामावेति, अगणिकाएण सस्साइं झामंतं पि अण्णं समणुजाणति, इति से महत्ता पावेहिं कम्मेहिं अत्ताणं उवकर्खाइत्ता भवति। से एगतिओ केणइ आयाणेण विरुद्धे समाणे अदुवा खलदाणेण अदुवा सुराथालएण गाहावतीण वा गाहाविपुत्ताण वा उद्वाण वा गोणाण वा घोडगाण वा गद्भाण वा सयमेव घूराओ कप्पेति, अण्णेण वि कप्पावेति, कप्पंतं पि अण्णं समणुजाणति, इति से मह्या जाव भवति। से एगतिओ केणइ आदाणेण विरुद्धे समाणे अदुवा खलदाणेण अदुवा सुराथालएण गाहावतीण वा गाहाविपुत्ताण वा उद्वाणलाओ वा गोणसालाओ वा गद्भसालाओ वा कंटगबोदियाए पडिपेहित्ता सयमेव अगणिकाएण झामेति, अण्णेण वि झामावेति, झामेतं पि अन्नं समणुजाणइ, इति से मह्या जाव भवति। से एगतिओ केणइ

આયાળેણ વિરુદ્ધે સમાણે અદુવા ખલદાળેણ અદુવા સુરાથાલએણ ગાહાવતીણ વા ગાહાવતિપુત્તાણ વા કુંડલં વા ગુણં વા મળિં વા મોત્તિયં વા સયમેવ અવહરતિ, અન્ને વિ અવહરાવેતિ, અવહરંતં પિ અન્ન સમણુજાણતિ, ઇતિ સે મહ્યા જાવ ભવતિ । સે એગિઓ કેણિ આદાળેણ વિરુદ્ધે સમાણે અદુવા ખલદાળેણ અદુવા સુરાથાલએણ સમણાણ વા માહણાણ વા છત્તગં વા દંડગં વા ભંડગં વા મત્તગં વા લદ્ધિગં વા ભિસિગં વા ચેલગં વા ચિલિમિલિગં વા ચમ્મગં વા ચમ્મચ્છેદણગં વા ચમ્મકોસં વા સયમેવ અવહરતિ જાવ સમણુજાણતિ ઇતિ સે મહ્યા જાવ ઉવક્ખાઇતા ભવતિ । સે એગતિઓ ણો વિતિગિંછિ, તં૦ ગાહાવતીણ વા ગાહાવતિપુત્તાણ વા સયમેવ અગણિકાએણ ઓસહીઓ ઝામેતિ જાવ અણં પિ ઝામેતં સમણુજાણતિ ઇતિ સે મહ્યા જાવ ભવતિ । સે એગતિઓ ણો વિતિગિંછતિ, તં૦ ગાહાવતીણ વા ગાહાવતિપુત્તાણ વા ઉદ્વાણ વા ગોળાણ વા ઘોડગાળ વા ગદ્ધભાળ વા સયમેવ ઘૂરાઓ કપ્પેતિ, અણેણ વિ કપ્પાવેતિ, અણં પિ કપ્પેતં સમણુજાણતિ । સે એગતિઓ ણો વિતિગિંછતિ, તં૦ ગાહાવતીણ વા ગાહાવતિપુત્તાણ વા ઉદ્વસાલાઓ વા જાવ ગદ્ધભસાલાઓ વા કંટકબોદિયાએ પડિપેહિતા સયમેવ અગણિકાએણ ઝામેતિ જાવ સમણુજાણતિ । સે એગતિઓ ણો વિતિગિંછતિ, તં૦ ગાહાવતીણ વા ગાહાવતિપુત્તાણ વા કોણદલં વા જાવ મોત્તિયં વા સયમેવ અવહરતિ જાવ સમણુજાણતિ । સે એગતિઓ ણો વિતિગિંછતિ, તં૦ સમણાણ વા માહણાણ વા દંડગં વા જાવ ચમ્મચ્છેદણગં વા સયમેવ અવહરતિ જાવ સમણુજાણતિ, ઇતિ સે મહતા જાવ ઉવક્ખાઇતા ભવતિ । સે એગતિઓ સમણ વા માહણ વા દિસ્સા ણાણાવિધેહિં પાવકમ્મેહિં અત્તાણ ઉવક્ખાઇતા ભવતિ, અદુવા ણં અચ્છરાએ અપ્ફાલેતા ભવતિ, અદુવા ણં ફરુસં વદિતા ભવતિ, કાલેણ વિ સે અણુપવિદૃસ્સ અસણ વા પાણ વા જાવ ણો દવાવેતા ભવતિ, જે ઇમે ભવંતિ વોળણમંતા ભારોક્કંતા અલસગા વસલગા કિમણગા સમણગા પવ્વયંતી તે ઇન્મેવ જીવિતં ધિજીવિતં સંપદિબૂંહિં, નાંહ તે પારલોઇ ય સ્સ અદુરસ્સ કિંચિ વિ સિલિસ્સંતિ, તે દુક્ખંહિં તે સોયંતિ તે જૂરંતિ તે તિપ્પંતિ તે પિદૃં(દું)તિ તે પરિતપ્પંતિ તે દુક્ખણ-સોયણ-જૂરણ-તિપ્પણ-પિદૃં(દું)ણ-પરિત-પ્પણ-વહ-બંધણપરિકિલેસાતો અપડિવિરતા ભવંતિ, તે મહતા આરંભેણ તે મહ્યા સમારંભેણ તે મહતા આરંભસમારંભેણ વિરુવસ્થવેહિં પાવકમ્મકિચ્છેહિં ઉરાલાં માણુસ્સગાં ભોગભોગાં ભુંજિતારો ભવંતિ, તંજહા અન્ન અન્નકાલે, પાણ પાણકાલે, વત્થં વત્થકાલે, લેણ લેણકાલે, સયણ સયણકાલે, સપુવ્વાવરં ચ ણ એહાતે કતબલિકમ્મે કયકોઉયમંગલપાયચ્છેતે સિરસા એહાતે કંઠેમાલકદે આવિદ્ધમણિસુવણે કપ્પિતમાલામઉલી પડિબદ્ધસરીરે વગ્ધારિયસોણિસુત્તગમલ્લદામકલાવે અહતવત્થપરિહિતે ચંદણોક્રિક્ષતગાયસરીરે મહતિમહાલિયાએ કૂડાગારસાલાએ મહતિમહાલયંસિ સીહાસણંસિ ઇથ્યીગુમ્મસંપરિવુડે સવ્વરાતિએણ જોહણા દ્વિયાયમાણેણ મહતાહતનદું-ગીત-વાઇય-તંતી-તલ-તાલ-તુડિય-ઘણ-મુઝંગપદુપ્પવાઇતરવેણ ઉરાલાં માણુસ્સગાં ભોગભોગાં ભુંજમાણે વિહરતિ, તસ્સ ણં એગમવિ આણવેમાણસ્સ જાવ ચત્તારિ પંચ જણા અવુતા ચેવ અબ્ધુર્દેતિ, ભણ દેવાણપ્પિયા ! કિં કરેમો ? કિં આહરેમો ? કિં ઉવણેમો ? કિં આવિ દુવેમો ! કિં ભે હિયિચ્છિતં ? કિં ભે આસગસ્સ સદદહ ? તમેવ પાસિતા અણારિયા એવં વદંતિ- દેવે ખલુ અયં પુરિસે, દેવસિણાએ ખલુ અયં પુરિસે, ઉવજીવણિજ્જે ખલુ અયં પુરિસે, અણે વિ ણં ઉવજીવંતિ, તમેવ પાસિતા આરિયા વદંતિ- અભિક્ષતકૂરકમ્મે ખલુ અયં પુરિસે અતિધુન્ને અતિઆતરક્ખે દાહિણગમિએ નેરિએ કણ્ણપક્ખિએ આગમિસ્સાણ દુલ્લભબોહિએ યાવિ ભવિસ્સાઇ । ઇચ્ચેયસ્સ ઠાણસ્સ ઉદ્વિતા વેગે અભિગિજ્જંતિ, અણુદ્વિતા વેગે અભિગિજ્જંતિ, અભિજંઝાઉરા અભિગિજ્જંતિ, એસ ઠાણે અણારિએ અકેવલે અપ્પડિપુણે અણેઆઉએ અસંસુદ્ધે અસલ્લગતણે અસિદ્ધિમણે અમુન્નિમણે અનિબ્વાણમણે અણિજાણમણે અસંવદુક્રખપહીણમણે એગંતમિચ્છે અસાહુ । એસ ખલુ પદ્મમસ્સ ઠાણસ્સ અધમ્મપક્ખસ્સ વિભંગે એવમાહિતે । ૭૧૧. અહાવરે દોચ્ચસ્સ ઠાણસ્સ ધ્મમપક્ખસ્સ વિભંગે એવમાહિજતિ- ઇહ ખલુ પાઈણ વા પડીણ વા ઉદીણ વા દાહિણ વા સંતેગતિયા મણુસ્સા ભવંતિ, તંજહા આરિયા વેગે અણારિયા વેગે, ઉચ્ચાગોયા વેગે ણીયાગોયા વેગે, કાયમંતા વેગે હસ્સમંતા વેગે, સુવણ્ણ વેગે દુવણ્ણ વેગે, સુરૂવા વેગે દુરૂવા વેગે, તેસિં ચ ણ ખેત્તવત્થૂણ પરિગ્રહિયાણ ભવંતિ, એસો આલાવગો તહા ણેતવ્વો જહા પોંડરીએ જાવ સંવોવસંતા સવ્વતાએ પરિનિવ્વુડ ત્તિ બેમિ । એસ ઠાણે આરિએ કેવલે જાવ સંવદુક્રખપહીણમણે એગંતમિચ્છે અસાહુ, એસ ખલુ તચ્ચસ્સ ઠાણસ્સ મિસ્સગસ્સ વિભંગે એવમાહિતે । ૭૧૨. અહાવરે તચ્ચસ્સ ઠાણસ્સ મિસ્સગસ્સ વિભંગે એવમાહિજતિ- જે ઇમે ભવંતિ આરણિયા ગામણિયંતિયા કણ્ણિરાહસ્સિતા જાવ તતો વિપ્પમુચ્ચમાણા ભુજ્ઞો એલમૂયતાએ તમૂયતાએ પચ્ચાયંતિ, એસ ઠાણે અણારિએ અકેવલે જાવ અસંવદુક્રખપહીણમણે એગંતમિચ્છે અસાહુ, એસ ખલુ તચ્ચસ્સ ઠાણસ્સ મિસ્સગસ્સ વિભંગે એવમાહિતે । ૭૧૩. અહાવરે

पढमस्स ठाणस्स अधम्मपकखस्स विभंगे एवमाहिज्जति-इह खलु पाईंण वा ४ संतेगतिया मणुस्सा भवंति महिच्छा महारंभा महापरिग्रहा अधम्मिया अधम्माणया अधम्मिद्वा अधम्मकखाई अधम्मपायजीविणो अधम्मपलोइणो अधम्मलज्जणा अधम्मसीलसमुदायारा अधम्मेण चेव वित्तिं कप्पेमाणा विहरंति । हण छिंद भिंद विगत्तगा लोहितपाणी चंडा रुद्धा खुद्धा साहसिया उक्कचण-वंचण-माया-णियडि-कूड-कवड-सातिसंपओग-बहुला दुस्सीला दुव्वता दुप्पडियाणंदा असाधू सव्वातो पाणातिवायाओ अप्पडिविरया जावज्जीवाए जाव सव्वातो परिग्रहातो अप्पडिविरया जावज्जीवाए, सव्वातो कोहातो जाव मिच्छादंसणसल्लातो अप्पडिविरया, सव्वातो ण्हाणुम्मद्वण-वण्णग-विलेवण-सद्व-परिस-रस-रूव-गंध-मल्लालंकारातो अप्पडिविरता जावज्जीवाए, सव्वातो सगड-रह-जाण-जुग्ग-गिल्ल-थिल्ल-सीय-संदमाणिया-सयणा-३३सण-जाण-वाहण-भोग-भोयणपवित्थरविहितो अप्पडिविरया जावज्जीवाए, सव्वातो कय-विक्कय-मास-७७मास-रूवगसंववहाराओ अप्पडिविरता जावज्जीवाए, सव्वातो हिरण्ण-सुवण्ण-धण-धण्ण-मणि-मोत्तिय-संख-सिल-प्पवालाओ अप्पडिविरया, सव्वातो कूडतुल-कूडमाणाओ अप्पडिविरया, सव्वातो आरंभसमारंभातो अप्पडिविरया सव्वातो करण-कारावणातो अप्पडिविरया जावज्जीवाए, सव्वातो पयण-पयावणातो अप्पडिविरया, सव्वातो कुट्टण-पिडुण-तज्जन-तालण-वह-बंधपरिकिलेसातो अप्पडिविरता जावज्जीवाए, जे यावळणे तहप्पगारा सावज्जा अबोहिया कम्मंता परपाणपरितावणकरा जे अणारिएहिं कज्जंति ततो वि अप्पडिविरता जावज्जीवाए । से जहाणामए केइ पुरिसे कलम-मसूर-तिल-मुग्ग-मास-णिफ्फाव-कुलत्थ-आलिसंदग-पलिमंथगमादिएहिं अयते कूरे मिच्छादंडं पउंजति, एवमेव तहप्पगारे पुरिसजाते तित्तिर-वट्टग-लावग-कवोत-कविंजल-मिय-महिस-वराह-गाह-गोह-कुम्म-सिरीसिवमादिएहिं अयते कूरे मिच्छादंडं पउंजति । जा वि य से बाहिरिया परिसा भवति, तंजहा दासे ति वा पेसे ति वा भयए ति वा भाइल्ले ति वा कम्मकरए ति वा भोगपुरिसे ति वा तेसिं पि य ण अन्नयरंसि अहालहुसगंसि अवराहंसि सयमेव गरुयं दंडं निव्वत्तेइ, तंजहा इमं दंडेह, इमं मुंडेह, इमं तज्जेह, इमं तालेह, इमं अंदुयबंधणं करेह, इमं नियलबंधणं करेह, इमं हृषिबंधणं करेह, इमं चारगबंधणं करेह, इमं नियलजुयलसंकोडियमोडियं करेह, इमं हृत्यच्छिण्णयं करेह, इमं पायच्छिण्णयं करेह, इमं कण्णच्छिण्णयं करेह, सीस-मुहृच्छिण्णयं करेह, इमं नक्क-उट्टच्छिण्णयं करेह, वेगच्छ च्छिण्णयं करेह, हियुप्पाडिययं करेह, इमं णयणुप्पाडिययं करेह, इमं दसणुप्पाडिययं करेह, इमं वसणुप्पाडिययं करेह, जिब्मुप्पाडिययं करेह, ओलंबितयं करेह, उल्लंबिययं करेह, घंसियं करेह, घोलियं करेह, सूलाइअयं करेह, सूलाभिण्णयं करेह, खारवत्तियं करेह, वब्भवत्तियं करेह, दब्भवत्तियं करेह, सीहपुच्छियगं करेह, वसहपुच्छियगं कडगिदइढयं कागणिमंसखावितयं भत्तपाणनिरुद्धयं करेह, इमं जावज्जीवं वहबंधणं करेह, इमं अण्णतरेण असुभेण कुमारेण मारेह । जा वि य से अब्भिंतरिया परिसा भवति, तंजहा माता ती वा पिता ती वा भाया ती वा भगिणी ति वा भज्जा ति वा पुत्ता इ वा धूता इ वा सुण्हा ति वा, तेसिं पि य ण अन्नयरंसि अहालहुसगंसि अवराहंसि सयमेव गरुयं दंडं वत्तेति, सीओदगवियडंसि ओबोलेत्ता भवति जहा मित्तदोसवत्तिए जाव अहिते परंसि लोगंसि, ते दुक्खवंति सोयंति जूरंति तिप्पंति पिङ्हंति परितप्पंति ते दुक्खण-सोयण-जूरण-तिप्पण-पिहृ(हु)ण-परितप्पण-वह-बंधणपरिकिलेसातो अप्पडिविरया भवंति । एवामेव ते इत्थिकामेहिं मुच्छिया गिद्धा गदिता अज्ञेयोववन्ना जाव वासाइं चउपंचमाइं छद्दसमाइं वा अपपतरो वा भुजतरो वा कालं भुंजित्तु भोगभोगाइं पसवित्ता वेरायतणाइं संचिणित्ता बहूणि कूराणि कम्माइं उस्सणणं संभारकडेण कम्मुणा से जहाणामए अयगोले ति वा सेलगोले ति वा उदगंसि पक्खित्ते समाणे उदगतलमतिवतित्ता अहे धरणितलपड्हाणे भवति, एवामेव तहप्पगारे पुरिसजाते वज्जबहुले धुन्नबहुले पंकबहुले वेरबहुले अपपत्तियबहुले दंभबहुले णियडिबहुले साइबहुले अयसबहुले उस्सणणं तसपाणघाती कालमासे कालं किच्चा धरणितलमतिवतित्ता अहे णरगतलपतिड्हाणे भवति । ते णं णरगा अंतो वद्वा बाहिं चउरंसा अहे खुरप्पसंठाणसंठिता णिच्वंधकारतमसा ववगयगह-चंद-सूर-नक्खत-जोतिसपहा मेद-वसा-मंस-रुहिर-पूयपडलचिक्खल्ल-लित्ताणुलेवणतला असुई वीसा परमदुब्मिगंधा काऊअगणिवणाभा कक्खडफासा दुरहियासा असुभा णरगा, असुभा णरएसु वेदणाओ, नो चेव णं नरएसु नेरइया णिद्वायंति वा पयलायंति वा सायं वा रतिं वा धितिं वा मतिं वा उवलभंति, ते णं तत्थ उज्जलं विपुलं फगाढं कडुयं कक्षसं चंडं दुग्गं तिव्वं दुरहियासं णिरयवेदणं पच्चणुभवमाणा विहरंति । से जहाणामते रुक्खे सिया पव्वतगे जाते मूले छिन्ने अग्गे गरुए जतो निन्नं जतो विसमं जतो दुग्गं ततो पवडति,

एवमेव तहप्पगारे पुरिसजाते गब्भातो गब्भं, जम्मातो जम्मं, माराओ मारं, णरगातो णरगं, दुकखातो दुकखं, दाहिणगामिए ऐरड्डए कण्हपक्खिए आगमिससाण दुल्लभबोहिए यावि भवति, एस ठाणे अणारिए अकेवले जाव असव्वदुकखप्पहीणमग्जे एगंतमिच्छे असाहू। पढमस्स ठाणस्स अधम्मपक्खस्स विभंगे एकमाहिते । ७१४. अहावरे दोच्चस्स ठाणस्स धम्मपक्खस्स विभंगे एवमाहिजइ-इह खलु पाईणं वा ४ संतेगतिया मणुस्सा भवंति, तंजहा अणारंभा अपरिग्रहा धम्मिया धम्माणुगा धम्मिद्वा जाव धम्मेण चेव वित्तिं कप्पेमाणा विहरंति, सुसीला सुव्वता सुप्पडियाणंदा सुसाहू सव्वातो पाणातिवायातो पडिविरता जावज्जीवाए जाव जे यावडणे तहप्पगारा सावज्जा अबोहिया कम्मंता परपाणपरितावणकरा कज्जंति ततो वि पडिविरता जावज्जीवाए । से जहानामए अणगारा भगवंतो इरियासमिता भासासमिता एसणासमिता आयाणभंडमत्तणिक्खेवणासमिता उच्चार-पासवण-खेल-सिंघाण-जल्लपारिद्वावणियासमिता मणसमिता वइसमिता कायसमिता मणगुत्ता वइगुत्ता कायगुत्ता गुत्ता गुत्तिदिया गुत्तबंभचारी अकोहा अमाणा अमाया अलोभा संता पसंता उवसंता परिणिवुडा अणासवा अगंथा छिन्नसोता निरुवलेवा कंसपाई व मुक्तोया, संखो इव पिरंगणा, जीवो इव अप्पडिहयगती, गगणतलं पि व निरालंबणा, वायुरिव अपडिबद्धा, सारदसलिलं व सुद्धहियया, पुक्खरपतं व निरुवलेवा, कुम्मो इव गुत्तिदिया, विहग इव विप्पमुक्का, खग्गविसाणं व एगजाया, भारंडपक्खी व अप्पमत्ता, कुंजरो इव सोंडीरा, वसभो इव जातत्थामा, सीहो इव दुद्धरिसा, मंदरो इव अप्पकंपा, सागरो इव गंभीरा, चंदो इव सोमलेसा, सूरो इव दित्ततेया, जच्चकणं व जातरूवा, वसुंधरा इव सव्वफासविसहा, सुहुतहुयासणो विव तेयसा जलंता । णत्थि णं तेसिं भगवंताणं कल्थइ पडिबंधे भवति, से य पडिबंधे चउव्विहे पण्णत्ते, तंजहा अंडए ति वा पोयए इ वा उग्गह(हि)ए ति वा पग्गह(हि)ए ति वा, जण्णं जण्णं दिसं इच्छंति तण्णं तण्णं दिसं अप्पडिबद्धा सुइभूया लहुभूया अणुप्पग्ंथा संजमेणं तवसा अप्पाणं भावेमाणा विहरंति । तेसिं णं भगवंताणं इमा एतारूवा जायामायावित्ती होत्था, तंजहा चउत्थे भत्ते, छट्टे भत्ते, अद्धमे भत्ते, दसमे भत्ते, दुवालसमे भत्ते, चोद्दसमे भत्ते, अद्धमासिए भत्ते, मासिए भत्ते, दोमासिए भत्ते, तेमासिए भत्ते, चउम्मासिए भत्ते, पंचमासिए भत्ते, छम्मासिए भत्ते, अदुत्तरं च णं उक्खित्तचरगा णिक्खित्तचरगा उक्खित्तणिक्खित्तचरगा अंतचरगा पंतचरगा लूहचरगा समुदाणचरगा संसद्धचरगा असंसद्धचरगा तज्जातसंसद्धचरगा दिद्वलाभिया अदिद्वलाभिया पुद्वलाभिया अपुद्वलाभिया भिक्खलाभिया अभिक्खलाभिया अण्णातचरगा अन्नगिलातचरगा ओवणिहिता संखादत्तिया परिमितपिंडवातिया सुद्धेसणिया अंताहारा पंताहारा अरसाहारा विरसाहारा लूहाहारा तुच्छाहारा अंतजीवी पंतजीवी पुरिमहिया आयंबिलिया निव्विगतिया अमज्ज-मंसासिणो णो णियामरसभोई ठाणादीता पडिमहुदी ऐसज्जिया वीरासणिया दंडायतिया लगंडसाईणो आयावगा अवाउडा अकंडुया अणिदुहा धुतकेस-मंसु-रोम-नहा सव्वगायपडिकम्मविप्पमुक्का चिंडुत्ति । ते णं एतेणं विहारेणं विहरमाणा बहूँ वासाइं सामण्णपरियांगं पाउणंति, बहूँ वासाइं सामण्णपरियांगं पाउणित्ता आबाहंसि उप्पण्णंसि वा बहूँ भत्ताइं पच्चक्खाइंति, बहूँ भत्ताइं पच्चक्खित्ता बहूँ भत्ताइं अणसणाए छेदेति, बहूणि भत्ताइं अणसणाए छेदेता जस्सद्वाए कीरति नग्गभावे मुंडभावे अणहाणगे अदंतवणगे अछत्तए अणोवाहणए भूमिसेज्जा फलगसेज्जा कट्टसेज्जा केसलोए बंभचेरवासे परघरपक्षेसे लब्धावलब्ध-माणावमाणणाओ हीलणाओ निंदणाओ खिंसणाओ गरहणाओ तज्जणाओ तालणाओ उच्चावया गामकंटगा बावीसं परीसहोवसग्गा अहियासिज्जंति तमडुं आराहेति, तमडुं आराहित्ता चरमेहिं उस्सासनिस्सासेहिं अणंतं अणुत्तरं निव्वाघातं निरावरणं कसिणं पडिपुणं केवलवरणाण-दंसणं समुप्पाडेति, समुप्पाडित्ता ततो पंच्छा सिज्जंति बुज्जंति मुच्चंति परिनिव्वायंति सव्वदुक्खाणं अंतं करेति, एगच्चा पुण ऐगे गंतारो भवंति, अवरे पुण पुव्वकम्मावसेसेणं कालमासे कालं किच्चा अणणतरेसु देवलोपसु देवत्ताए उववत्तारो भवंति, तंजहा महिदीएसु महज्जुतिएसु महापरकमेसु महाजसेसु महब्बलेसु महाणुभावेसु महासोक्खेसु, ते णं तत्थ देवा भवंति महिहिया महज्जुतिया जाव महासुक्खा हारविराइतवच्छा कडगतुडितर्थभितभुया सं(अं ?)गयकुंडलमट्टगंडतलकण्णपीढधारी विचित्तहृत्थाभरणा विचित्तमालामउलिमउडा कल्लाणगपवरवत्थपरिहिता कल्लाणगपवरमल्लाणुलेवणधरा भासरबोदी पलंबवणमालाधरा दिव्वेणं रुवेणं दिव्वेणं वण्णेणं दिव्वेणं गंधेणं दिव्वेणं फासेणं दिव्वेणं सेघासणं दिव्वेणं संठाणेणं दिव्वाए इडीए दिव्वाए जुतीए दिव्वाए पंभाए दिव्वाए छायाए दिव्वाए अच्चीए दिव्वेणं तेएणं दिव्वाए लेसाए दस दिसाओ उज्जोवेमाणा पभासेमाणा गतिकल्लाणा ठितिकल्लाणा आगमेस्सभहया वि भवंति, एस

ઠાણે આરિએ જાવ સબ્વદુકુખપ્રહીણમણે એગંતસમ્મે સાથું। દોચ્ચસ્સ ઠાણસ્સ ધર્મપકુખસ્સ વિભંગે એવમાહિતે । ૭૧૫. અહાવરે તચ્ચસ્સ ઠાણસ્સ મીસગસ્સ વિભંગે એવમાહિજતિ ઇહ ખલું પાઈણ વા ૪ સંતેગતિયા મળુસ્સા ભવંતિ, તંજહા અપ્પિચ્છા અપ્પારંભા અપ્પપરિગ્રહા ધર્મિયા ધર્માણુયા જાવ ધર્મેણ ચેવ વિત્તિં કપ્પેમાણ વિહરંતિ સુસીલા સુબ્વયા સુપ્પડિયાણંદા સાહું, એગચ્છાતો પાણાતિવાયાતો પડિવિરતા જાવજીવાએ એગચ્છાતો અપ્પડિવિરતા, જાવ જે યાવડણે તહપ્પકારા સાવજા અબોહિયા કમંતા પરપાણપરિતાવણકરા કજંતિ તતો વિ એગચ્છાતો પડિવિરતા એગચ્છાતો અપ્પડિવિરતા । સે જહાણામણ સમણોવાસગ ભવંતિ અભિગયજીવા-જીવા ઉવલદ્ધપુણણ-પાવા આસવ-સંવર-વેયણ-ણિજર-કિરિયા-જહિકરણ-બંધ-મોકુખકુસલા અસહિજદેવા-જસુર-નાગ-સુવણ્ણ-જકુખ-રકુખસ-કિન્નર-કિંપુરિસ-ગરુલ-ગંધબ્વ-મહોરગાદીએહિં દેવગણેહિં નિગંથાતો પાવયણાતો અણતિક્રમણિજ્જા ઇણમો નિગંથે પાવયણે નિસ્સંકિતા નિકંખિતા નિવ્વિતિગિંછા લદ્ધદ્વા ગહિયદ્વા પુચ્છિયદ્વા વિણિચ્છિયદ્વા અભિગતદ્વા અદ્વિમિંજપેમ્માણુરાગરત્તા ‘અયમાઉસો ! નિગંથે પાવયણે અઢે, અયં પરમઢે, સેસે અણઢે’ ઊસિતફલિહા અવંગુતદુવારા અચિયતંતે ઉદ્ધરપવેસા ચાઉદ્દસદ્ધમુદ્દિષ્પુણણમાસિણીસુ પડિપુણણ પોસહં સમ્મં અણુપાલેમાણા સમણે નિગંથે ફાસુએસણિજ્જેણ અસણ-પાણ-ખાડિમ-સાઇમેણ વત્થ-પડિગ્રહ-કંબલ-પાયપુંછણેણ ઓસહ-ભેસજેણ પીઢ-ફલગ-સેજ્જાસંથારએણ પડિલાભેમાણા બહૂહિં સીલબ્વત-ગુણ-વેરમણ-પચ્ચકુખાણ-પોસહોવવાસેહિં અહાપરિગ્રહિતેહિં તવોકમ્મેહિં અપ્પાણ ભાવેમાણા વિહરંતિ । તે ણં એયારુબેણ વિહારેણ વિહરમાણા બહૂહિં વાસાઇં સમણોવાસગપરિયાણ પાઉણંતિ, પાઉણિતા આબાધંસિ ઉપણણંસિ વા અણુપ્પણંસિ વા બહૂહિં ભત્તાઇં પચ્ચકુખાઇંતિ, બહૂહિં ભત્તાઇં પચ્ચકુખાઇતા બહૂહિં ભત્તાઇં અણસણાએ છેદેતિ, બહૂહિં ભત્તાઇં અણસણાએ છેદેતા આલોઇયપડિકંતા સમાહિપત્તા કાલમાસે કાલં કિચ્ચા અણણયરેસુ દેવલોએસુ દેવત્તાએ ઉવવત્તારો ભવંતિ, તંજહા મહિદ્ધિએસુ મહજુતિએસુ જાવ મહાસુકુખેસુ, સેસં તહેવ જાવ એસ ઠાણે આરિએ જાવ એગંતસમ્મે સાહું । તચ્ચસ્સ ઠાણસ્સ મીસગસ્સ વિભંગે એવમાહિએ । ૭૧૬. અવિરતિં પદુચ્ચ બાલે આહિજતિ, વિરતિં પદુચ્ચ પંડિતે આહિજતિ, વિરતાવિરતિં પદુચ્ચ બાલપંડિતે આહિજાં, તત્થ ણં જા સા સબ્વતો અવિરતી એસ ઠાણે આરંભદ્વાણે અણારિએ જાવ અસબ્વદુકુખપ્રહીણમણે એગંતમિચ્છે અસાહું, તત્થ તત્થ ણં જા સા સબ્વતો વિરતી એસ ઠાણે અણારંભદ્વાણે, એસ ઠાણે આરિએ જાવ સબ્વદુકુખપ્રહીણમણે એગંતસમ્મે સાહું । ૭૧૭. એવામેવ સમણુગમ્મમાણા સમણુગાહિજમાણા ઇમેહિં ચેવ દોહિં ઠાણેહિં સમોયરંતિ, તંજહા ધર્મે ચેવ અધર્મે ચેવ, ઉવસંતે ચેવ અણુવસંતે ચેવ । તત્થ ણં જે સે પઢમસ્સ ઠાણસ્સ અધર્મપકુખસ્સ વિભંગે એવમાહિતે, તસ્સ ણં ઇમાં તિણિ તેવદ્વાંદ્વાં પાવાઇયસતાંદ્વાં ભવંતીતિ અકુખાતાંદ્વાં, તંજહા કિરિયાવાદીણ અકિરિયાવાદીણ અણણાળિયવાદીણ વેણિયવાદીણ, તે વિ નિવ્વાણમાહંસુ, તે વિ પલિમોકુખમાહંસુ, તે વિ લવંતિ સાવગા, તે વિ લવંતિ સાવઝ્જારો । ૭૧૮. તે સબ્વે પાવાઇયા આદિકરા ધર્માણં નાણાપણણ નાણાછંદા નાણાસીલા નાણાદિદ્વી નાણાસુઈ નાણારંભા નાણાજ્ઞવસાણસંજુતા એં મહં મંડલિબંધં કિચ્ચા સબ્વે એગાંચ્છિંતિ, પુરિસે ય સાગળિયાણ ઇંગાલાણં પાતિં બહુપડિપુણણ અયોમણેણ સંડાસએણ ગહાય તે સબ્વે પાવાઇએ આઇગરે ધર્માણ નાણાપણે જાવ નાણાજ્ઞવસાણસંજુતે એવં વદાસી હં ભો પાવાઇયા આદિયરા ધર્માણં ણાણાપણણ જાવડ્જ્જબસાણસંજુતા ! ઇમં તા તુબ્બે સાગળિયાણ ઇંગાલાણં પાતિં બહુપડિપુણણ ગહાય મુહુતગં મુહુતગં પાળિણા ધરેહ, ણો ય હુ સંડાસગ સંસારિય કુજ્જા, ણો ય હુ અગ્નિધંભળિય કુજ્જા, ણો ય હુ સાહમિયવેયાવડિય કુજ્જા, ણો ય હુ પરધમિયવેયાવડિય કુજ્જા, ઉજ્જુયા ણિયાગપડિવન્ના અમાયં કુબ્વમાણા પાણિં પસારેહ, ઇતિ વચ્ચા સે પુરિસે તેસિં પાવાદિયાણ તં સાગળિયાણ ઇંગાલાણં પાતિં બહુપડિપુણણ અઓમતેણ સંડાસતેણ ગહાય પાણિંસુ ણિસિરતિ, તતે ણં તે પાવાદિયા આદિગરા ધર્માણં નાણાપન્ના જાવ નાણાજ્ઞવસાણસંજુતા પાણિં પડિસાહરેતિ, તતે ણં સે પુરિસે તે સબ્વે પાવાદિએ આદિગરે ધર્માણં જાવ નાણાજ્ઞવસાણસંજુતે એવં વદાસીં ભો પાવાદિયા આદિયરા ધર્માણં જાવ ણાણાજ્ઞવસાણસંજુતા ! કમહા ણં તુબ્બે પાણિં પડિસાહરહ ?, પાણી નો ડંજ્જેજ્જા, દહે કિં ભવિસ્સિહ ?, દુકુખં, દુકુખં તિ મળણમાણા પડિસાહરહ, એસ તુલા, એસ પમાણે, એસ સમોસરણે, પત્તેયં તુલા, પત્તેયં પમાણે, પત્તેયં સમોસરણે । ૭૧૯. તત્થ ણં જે તે સમણા માહણા એવમાઇકુર્ખંતિ જાવેવં પરૂવેતિ ‘સબ્વે પાણા જાવ સત્તા હંતબ્વા અજ્ઞાવેતબ્વા પરિઘેત્તવા પરિતાવેયબ્વા કિલામેતબ્વા ઉદ્વેતબ્વા,’ તે આગંતું છેયાએ, તે આગંતું ભેયાએ, તે આગંતું જાતિ-જરા-મરણ-નોણિજમ્મણ-સંસાર-પુણબ્ભવ-ગબ્ભવાસ-

भवपवंचकलंकलीभागिणो भविस्संति, ते बहूण दंडणाणं बहूण मुंडणाणं तज्जणाणं तालणाणं अंदुंधाणां जाव घोलणाणं माझमरणाणं पितिमरणाणं भाझमरणाणं भगिणिमरणाणं भजामरणाणं पुत्तमरणाणं धूयमरणाणं सुण्हामरणाणं दारिद्र्याणं दोहग्गाणं अप्पियसंवासाणं पियविष्पओगाणं बहूण दुकखदोमणसाणं आभागिणो भविस्संति, अणादियं च णं अणवदग्गं दीहमद्वं चाउरंतसंसारकंतारं भुज्जो भुज्जो अणुपरियद्विस्संति, ते नो सिज्जिस्संति नो बुज्जिस्संति जाव नो सब्बदुकखाणं अंतं करिस्संति, एस तुला, एस पमाणे, एस समोसरणे, पत्तेयं तुला, पत्तेयं पमाणे, पत्तेयं समोसरणे। ७२०, तत्थ णं जे ते समण-माहण एवं आइकखंति जाव परुवेति सब्बे पाणा सब्बे भूया सब्बे जीवा सब्बे सत्ता ण हंतव्वा ण अज्जावेयव्वा ण परिघेत्तव्वा ण उद्वेयव्वा, ते णो आगंतुं छेयाए, ते णो आगंतुं भेयाए, ते णो आगंतुं जाइजरा-मरण-जोणिजम्मण-संसार-पुणब्भव-गब्भवास-भवपवंचकलंकलीभागिणो भविस्संति, ते णो बहूण दंडणाणं जाव णो बहूण दुकखदोमणसाणं आभागिणो भविस्संति, अणातियं च णं अणवयग्गं दीहमद्वं चाउरंतं संसारकंतारं भुज्जो भुज्जो णो अणुपरियद्विस्संति, ते सिज्जिस्संति जाव सब्बदुकखाणं अंतं करिस्संति। ७२१. इच्चेतेहिं बारसहिं किरियाठाणेहिं वट्टमाणा जीवा नो सिज्जिसंसु नो बुज्जिसंसु जाव नो सब्बदुकखाणं अंतं करेंसु वा करेति वा करिस्संति वा। एतम्मि चेव तेरसमे किरियाठाणे वट्टमाणा जीवा सिज्जिसंसु बुज्जिसंसु मुच्चिसंसु परिणिव्वाइंसु सब्बदुकखाणं अंतं करिसंसु वा करेति वा करिस्संति वा। एवं से भिकखु आतडी आतहिते आतगुते आयजोगी आतपरक्कमे आयरकिखते आयाणुकंपए आयनिप्फेडए आयाणमेव पडिसाहरेजासि त्ति बेमि। ☆ ☆ ☆॥ किरियाठाण बितियं अज्ज्ञयणं सम्मतं ॥ फँफँफँतइयं अज्ज्ञयणं ‘आहारपरिणा’ फँफँफँ ७२२. सुयं मे आउसंतेणं भगवता एवमकखातं-इह खलु आहारपरिणा णाम अज्ज्ञयणे, तस्स णं अयमद्वे-इह खलु पाईणं वा ४ सब्बातो सब्बावंति लोगंसि चत्तारि बीयकाया एवमाहिज्जंति, तंजहा अगगबीया मूलबीया पोरबीया खंधबीया। ७२३ १ तेसिं च णं अहाबीएणं अहावगासेण इह एगतिया सत्ता पुढविजोणिया पुढविसंभवा पुढविवक्कमा तज्जोणिया तस्संभव्वा तव्वकम्मा कम्मोवगा कम्मणियाणेणं तत्थवकम्म(वक्कमा) णाणाविहजोणियासु पुढवीसु रुक्खताए विउद्वृति। ते जीवा तासिं णाणाविहजोणियाणं पुढवीणं सिणेहमाहारेति, ते जीवा आहारेति पुढविसरीरं आउसरीरं तेउसरीरं वाउसरीरं वणस्सतिसरीरं नाणाविहाणं तस-थावराणं पाणाणं सरीरं अचित्तं कुव्वंति, परिविद्धत्थं तं सरीरगं पुव्वाहारियं तयाहारियं विपरिणयं सारूविकडं संतं सब्बप्पणताए आहारे(रें ?)ति। अवरे वि य णं तेसिं पुढविजोणियाणं रुक्खाणं सरीरा नाणावणा नाणागंधा नाणारसा नाणाफासा नाणासंठाणसंठिया नाणाविहसरीरपोग्गलविउव्विता ते जीवा कम्मोववण्णगा भवंतीति मक्खायं। २ अहावरं पुरकखातं इहेगतिया सत्ता रुक्खजोणिया रुक्खसंभवा रुक्खवक्कमा तज्जोणिया तस्संभवा तवक्कमा कम्मोवगा कम्मनिदाणेणं तत्थवक्कमा पुढविजोणिएहिं रुक्खेहिं रुक्खताए विउद्वृति ते जीवा तेसिं पुढविजोणियाणं रुक्खाणं सिणेहमाहारेति, ते जीवा आहारेति पुढवीसरीरं आउसरीरं तेउसरीरं वाउसरीरं वणस्सइसरीरं, णाणाविहाणं तस-थावराणं पाणाणं सरीरं अचित्तं कुव्वंति, परिविद्धत्थं तं सरीरगं पुव्वाहारियं तयाहारियं विपरिणयं सारूविकडं संतं। अवरे वि य णं तेसिं रुक्खजोणियाणं रुक्खाणं सरीरा नाणावणा नाणागंधा नाणारसा नाणाफासा नाणासंठाणसंठिया नाणाविहसरीरपोग्गलविउव्विता, ते जीवा कम्मोववन्ना भवंतीति मक्खायं। ३ अहावरं पुरकखायं इहेगतिया सत्ता रुक्खजोणिया रुक्खसंभवा रुक्खवक्कमा तज्जोणिया तस्संभवा तवक्कम्मा(मा)कम्मोवगा कम्मनिदाणेणं तत्थवक्कमा रुक्खजोणिएसु रुक्खेसु रुक्खताए विउद्वृति, ते जीवा तेसिं रुक्खजोणियाणं रुक्खाणं सिणेहमाहारेति, ते जीवा आहारेति पुढविसरीरं आउ० तेउ० वाउ० वणस्सतिसरीरं, नाणाविहाणं तस-थावराणं पाणाणं सरीरं अचित्तं कुव्वंति परिविद्धत्थं तं सरीरगं पुव्वाहारितं तयाहारियं विपरिणयं सारूविकडं संतं। अवरे वि य णं तेसिं रुक्खजोणियाणं रुक्खाणं सरीरा णाणावणा जाव ते जीवा कम्मोववण्णगा भवंतीति मक्खायं। ४ अहावरं पुरकखायं इहेगतिया सत्ता रुक्खजोणिया रुक्खसंभवा रुक्खवक्कमा तज्जोणिया तस्संभवा तवक्कम्मा(मा) रुक्खजोणिएसु रुक्खेसु मूलताए कंदत्ताए खंधत्ताए तयत्ताए सालत्ताए पवालत्ताए पत्तत्ताए पुप्फत्ताए फलत्ताए बीयत्ताए विउद्वृति, ते जीवा तेसिं रुक्खजोणियाणं रुक्खाणं सिणेहमाहारेति, ते जीवा आहारेति पुढविसरीरं आउ० तेउ० वाउ० वणस्सति�०, नाणाविहाणं तस-थावराणं पाणाणं सरीरं अचित्तं कुव्वंति, परिविद्धत्थं तं सरीरगं जाव सारूविकडं संतं, अवरे वि य णं तेसिं

રૂક્ખજોળિયાણ મૂલાણ કંદાણ ખંધાણ તથાણ સાલાણ પવાલાણ જાવ બીયાણ સરીરા નાણાવણા નાણાગંધા જાવ નાણાવિહસરીરેપોગલવિઉભ્વિયા, તે જીવા કમ્મોવવણણગા ભવંતીતિ મક્ખાયાં। ૭૨૪. ૧. અહાવરં પુરક્ખાયં ઇહેગઇયા સત્તા રૂક્ખજોળિયા રૂક્ખસંભવા રૂક્ખવક્કમા તજોળિયા તસ્સંભવા તવક્કમા કમ્મોવગા કમ્મનિદાણેણ તત્થવક્કમા રૂક્ખજોળિએહિં રૂક્ખખેહિં અજ્ઞોરુહિત્તાતે વિઉદૃંતિ, તે જીવા તેસિં રૂક્ખજોળિયાણ રૂક્ખાણ સિણેહમાહારેતિ, તે જીવા આહારેતિ પુઢવિસરીરં જાવ સાર્ઘવિકડં સંતં, અવરે વિ ય ણ તેસિં રૂક્ખજોળિયાણ અજ્ઞોરુહાણ સરીરા નાણાવણા જાવ મક્ખાયાં। ૨. અહાવરં પુરક્ખાયં ઇહેગતિયા સત્તા અજ્ઞોરુહજોળિયા અજ્ઞોરુહસંભવા જાવ કમ્મનિદાણેણ તત્થવક્કમા અજ્ઞોરુહજોળિએસુ અજ્ઞોરુહેસુ અજ્ઞોરુહત્તાએ વિઉદૃંતિ, તે જીવા તેસિં રૂક્ખજોળિયાણ અજ્ઞોરુહાણ સિણેહમાહારેતિ, તે જીવા આહારેતિ, પુઢવિસરીરં જાવ સાર્ઘવિકડં સંતં, અવરે વિ ય ણ તેસિં અજ્ઞોરુહજોળિયાણ અજ્ઞોરુહાણ સરીરા નાણાવણા જાવ મક્ખાયાં। ૩. અહાવરં પુરક્ખાયં ઇહેગતિયા સત્તા અજ્ઞોરુહજોળિયા અજ્ઞોરુહસંભવા જાવ કમ્મનિદાણેણ તત્થવક્કમા અજ્ઞોરુહજોળિએસુ અજ્ઞોરુહેસુ અજ્ઞોરુહત્તાએ વિઉદૃંતિ, તે જીવા તેસિં અજ્ઞોરુહજોળિયાણ અજ્ઞોરુહાણ સિણેહમાહારેતિ તે જીવા આહારેતિ પુઢવિસરીરં જાવ સાર્ઘવિકડં સંતં, અવરે વિ ય ણ તેસિં અજ્ઞોરુહજોળિયાણ અજ્ઞોરુહાણ સરીરા નાણાવણા જાવ મક્ખાયાં। ૪. અહાવરં પુરક્ખાયં ઇહેગઇયા સત્તા અજ્ઞોરુહજોળિયા અજ્ઞોરુહસંભવા જાવ કમ્મનિદાણેણ તત્થવક્કમા અજ્ઞોરુહજોળિએસુ અજ્ઞોરુહેસુ મૂલત્તાએ જાવ બીયત્તાએ વિઉદૃંતિ, તે જીવા તેસિં અજ્ઞોરુહજોળિયાણ અજ્ઞોરુહાણ સિણેહમાહારેતિ જાવ તે જીવા કમ્મોવવગા ભવંતીતિ જાવ અવરે વિ ય ણ તેસિં અજ્ઞોરુહજોળિયાણ મૂલાણ જાવ બીયાણ સરીરા નાણાવણા જાવ મક્ખાયાં। ૭૨૫. ૧. અહાવરં પુરક્ખાતં ઇહેગતિયા સત્તા પુઢવિજોળિયા અજ્ઞોરુહાણ સિણેહમાહારેતિ જાવ અવરે વિ ય ણ તેસિં અજ્ઞોરુહજોળિયાણ મૂલાણ જાવ બીયાણ સરીરા નાણાવણા જાવ મક્ખાયાં। ૭૨૬. એવં પુઢવિજોળિએસુ તણેસુ તણત્તાએ વિઉદૃંતિ જાવ મક્ખાયાં। ૩. એવં તણજોળિએસુ તણેસુ તણત્તાએ વિઉદૃંતિ જાવ મક્ખાયાં। ૪. એવં તણજોળિએસુ તણેસુ મૂલત્તાએ જાવ બીયત્તાએ વિઉદૃંતિ, તે જીવા જાવ એવમક્ખાયાં। ૭૨૭. એવં હરિયાણ વિ ચત્તારિ આલાવગા ૪ | ૭૨૮. અહાવરં પુરક્ખાયં ઇહેગતિયા સત્તા પુઢવિજોળિયા પુઢવિસંભવા જાવ કમ્મનિયાણેણ તત્થવક્કમા નાણાવિહજોળિયાસુ પુઢવીસુ આયત્તાએ વાયત્તાએ કાયત્તાએ કુહણત્તાએ કંદુકત્તાએ ઉબ્બેહલિયત્તાએ નિબ્બેહલિયત્તાએ સછત્તાએ સજ્જત્તાએ છત્તગત્તાએ વાસાણિયત્તાએ કૂરત્તાએ વિઉદૃંતિ, તે જીવા તેસિં નાણાવિહજોળિયાણ પુઢવીણ સિણેહમાહારેતિ, તે જીવા આહારેતિ પુઢવિસરીરં જાવ સંતં, અવરે વિ ય ણ તેસિં પુઢવિજોળિયાણ આયાણ જાવ કુરાણ સરીરા નાણાવણા જાવ મક્ખાતં, એકો ચેવ આલાવગો ૧, સેસા તિણિ નાચિ | ૭૨૯. અહાવરં પુરક્ખાતં ઇહેગતિયા સત્તા ઉદગજોળિયા ઉદગસંભવા જાવ કમ્મનિયાણેણ તત્થવક્કમા ણાણાવિહજોળિએસુ ઉદએસુ રૂક્ખત્તાએ વિઉદૃંતિ, તે જીવા તેસિં ણાણાવિહજોળિયાણ ઉદગાણ સિણેહમાહારેતિ, તે જીવા આહારેતિ પુઢવિસરીરં જાવ સંતં, અવરે વિ ય ણ તેસિં ઉદગજોળિયાણ રૂક્ખાણ સરીરા ણાણાવણા જાવ મક્ખાયાં, જહા પુઢવિજોળિયાણ રૂક્ખાણ ચત્તારિ ગમા ૪ અજ્ઞોરુહાણ વિ તહેવ ૪, તણાણ ઓસહીણ હરિયાણ ચત્તારિ આલાવગા ભાણિયબ્વા એકેકે ૪,૪,૪, | ૭૩૦. અહાવરં પુરક્ખાયં ઇહેગતિયા સત્તા ઉદગજોળિયા ઉદગસંભવા જાવ કમ્મનિયાણેણ તત્થવક્કમા ણાણાવિહજોળિએસુ ઉદએસુ ઉદગત્તાએ અવગત્તાએ પણગત્તાએ સેવાલત્તાએ કલંબુગત્તાએ હઢત્તાએ કસેસુયત્તાએ કચ્છીભાણિયત્તાએ ઉપ્પલત્તાએ પડુમત્તાએ કુમુદત્તાએ નલિણત્તાએ સુભગ૦ સોગંધિયત્તાએ પોંડરિય૦-મહાપોંડરિય૦સયપત્ત૦સહસ્પત્ત૦એવં કલહાર૦કોકણત્ત૦અરવિંદત્તાએ તામરસત્તાએ ભિસ૦ ભિસમુણાલ૦પુક્ખલત્તાએ પુક્ખલત્થિભગત્તાએ વિઉદૃંતિ, તે જીવા તેસિં નાણાવિહજોળિયાણ ઉદગાણ સિણેહમાહારેતિ, તે જીવા આહારેતિ પુઢવિસરીરં જાવ સંતં, અવરે વિ ય ણ તેસિં ઉદગજોળિયાણ ઉદગાણ જાવ પુક્ખલત્થિભગાણ સરીરા ણાણાવણા જાવ મક્ખાયાં, એકો ચેવ આલાવગો ૧ | ૭૩૧. ૧. અહાવરં પુરક્ખાયં-ઇહેગતિયા સત્તા તેહિં ચેવ પુઢવિજોળિએહિં રૂક્ખખેહિં, રૂક્ખજોળિએહિં રૂક્ખખેહિં અજ્ઞોરુહેહિં, અજ્ઞોરુહજોળિએહિં અજ્ઞોરુહેહિં, અજ્ઞોરુહજોળિએહિં રૂક્ખખેહિં જાવ બીએહિં ૩, પુઢવિજોળિએહિં તણેહિં, તણજોળિએહિં મૂલેહિં જાવ બીએહિં ૩, એવં ઓસહીએહિં તિણિ આલાવગા ૩, એવં હરિએહિં વિ તિણિ આલાવગા ૩, પુઢવિજોળિએહિં આએહિં કાએહિં જાવ કૂરેહિં ૧, ઉદગજોળિએહિં રૂક્ખખેહિં, રૂક્ખજોળિએહિં રૂક્ખખેહિં જાવ બીએહિં ૩

, એવં અજ્ઞોરુહેહિં વિ તિણી ૩ , તળેહિં વિ તિણી આલાવગા ૩ , ઓસહીહિં વિ તિણી ૩ , હરિતેહિં વિ તિણી ૩ , ઉદગજોળિએહિં ઉદએહિં અવએહિં જાવ પુકુખલતથિભએહિં ૧ તસપાણત્તાએ વિઉદૃંતિ । ૨ તે જીવા તેસિં પુઢવિજોળિયાણ ઉદગજોળિયાણ રુકુખજોળિયાણ અજ્ઞોરુહજોળિયાણ તણજોળિયાણ ઓસહીજોળિયાણ હરિયજોળિયાણ રુકુખાણ અજ્ઞોરુહાણ તણાણ ઓસહીણ હરિયાણ મૂલાણ જાવ બીયાણ આયાણ કાયાણ જાવ કુરાણ ઉદગાણ અવગાણ જાવ પુકુખલતથિભગાણ સિણેહમાહારેતિ । તે જીવા આહારેતિ પુઢવિસરીરં જાવ સંતં, અવરે વિ ય ણ તેસિં રુકુખજોળિયાણ અજ્ઞોરુહજોળિયાણ તણજોળિયાણ ઓસહીજોળિયાણ હરિયજોળિયાણ મૂલજોળિયાણ કંદજોળિયાણ જાવ બીયજોળિયાણ આયજોળિયાણ કાયજોળિયાણ જાવ કૂરજોળિયાણ ઉદગજોળિયાણ અવગજોળિયાણ જાવ પુકુખલતથિભગજોળિયાણ તસપાણાણ સરીરા ણાણાવણા જાવ મકુખાયં । ૭૩૨. અહાવરં પુરકુખાયં ણાણાવિહાણ મણુસ્સાણ, તંજહા કમ્મભૂમગાણ અકમ્મભૂમગાણ અંતરદીવગાણ આરિયાણ મિલકુખૂણ, તેસિં ચ ણ અહાબીએણ અહાવકાસેણ ઇથીએ પુરિસસ્સ ય કમ્મકડાએ જોળીએ એથ ણ મેહુણવત્તિએ નામ સંયોગે સમુપ્પજતિ, તે દુહતો વિ સિણેહં સંચિણંતિ, સંચિણિતા તત્થ ણ જીવા ઇથ્યિત્તાએ પુરિસત્તાએ વિઉદૃંતિ, તે જીવા માતુઓય પિતુસુકું તં તદુભયં સંસદું કલુસં કિબ્બિસં તપ્પઢમયાએ આહારમાહારેતિ, તતો પચ્છા જં સે માતા ણાણાવિહાઓ રસવિહીઓ(વિર્ગીઝો) આહારમાહારેતિ તતો એગદેસેણ ઓયમાહારેતિ, અણુપુબ્વેણ વુડ્ઢા પલિપાગમણુચિન્ના તતો કાયાતો અભિનિવ્વદૃમાણા ઇથ્યિં પેગતા જણયંતિ પુરિસં વેગતા જણયંતિ ણપુસંગ પેગતા જણયંતિ, તે જીવા ડહરા સમાણા માતુંર્વીરં સાધ્યિં આહારેતિ, અણુપુબ્વેણ વુદ્ધા ઓયણ કુમ્માસં તસ-થાવરે ય પાણે, તે જીવા આહારેતિ પુઢવિસરીરં જાવ સારૂવિકડં સંતં, અવરે વિ ય ણ તેસિં ણાણાવિહાણ મણુસ્સાણ કમ્મભૂમગાણ અકમ્મભૂમગાણ અંતરદીવગાણ આરિયાણ મિલકુખૂણ સરીરા ણાણાવણા જાવ મકુખાયં । ૭૩૩. અહાવરં પુરકુખાયં ણાણાવિહાણ જલચરપંચિદિયતિરિકુખજોળિયાણ, તંજહા મચ્છાણ જાવ સુંસુમારાણ, તેસિં ચ ણ અહાબીએણ અહાવગાસેણ ઇથીએ પુરિસસ્સ ય કમ્મ૦તહેવ જાવ તતો એગદેસેણ ઓયમાહારેતિ, અણુપુબ્વેણ વુડ્ઢા પલિપાગમણુચિણા તતો કાયાતો અભિનિવ્વદૃમાણા અંડં પેગતા જણયંતિ, પોય વેગતા જણયંતિ, સે અંડે ઉભિજ્જમાણે ઇથ્યિં પેગયા જણયંતિ પુરિસં પેગયા જણયંતિ નપુસંગ પેગયા જણયંતિ, તે જીવા ડહરા સમાણા આઉસિણેહમાહારેતિ અણુપુબ્વેણ વુદ્ધા વણસ્સતિકાયં તસ-થાવરે ય પાણે, તે જીવા આહારેતિ પુઢવિસરીરં જાવ સંતં, અવરે વિ ય ણ તેસિં ણાણાવિહાણ મચ્છાણ જલચરપંચિદિયતિરિકુખજોળિયાણ મચ્છાણ જાવ સુંસુમારાણ સરીરા નાણાવણા જાવ મકુખાયં । ૭૩૪. અહાવરં પુરકુખાં નાણાવિહાણ ચઉપ્પયથલચરપંચિદિયતિરિકુખજોળિયાણ, તંજહા એગખુરાણ દુખુરાણ ગંડીપદાણ સણપ્ફયાણ, તેસિં ચ ણ અહાબીએણ અહાવગાસેણ ઇથીએ પુરિસસ્સ ય કમ્મ૦ જાવ મેહુણપત્તિએ નામ સંજોગે સમુપ્પજતિ, તે દુહતો સિણેહં સંચિણંતિ, સંચિણિતા તત્થ ણ જીવા ઇથ્યિત્તાએ પુરિસત્તાએ જાવ વિઉદૃંતિ, તે જીવા માઉં ઓયં પિડં સુકું એવં જહા મણુસ્સાણ જાવ ઇથ્યિં પેગતા જણયંતિ પુરિસં પિ, તે જીવા ડહરા સમાણા માતુંખીરં સાધ્યિં આહારેતિ અણુપુબ્વેણ વુદ્ધા વણસ્સતિકાયં તસથાવરે ય પાણે, તે જીવા આહારેતિ પુઢવિસરીરં જાવ સંતં, અવરેવિ ય ણ તેસિં ણાણાવિહાણ ચઉપ્પયથલચરપંચિદિયતિરિકુખજોળિયાણ એગખુરાણ જાવ સણપ્ફયાણ સરીરા નાણાવણા જાવ મકુખાયં । ૭૩૫. અહાવરં પુરકુખાયં નાણાવિહાણ ઉરપરિસપ્પથલચરપંચિદિયતિરિકુખજોળિયાણ, તંજહા અહીણ અયગરાણ આસાલિયાણ મહોરગાણ, તેસિં ચ ણ અહાબીએણ અહાવગાસેણ ઇથીએ પુરિસ્સ૦ જાવ એથ ણ મેહુણ૦ એં ચેવ, નાણત્તં અંડં પેગતા જણયંતિ, પોય પેગતા જણયંતિ, સે અંડે ઉભિજ્જમાણે ઇથ્યિં પેગતા જણયંતિ પુરિસં પિ નપુસંગ પિ, તે જીવા ડહરા સમાણા વાઉકાયમાહારેતિ અણુપુબ્વેણ વુદ્ધા વણસ્સતિકાયં તસ-થાવરે ય પાણે, તે જીવા આહારેતિ પુઢવિસરીરં જાવ સંતં, અવરેવિ ય ણ તેસિં ણાણાવિહાણ ઉરપરિસપ્પથલચરતિરિકુખપંચિદિય૦ અહીણ જાવ મહોરગાણ સરીરા ણાણાવણા જાવ મકુખાતં । ૭૩૬. અહાવરં પુરકુખાયં નાણાવિહાણ ભુયપરિસપ્પથલચરપંચિદિયતિરિકુખજોળિયાણ, તંજહા ગોહાણ નઉલાણ સેહાણ સરથાણ ખોરાણ ઘરકોઇલિયાણ વિસ્સંભરાણ મૂસગાણ મંગુસાણ પયલાઇયાણ વિરાલિયાણ જોહાણ ચાઉપ્પાઇયાણ, તેસિં ચ ણ અહાબીએણ અહાવગાસેણ ઇથીએ પુરિસસ્સ ય જહા ઉરપરિસપ્પાણ તહા ભાળિયવ્વં જાવ સારૂવિકડં સંતં, અવરેવિ ય ણ તેસિં નાણાવિહાણ ભુયપરિસપ્પપંચિદિયથલયરતિરિકુખાણ તં૦ ગોહાણ જાવ મકુખાતં । ૭૩૭. અહાવરં પુરકુખાયં ણાણાવિહાણ

खहचरपंचिदियतिरिक्खजोणियाणं, तंजहा चम्मपक्खीणं लोभपक्खीणं समुग्गपक्खीणं विततपक्खीणं, तेसिं च णं अहाबीएणं अहावगासेणं इत्थीए जहा उरपरिसप्पाणं, नाणतं ते जीवा डहरगा समाणा माउंगाउसिणं आहारेति अणुपुव्वेणं बुङ्हा वणस्सतिकायं तस-थावरे य पाणे, ते जीवा आहारेति पुढविसरीरं जाव संतं, अवरे वि य णं तेसिं नाणाविहाणं खहचरपंचिदियतिरिक्खजोणियाणं चम्मपक्खीणं जाव मक्खातं । ७३८. अहावरं पुरक्खातं इहेगतिया सत्ता नाणाविहजोणिया नाणाविहसंभवा नाणाविहवक्कमा तज्जोणिया तस्संभवा तव्वक्कमा कम्मोवगा कम्मनिदाणेणं तत्थवक्कमा नाणाविहाणं तस-थावराणं पाणाणं सरीरेसु सचित्तेसु वा अचित्तेसु वा अणुसूयत्ताए विउद्धृति, ते जीवा तेसिं नाणाविहाणं तसथावराणं पाणाणं सिणेहमाहारेति, ते जीवा आहारेति पुढविसरीरं जाव संतं, अवरे वि य णं तेसिं तस-थावरजोणियाणं अणुसूयाणं सरीरा नाणावणा जाव मक्खातं । एवं दुरुवंसंभवत्ताए । एवं खुरुदुगत्ताए । अहावरं पुरक्खायं इहेगइया सत्ता नाणाविह० जाव कम्म० खुरुदुगत्ताए वक्कमंति । ७३९. अहावरं पुरक्खातं इहेगतिया सत्ता नाणाविहजोणिया जाव कम्मनिदाणेणं तत्थवक्कमा नाणाविहाणं तस-थावराणं पाणाणं सरीरेसु सचित्तेसु वा अचित्तेसु वा, तं सरीरगं वातसंसिद्धं वातसंगहितं वा वातपरिगतं उहूं वातेसु उहूभागी भवइ अहे वातेसु अहेभागी भवइ तिरियं वाएसु तिरियभागी भवइ, तंजहा ओसा हिमए महिया करए हरतणुए सुद्धोदए । ते जीवा तेसिं नाणाविहाणं तस-थावराणं पाणाणं सिणेहमाहारेति, ते जीवा आहारेति पुढविसरीरं जाव संतं, अवरे वि य णं तेसिं तस-थावरजोणियाणं ओसाणं जाव सुद्धोदगाणं सरीरा णाणावणा जाव मक्खातं । ७४०. अहावरं पुरक्खातं इहेगतिया सत्ता उदगजोणिया जाव कम्मनियाणेणं तत्थवक्कमा तस-थावरजोणिएसु उदएसु उदगत्ताए विउद्धृति, ते जीवा तेसिं तस-थावरजोणियाणं उदगाणं सिणेहमाहारेति, ते जीवा आहारेति पुढविसरीरं जाव संतं, अवरे वि य णं तेसिं तस-थावरजोणियाणं उदगाणं सरीरा नाणावणा जाव मक्खायं । ७४१. अहावरं पुरक्खातं इहेगतिया सत्ता उदगजोणियाणं जाव कम्मनिदाणेणं तत्थवक्कमा उदगजोणिएसु उदएसु उदगत्ताए विउद्धृति, ते जीवा तेसिं उदगजोणियाणं उदगाणं सिणेहमाहारेति, ते जीवा आहारेति पुढविसरीरं जाव संतं, अवरे वि य णं तेसिं उदगजोणियाणं उदगाणं सरीरा नाणावणा जाव मक्खातं । ७४२. अहावरं पुरक्खातं इहेगतिया सत्ता उदगजोणिया जाव कम्मनिदाणेणं तत्थवक्कमा उदगजोणिएसु उदगेसु तसपाणत्ताए विउद्धृति, ते जीवा तेसिं उदगजोणियाणं उदगाणं सिहेणमाहारेति, ते जीवा आहारेति पुढविसरीरं जाव संतं, अवरे वि य णं तेसिं उदगजोणियाणं उदगाणं सरीरा नाणावणा जाव मक्खातं । ७४३. अहावरं पुरक्खातं इहेगतिया सत्ता नाणाविहजोणिया जाव कम्मनियाणेणं तत्थवक्कमा णाणाविहाणं तस-थावराणं पाणाणं सरीरेसु सचित्तेसु वा अचित्तेसु वा अगणिकायत्ताए विउद्धृति, ते जीवा तेसिं णाणाविहाणं तस-थावराणं पाणाणं सिणेहमाहारेति, ते जीवा आहारेति पुढविसरीरं जाव संतं, अवरे वि य णं तेसिं तस-थावरजोणियाणं अगणीणं सरीरा णाणावणा जाव मक्खातं । सेसा तिण्णि आलावगा जहा उदगाणं । ७४४. अहावरं पुरक्खायं-इहेगतिया सत्ता नाणाविहजोणिया जाव कम्मणिदाणेणं तत्थवक्कमा णाणाविहाणं तस-थावराणं पाणाणं सरीरेसु सचित्तेसु वा पुढवित्ताए सक्ररत्ताए वालुयत्ताए, इमाओ गाहाओ अणुगंतब्बाओ पुढवीय सक्ररा वालुगा य उक्ले सिला य लोणूसे । अय तउय तंब सीसग रुप्प सुवण्णे य वझे य ॥१॥ हरियाले हिंगुलए मणोसिला सासगंजण पवाले । अब्भपडलऽब्बवालुय बादरकाए मणिविहाणा ॥२॥ गोमेज्जए य रुपए अंके फलिहे य लोहियक्खे य । मरगय मसारगल्ले भुयमोयग इंदणीले य ॥३॥ चंदण गेस्य हंसगब्ब पुलए सोगंधिए य बोधब्बे । चंदप्पभ वेरुलिए जलकंते सूरकंते य ॥४॥ एताओ एतेसु भाणियब्बाओ गाहासु (गाहाओ) जाव सूरकंतत्ताए विउद्धृति, ते जीवा तेसिं णाणाविधाणं तस-थावराणं पाणाणं सिणेहमाहारेति, ते जीवा आहारेति पुढविसरीरं जाव संतं, अवरे वि य णं तेसिं तस-थावरजोणियाणं पुढवीणं जाव सूरकंताणं सरीरा णाणावणा जाव मक्खातं, सेसा तिण्णि आलावगा जहा उदगाणं । ७४६. अहावरं पुरक्खातं सव्वे पाणा सव्वे भूता सव्वे जीवा सव्वे सत्ता नाणाविहजोणिया नाणाविहसंभवा नाणाविहवक्कमा सरीरजोणिया सरीरसंभवा सरीरवक्कमा सरीरहारा कम्मोवगा कम्मनिदाणा कम्मगतिया कम्मठितिया कम्मुणा चेव विष्परियासुवेति । ७४७. सेवमायाणह, सेवमायाणित्ता आहारगुत्ते समिते सहिते सदा जए त्ति बेमि । **फुफुफु** ॥ आहारपरिणा

ततियं अज्ञयणं समतं ॥ फक्फक्फ४ चउत्थं अज्ञयणं ‘पच्चकखाणकिरिया’ फक्फक्फ५ ७४७ सुयं मे आउसंतेण भगवता एवमकखातं-इह खलु पच्चकखाणकिरिया नामज्ञयणे, तस्स णं अयमद्वे आया अपच्चकखाणी यावि भवति, आया अकिरियाकुसले यावि भवति, आया मिच्छासंठिए यावि भवति, आया एगंतदंडे यावि भवति, आया एगंतबाले यावि भवति, आया एगंतसुते यावि भवति, आया अवियारमण-वयस-काय-वक्के यावि भवति, आया अप्पडिहयअपच्चकखायपावकम्मे यावि भवति, एस खलु भगवता अकखाते असंजते अविरते अप्पडिहयपच्चकखायपावकम्मे सकिरिए असंवुडे एगंतदंडे एगंतबाले एगंतसुते, से बाले अवियारमण-वयस-काय-वक्के सुविणमवि ण पस्सति, पावे से कम्मे कज्जति । ७४८. तत्थ चोदए पण्णवगं एवं वदासि असंतएणं मणेणं पावएणं असंतियाए वतीए पावियाए असंतएणं काएणं पावएणं अहणंतस्स अमणकखस्स अवियारमण-वयस-काय-वक्कस्स सुविणमवि अपस्सतो पावे कम्मे नो कज्जति । कस्स णं तं हेउं ? चोदग एवं ब्रवीति अण्णयरेणं मणेणं पावएणं मणवत्तिए पावे कम्मे कज्जति, अण्णयरीए वतीए पावियाए वइवत्तिए पावे कम्मे कज्जति, अण्णयरेणं काएणं पावएणं कायवत्तिए पावे कम्मे कज्जइ । हणंतस्स समणकखस्स सवियारमण-वयस-काय-वक्कस्स सुविणमवि पासओ एवंगुणजातीयस्स पावे कम्मे कज्जति । पुणरवि चोदग एवं ब्रवीति तत्थ णं जे ते एवमाहंसु ‘असंतएणं मणेणं पावएणं असंतियाए वतीए पावियाए असंतएणं काएणं पावएणं अहणंतस्स अमणकखस्स अवियारमण-वयस-काय-वक्कस्स सुविणमवि अपस्सतो पावे कम्मे कज्जति’, जे ते एवमाहंसु मिच्छा ते एवमाहंसु । ७४९. तत्थ पण्णवगे चोदगं एवं वदासी जं मए पुबुत्तं ‘असंतएणं मणेणं पावएणं असंतियाए वतीए पावियाए असंतएणं काएणं पावएणं अहणंतस्स अमणकखस्स अवियारमण-वयस-काय-वक्कस्स सुविणमवि अपस्सतो पावे कम्मे कज्जति’ तं सम्मं । कस्स णं तं हेउं ? आचार्य आह तत्थ खलु भगवता छज्जीवनिकाया हेऊ पण्णता, तंजहा पुढविकाइया जाव तसकाइया । इच्छेतेहिं छहिं जीवनिकाएहिं आया अप्पडिहयपच्चकखायपावकम्मे निच्चं पसढविओवातचित्तदंडे, तंजहा पाणाइवाए जाव परिग्नहे, कोहे जाव मिच्छादंसणसल्ले । आचार्य आह तत्थ खलु भगवता वहए दिहुंते पण्णते, से जहानामए वहए सिया गाहावतिस्स वा गाहावतिपुत्तस्स वा रणो वा रायपुरिस्स वा खणं निदाए पविसिस्सामि खणं लङ्घूण वहेस्सामि पहारेमाणे, से किं नु हु नाम से वहए तस्स वा गाहावतिस्स तस्स वा गाहावतिपुत्तस्स तस्स वा रणो तस्स वा रायपुरिस्स खणं निदाए पविसिस्सामि खणं लङ्घूण वहेस्सामि पहारेमाणे दिया वा राओ वा सुते वा जागरमाणे वा अमित्तभूते मिच्छासंठिते निच्चं पसढविओवातचित्तदंडे भवति ? एवं वियागरेमाणे समियाए वियागरे चोयए हंता भवति । आचार्य आह-जहा से वहए तस्स वा गाहावतिस्स तस्स वा गाहावतिपुत्तस्स तस्स वा रणो तस्स वा रायपुरिस्स खणं णिदाए पविसिस्सामि खणं लङ्घूण वहेस्सामीति पहारेमाणे दिया वा राओ वा सुते वा जागरमाणे वा अमित्तभूते मिच्छासंठिते निच्चं पसढविओवातचित्तदंडे, तं० पाणाइवाते जाव मिच्छादंसणसल्ले, एवं खलु भगवता अकखाए अस्संजते अविरते अप्पडिहयपच्चकखायपावकम्मे सकिरिए असंवुडे एगंतदंडे एगंतबाले एगंतसुते यावि भवति, से बाले अवियारमण-वयस-काय-वक्के सुविणमवि ण पस्सति, पावे य से कम्मे कज्जति । जहा से वहए तस्स वा गाहावतिस्स जाव तस्स वा रायपुरिस्स पत्तेयं पत्तेयं चित्त समादाए दिया वा राओ वा सुते वा जागरमाणे वा अमित्तभूते मिच्छासंठिते निच्चं पसढविओवातचित्तदंडे भवति, एवामेव बाले चित्त समादाए दिया वा रातो वा सुते वा जागरमाणे वा अमित्तभूते मिच्छासंठिते जाव चित्तदंडे भवइ । ७५०. णो इणद्वे समद्वे चोदकः । इह खलु बहवे पाणा जे इमेणं सरीरसमुस्सएणं णो दिहु वा नो सुया वा नाभिमता वा विण्णाया वा जेसिं णो पत्तेयं पत्तेयं चित्त समादाए दिया वा रातो वा सुते वा जागरमाणे वा अमित्तभूते मिच्छासंठिते निच्चं पसढविओवातचित्तदंडे, तं० पाणातिवाए जाव मिच्छादंसणसल्ले । ७५१. आचार्य आह तत्थ खलु भगवता दुवे दिहुंता पण्णता, तं० सन्निदिहुंते य असणिदिहुंते य । १ से किं तं सणिदिहुंते ? सणिदिहुंते जे इमे सणिपंचिदिया पञ्जतगा एतेसिं णं छज्जीवनिकाए पदुच्चतं० पुढविकायं जाव तसकायं, से एगतिओ पुढविकाएण किच्चं करेति वि कारवेति वि, तस्स णं एवं भवति एवं खलु अहं पुढविकाएण किच्चं करेमि वि कारवेमि वि, णो चेव णं से एवं भवति इमेण वा इमेण वा, से य तेण पुढविकाएण किच्चं करेइ वा कारवेइ वा, से य तातो पुढविकायातो

। १४॥ ७६५. णत्थि लोए अलोए वा, णेवं सण्णं निवेसए । अत्थि लोए अलोए वा, एवं सण्णं निवेसए ॥१२॥ ७६६. णत्थि जीवा अजीवा वा, णेवं सण्णं निवेसए । अत्थि जीवा अजीवा वा, एवं सण्णं निवेसए ॥१३॥ ७६७. णत्थि धम्मे अधम्मे वा, णेवं सण्णं निवेसए । अत्थि धम्मे अधम्मे वा, एवं सण्णं निवेसए ॥१४॥ ७६८. णत्थि बंधे व मोकखे वा, णेवं सण्णं निवेसए । अत्थि बंधे व मोकखे वा, एवं सण्णं निवेसए ॥१५॥ ७६९. णत्थि पुण्णे व पावे वा, णेवं सण्णं निवेसए । अत्थि पुण्णे व पावे वा, एवं सण्णं निवेसए ॥१६॥ ७७०. णत्थि आसवे संवरे वा, णेवं सण्णं निवेसए । अत्थि आसवे संवरे वा, एवं सण्णं निवेसए ॥१७॥ ७७१. णत्थि वेयणा निजरा वा, णेवं सण्णं निवेसए । अत्थि वेयणा निजरा वा, एवं सण्णं निवेसए ॥१८॥ ७७२. नत्थि किरिया अकिरिया वा, णेवं सण्णं निवेसए । अत्थि किरिया अकिरिया वा, एवं सण्णं निवेसए ॥१९॥ ७७३. नत्थि कोहे व माणे वा, णेवं सण्णं निवेसए । अत्थि कोहे व माणे वा, एवं सण्णं निवेसए ॥२०॥ ७७४. नत्थि माया व लोभे वा, एवं सण्णं निवेसए । अत्थि माया व लोभे वा, एवं सण्णं निवेसए ॥२१॥ ७७५. णत्थि पेज्जे व दोसे वा, णेवं सण्णं निवेसए । अत्थि पेज्जे व दोसे वा, एवं सण्णं निवेसए ॥२२॥ ७७६. णत्थि चाउरंते संसारे, णेवं सण्णं निवेसए । अत्थि चाउरंते संसारे, एवं सण्णं निवेसए ॥२३॥ ७७७. णत्थि देवो व देवी वा, णेवं सण्णं निवेसए । अत्थि देवो व देवी वा, एवं सण्णं निवेसए ॥२४॥ ७७८. नत्थि सिद्धी असिद्धी वा, णेवं सण्णं निवेसए । अत्थि सिद्धी असिद्धी वा, एवं सण्णं निवेसए ॥२५॥ ७७९. नत्थि सिद्धी नियं ठाणं, णेवं सण्णं निवेसए । अत्थि सिद्धी नियं ठाणं, एवं सण्णं निवेसए ॥२६॥ ७८०. नत्थि साहू असाहू वा, णेवं सण्णं निवेसए । अत्थि साहू असाहू वा, एवं सण्णं निवेसए ॥२७॥ ७८१. नत्थि कल्लाणे पावे वा, णेवं सण्णं निवेसए । अत्थि कल्लाणे पावे वा, एवं सण्णं निवेसए ॥२८॥ ७८२. कल्लाणे पावए वा वि, ववहारो ण विज्जई । जं वेरं तं न जाणंति, समणा बालपंडिया ॥२९॥ ७८३. असेसं अकर्खयं वा वि, सब्बदुकखे त्ति वा पुणो । वज्ञा पाणा न वज्ञ त्ति, इति वायं न नीसरे ॥३०॥ ७८४. दीसंति समियाचारा, भिकखुणो साहुजीविणो । एए मिच्छोवजीवि त्ति, इति दिट्ठिं न धारए ॥३१॥ ७८५. दक्खिखणा ए पडिलंभो, अत्थि नत्थि त्ति वा पुणो । ण वियागरेज्ज मेहावी, संतिमग्गं च वूहए ॥३२॥ ७८६. इच्चेतेहिं ठाणेहिं, जिणदिट्ठेहिं संजए । धारयंते उ अप्पाणं, आमोकखाए परिव्वएज्जासि ॥३३॥ त्ति बेमि ॥★ ★★॥ अणायारसुयं सम्मतं । पञ्चमाध्ययनं समाप्तम् ॥ॐ ७८७. पुराकडं अह ! इमं सुणेह, एगंतचारी समणे पुरासी । से भिकखुणो उवणेत्ता अणेगे, आइकखतेणहं पुढो वित्थरेणं ॥१॥ ७८८. साऽऽजीविया पट्टवियाऽथिरेण, सभागतो गणतो भिकखुमज्जे । आइकखमाणो बहुजण्णमत्थं, न संधयाती अवरेण पुव्वं ॥२॥ ७८९. एगंतमेव अदुवा वि इण्हें, दो वडण्णमण्णं न समेति जम्हा । पुव्विं च इण्हें च अणागतं वा, एगंतमेव पडिसंधयाति ॥३॥ ७९०. समेच्च लोगं तस-थावराणं, खेमंकरे समणे माहणे वा । आइकखमाणो वि सहस्रमज्जे, एगंतयं सारयति तहच्चे ॥४॥ ७९१. धम्मं कहेत्तस्स उ णत्थि दोसो, खंतस्स दंतस्स नितेदियस्स । भासाय दोसे य विकजगस्स, गुणे य भासाय णिसेवगस्स ॥५॥ ७९२. महव्वते पंच अणुव्वते य, तहेव पंचासव संवरे य । विरतिं इह स्सामणियम्मि पण्णे, लवावसक्की समणे त्ति बेमि ॥६॥ ७९३. सीओदगं सेवउ बीयकायं, आहाय कम्मं तह इत्थियाओ । एगंतचारिस्सिह अम्ह धम्मे, तवस्सिणो णोउहिसमेति पाव ॥७॥ ७९४. सीतोदगं वा तह बीयकायं, आहाय कम्मं तह इत्थियाओ । एयाहं जाणं पडिसेवमाणा, अगारिणो अस्समणा भवंति ॥८॥ ७९५. सिया य बीओदग इत्थियाओ, पडिसेवमाणा समणा भवंति । अगारिणो वि समणा भवंतु, सेवंति जं ते वि तहप्पगारं ॥९॥ ७९६. जे यावि बीओदगभोति भिकखु भिकखं विहं जायति जीवियद्वी । ते णातिसंजोगमवि प्पहाय, काओवगाउणंतकरा भवंति ॥१०॥ ७९७. इमं वयं तु तुम पाउकुब्बं, पावाइणो गरहसि सब्ब एव । पावाइणो उ पुढो किङ्कुयंता, सयं सयं दिट्ठि करेति पाउं ॥११॥ ७९८. ते अण्णमण्णस्स वि गरहमाणा, अकर्खंति उ समणा माहणा य । सतो य अत्थी असतो य णत्थी, गरहामो दिट्ठिं ण गरहामो किंचि ॥१२॥ ७९९. ण किंचि रूवेण्डभिधारयामो, सं दिट्ठिमग्गं तु करेमो पाउं । मग्गे इमे किङ्कुते आरिएहिं, अणुत्तरे सप्पुरिसेहिं अंजू ॥१३॥ ८००. उहुं अहे य तिरियं दिसासु, तसा य जे थावर जे य पाणा । भूयाभिसंकाए दुगुंछमाणा, णो गरहति वुसिमं किंचि लोए ॥१४॥ ८०१. आगंतागारे आरामागारे, समणे उ भीते ण उवेति वासं । दकखा हु संती बहवे मणूसा, ऊणातिरित्ता य लवालवा य ॥१५॥ ८०२. मेहाविणो सिकिखय बृद्धिमंता, सत्तेहि अत्थेहि य निच्छयण्ण । पच्छिंस मा णे अणगार एगे, इति संकमाणो ण उवेति तत्थ ॥१६॥ ८०३. नाकामकिच्चा ण

ય બાલકિચ્છા, રાયાભિઓગેણ કુતો ભણેણ | વિયાગરેજ્જા પસિણં ન વાવિ, સકામકિચ્છેણિહ આરિયાણ ||૧૭|| ૮૦૪. ગંતા વ તત્થા અદુવા અગંતા, વિયાગરેજ્જા સમિયાડ્ડસુપ્પણે | અણારિયા દંસણતો પરિત્તા, ઇતિ સંકમાણો ણ ઉવેતિ તત્થ ||૧૮|| ૮૦૫. પણ્ણં જહા વળિએ ઉદયદ્વિ, આયસ્સ હેઉં પગરેતિ સંગં | તઉવમે સમણે નાયપુત્તે, ઇચ્છેવ મે હોતિ મતી વિયક્તા ||૧૯|| ૮૦૬. નવં ન કુજ્જા વિહુણે પુરાણ, ચિચ્છાડમિં તાયતિ સાહ એવં | એતાવયા બંખવતિ ત્તિ વુત્તે, તસ્સોદયદ્વી સમણે ત્તિ બેમિ ||૨૦|| ૮૦૭. સમારભંતે વળિયા ભૂયગામં, પરિગ્રહં ચેવ મમાયમીણા | તે ણાતિસંજોગમવિપ્પહાય, આયસ્સ હેઉં પકરેતિ સંગં ||૨૧|| ૮૦૮. વિત્તેસિણો મેહુણસંપગાડા, તે ભોયણદ્વા વળિયા વયંતિ | વયં તુ કામેસુ અજ્જોવવન્ના, અણારિયા પેમરસેસુ ગિદ્વા ||૨૨|| ૮૦૯. આરંભયં ચેવ પરિગ્રહં ચ, અવિઉસ્સિયા ણિસ્સિય આયદંડા | તેસિં ચ સે ઉદએ જં વયાસી, ચઉરંતણંતાય દુહાય ણેહ | ૨૩|| ૮૧૦. ણેગંત ણચ્ચંતિય ઉદયે સે, વયંતિ તે દો વિગુણોદયંમિ | સે ઉદએ સાતિમણંતપત્તે તમુદ્યં સાહતિ તાઇ ણાતી ||૨૪|| ૮૧૧. અહિસંયં સબ્વપયાણુકંપી, ધ્રમ્મે ઠિતં કમ્મવિવેગહેઉં | તમાયદંડેહિં સમાયરંતા, અબોહિએ તે પડિરૂવમેયં ||૨૫|| ૮૧૨. પિણાગપિંડીમવિ વિદ્વા સૂલે, કેઈ પએજ્જા પુરિસે ઇમે ત્તિ | અલાઉયં વાવિ કુમારએ ત્તિ, સ લિપ્પતી પાણવહેણ અમ્હં ||૨૬|| ૮૧૩. અહવા વિ વિદ્વાણ મિલકખુ સૂલે, પિનાગબુદ્ધીએ ણરં પએજ્જા | કુમારણ વા વિ અલાઉએ ત્તિ, ન લિપ્પતી પાણવહેણ અમ્હં ||૨૭|| ૮૧૪. પુરિસં વ વેદ્વાણ કુમારકં વા, સૂલંમિ કેઈ પએ જાતતેએ | પિણાયપિંડી સતિમારુહેત્તા, બુદ્ધાણ તં કપ્પતિ પારણાએ ||૨૮|| ૮૧૫. સિણાયગાણ તુ દુવે સહસ્સે, જે ભોયએ ણિતિએ ભિકુખુગાણ | તે પુણખંધં સુમહઽજ્જિણિતા, ભવંતિ આરોપ્પ મહંતસત્તા ||૨૯|| ૮૧૬. અજોગરૂવં ઇહ સંજયાણ, પાવં તુ પાણાણ પસજ્જા કાઉં | અબોહિએ દોણહ વિ તં અસાહુ, વયંતિ જે યાવિ પડિસ્સુણતિ ||૩૦|| ૮૧૭. ઉહું અહે ય તિરિયં દિસાસુ, વિણાય લિંગં તસ-થાવરાણં | ભૂયાભિસંકાએ દુગુંછમાણે, વદે કરેજ્જા વ કુઓ વિહઽત્થી ||૩૧|| ૮૧૮. પુરિસે ત્તિ વિણન્નિ ણ એવમત્યિ, અણારિએ સે પુરિસે તહા હુ | કો સંભવો ? પિન્ગપિંડિયાએ, વાયા વિ એસા વુઝ્યા અસચ્ચા ||૩૨|| ૮૧૯. વાયાભિઓગેણ જયા હેજ્જા, ણો તારિસં વાયમુદાહરેજ્જા | અદ્વાણમેયં વયણ ગુણાણં, જે દિક્ખિતે બ્રૂય મુરાલમેતં ||૩૩|| ૮૨૦. લદ્ધે અહ્વે અહો એવ તુબ્ધે, જીવાણુભાગે સુવિચિત્તિએ ય | પુબ્વ સમુદ્દ્ર અવરં ચ પુદ્દે, ઓલોડ્યાએ પાણિતલે ઠિતે વા ||૩૪|| ૮૨૧. જીવાણુભાગં સુવિચિત્તયંતા, આહારિયા અણણવિહીએ સોહી | ન વિયાગરે છન્નપાંદોપજીવી, એસોડણુધ્રમ્મો ઇહ સંજયાણ ||૩૫|| ૮૨૨. સિણાયગાણ તુ દુવે સહસ્સે, જે ભોયએ નિતિએ ભિકુખુયાણ | અસંજએ લોહિયપાણિ સે ઊ, ણિગચ્છતી ગરહમિહેવ લોએ ||૩૬|| ૮૨૩. થૂલં ઉરબ્ધં ઇહ મારિયાણ, ઉદ્વિભત્તં ચ પકપ્પિતા | તં લોણતેલ્લેણ ઉવકુખડેત્તા, સપિપ્પલીયં પકરેતિ મંસં ||૩૭|| ૮૨૪. તં ભુંજમાણા પિસિતં પભૂતં, ન ઉવલિપ્પામો વયં રણણં | ઇચ્છેવમાહંસુ અણજ્જધ્રમ્મા, અણારિયા બાલ રસેસુ ગિદ્વા ||૩૮|| ૮૨૫. જે યાવિ ભુંજંતિ તહૃપ્પગારં, સેવંતિ તે પાવમજાણમાણા | મણં ન એયં કુસલા કરેતિ, વાયા વિ એસા બુઝ્તા તુ મિચ્છા ||૩૯|| ૮૨૬. સંવેસિ જીવાણ દયદ્વાયાએ, સાવજ્જદોસં પરિવજ્જયંતા | તસ્સંકિણો ઇસિણો નાયપુત્તા, ઉદ્વિભત્તં પરિવજ્જયંતિ ||૪૦|| ૮૨૭. ભૂતાભિસંકાએ દુગુંછમાણા, સંવેસિ પાણાણમિહાયદંડં | તમ્હા ણ ભુંજંતિ તહૃપ્પકારં, એસોડણુધ્રમ્મો ઇહ સંજયાણ ||૪૧|| ૮૨૮. નિગંથધ્રમમિ ઇમા સમાહી, અસ્સિં સુઠિચ્ચા અપિહે ચરેજ્જા | બુદ્ધે મુણી સીલગુણોવવેતે ઇચ્છત્થતં પાઉણતી સિલોગં ||૪૨|| ૮૨૯. સિણાયગાણ તુ દુવે સહસ્સે, જે ભોયએ ણિતિએ કુલાલયાણ | સે ગચ્છતિ લોલુવસંપગાઢે, તિબ્વાભિતાવી ણરગાભિસેવી ||૪૩|| ૮૩૦. સિણાયગાણ તુ દુવે સહસ્સે, જે ભોયએ ણિતિએ કુલાલયાણ | એં પિ જે ભોયયતી અસીલં, ણિવો(ણિધો)ણિસં જાતિ કતો ઈ સુરેહિં ? ||૪૪|| ૮૩૨. દુહ્તો વિ ધ્રમમિ સમુદ્વિય મો, અસ્સિં સુઠિચ્ચા તહ એસકાલં | આયારસીલે વૂઝ્યે ઈ હ નાણે, ણ સંપરાયસિ વિસેસમત્યિ ||૪૬|| ૮૩૩. અબ્વત્તરૂવં પુરિસં મહંતં, સણાતણં અકુખ્યમબ્વયં ચ | સંવેસુ ભૂતેસુ વિ સંવતો સો, ચંદો બ્વ તારાહિં સમત્તરૂવો ||૪૭|| ૮૩૪. એવં ન મિજંતિ ન સંસરંતિ, ન માહણ ખત્તિય વેસ પેસ્સા | કીડા ય પકુખી ય સિરીસિવા ય, નરા ય સંવે તહ દેવલોગા ||૪૮|| ૮૩૫. લોયં અજાણિતિહ કેવલેણ, કહેતિ જે ધ્રમમજાણમાણા | નાસેતિ અપ્પાણ પરં ચ ણદ્વા, સંસાર ઘોરમિ અણોરપારે ||૪૯|| ૮૩૬. લોયં વિજાણંતિહ કેવલેણ, પુણેણ ણાણેણ સમાહિજુત્તા | ધ્રમં સમત્તં ચ કહેતિ જે ઉ, તારેતિ અપ્પાણ પરં ચ તિણા ||૫૦|| ૮૩૭. જે ગરહિતં ઠાણમિહાવસંતિ, જે યાવિ લોએ ચરણોવવેયા | ઉદાહં તં તુ સમં

મતીએ, અહાઉસો વિપ્પરિયાસમેવ ॥૫૧॥ ૮૩૮. સંવચ્છરેણાવિય એગમેં, બાળેણ મારેઉ મહાગયં તુ । સેસાણ જીવાણ દયદૃયાએ, વાસં વયં વિત્તિ પક્પયામો ॥૫૨॥ ૮૩૯. સંવચ્છરેણાવિય એગમેં, પાણ હણંતા અળિયત્તદોસા । સેસાણ જીવાણ વહેણ લગ્ના, સિયા ય થોવં ગિહિણો વિત્તમ્હા ॥૫૩॥ ૮૪૦. સંવચ્છરેણાવિય એગમેં, પાણ હણંતે સમણવ્વતેસુ । આયાહિતે સે પુરિસે અણજે, ન તારિસા કેવલિણો ભવંતિ ॥૫૪॥ ૮૪૧. બુદ્ધસ્સં આણાએ ઇમં સમાહિં, અસ્સિં સુઠિચા તિવિહેણ તાતી । તરિઉં સમુદ્દ્રં વ મહાભોધં આયાણવં ધ્રમમુદાહરેઝાસિ ॥૫૫॥ ત્તિ બેમિ ॥★ ★ ★॥ અદ્ભુત્તિ સમત્તં ॥૫૬૫૫૭ સત્તમં અજ્ઞયણં ‘નાલંડિઝન’ ૫૫૮૮ ૮૪૨. તેણ કાલેણ તેણ સમએણ રાયગિહે નામં નગરે હોત્થા, રિદ્ધિત્થિમિતસમિદ્ધે જાવ પડિરૂવે । તસ્સં ણં રાયગિહૃસ્સ નગરસ્સ બહિયા ઉત્તરપુરત્થિમે દિસીભાએ, એથ્ય ણં નાલંદા નામં બાહિરિયા હોત્થા અણેગભવણસયસન્નિવિદ્વા જાવ પડિરૂવા । ૮૪૩. તત્થ ણં નાલંદાએ બાહિરિયાએ લેણ નામં ગાહાવતી હોત્થા, અહે દિતે વિતે વિન્ધિણવિપુલભવણસયણસણજાણવાહણાઇણે બહુધણ-બહુજાતરૂવરજતે આઓગપઓગસંપત્તે વિચ્છદ્ધિતપતરભત્તપાણે બહુદાસી-દાસ-ગો-મહિસગવેલગપ્પભૂતે બહુજણસ્સ અપરિભૂતે યાવિ હોત્થા । સે ણ લેણ ગાહાવતી સમણો વાસએ યાવિ હોત્થા અભિગતજીવા-જીવે જાવ વિહરતિ । ૮૪૪. તસ્સં ણં લેયસ્સ ગાહાવતિસ્સ નાલંદાએ બાહિરિયાએ બહિયા ઉત્તરપુરત્થિમે દિસીભાએ એથ્ય ણં સેસદવિયા નામ ઉદગસાલા હોત્થા અણેગખંભસયસન્નિવિદ્વા પાસાદીયા જાવ પડિરૂવા । તીસે ણં સેસદવિયાએ ઉદગસાલાએ ઉત્તરપુરત્થિમે દિસીભાએ, એથ્ય ણં હત્થિજામે નામં વણસંડે હોત્થા કિણહે, વણણાં વણસંડસ્સ । ૮૪૫. તસ્સિં ચ ણં ગિહપદેસંસિ ભગવં ગોતમે વિહરતિ, ભગવં ચ ણં અહે આરામંસિ । અહે ણં ઉદે પેઢાલપુત્તે પાસાવચ્છિજે નિયંઠે મેતજે ગોત્તેણ જેણેવ ભગવં ગોતમે તેણેવ ઉવાગચ્છતિ, ઉવાગચ્છિત્તા ભગવં ગોતમં એવં વદાસી-આઉસંતો ગોયમા ! અથિ ખલુ મેને કેઇ પદેસે પુચ્છિયબ્બે, તં ચ મે આઉસો ! અહાદરિસિયમેવ વિયાગરેહિ । સવાયં ભગવં ગોતમે ઉદયં પેઢાલપુત્તં એવં વદાસી અવિયાંદ આઉસો ! સોચા નિસમ્મ જાણિસ્સામો । ૮૪૬. ૧ સવાયં ઉદે પેઢાલપુત્તે ભગવં ગોયમં એવં વદાસી-આઉસંતો ગોતમા ! અથિ ખલુ કુમારપુત્તિયા નામ સમણા નિગંથા તુબ્ધાગં પવયણં પવયમાણા ગાહાવતિં સમણોવાસંગ એવં પચ્ચકુખાવેતિ નન્ત્રથ અભિજોએણં ગાહાવતીચોરગહણવિમોકુખણયાએ તસેહિં પાણેહિં ણિહાય દંડં । એવણહં પચ્ચકુખંતાણં દુપચ્ચકુખાયં ભવતિ, એવણહં પચ્ચકુખાવેમાણાણં દુપચ્ચકુખાવિયં ભવઙ એવં તે પરં પચ્ચકુખાવેમાણા અતિયરંતિ સયં પઇણં, કસ્સ ણં તં હેડું ? સંસારિયા ખલુ પાણા, થાવરા વિ પાણા તસ્તાએ પચ્ચાયંતિ, તસાવિ પાણા થાવરતાએ પચ્ચાયંતિ, થાવરકાયાતો વિપ્પમુચ્ચમાણા તસકાયંસિ ઉવબજ્જંતિ, તસકાયાતો વિપ્પમુચ્ચમાણા થાવરકાયંસિ ઉવબજ્જંતિ, તેસિં ચ ણં થાવરકાયંસિ ઉવવણ્ણાણં ઠાણમેયં ઘત્તં । ૨ એવણહં પચ્ચકુખંતાણં સુપચ્ચકુખાતાં ભવતિ, એવણહં પચ્ચકુખાવેમાણાણં સુપચ્ચકુખાવિયં ભવતિ, એવં તે પરં પચ્ચકુખાવેમાણા ણાતિયરંતિ સયં પતિણં, ણણણત્થ અભિઓગેણ ગાહાવતીચોરગહણવિમોકુખણતાએ તસ્સભૂતેહિં પાણેહિં ણિહાય દંડં । એવમેવ સત્તિ ભાસાપરક્કમે વિજમાણે જે તે કોહા વા લોભા વા પરં પચ્ચકુખાવેતિ, અયં પિ ણો દેસે કિ ણો ણોઆઉએ ભવતિ, અવિયાંદ આઉસો ગોયમા ! તુબ્ધં પિ એવ એતં રોયતિ ? ૮૪૭. સવાયં ભગવં ગોયમે ઉદયં પેઢાલપુત્તં એવં વદાસી-નો ખલુ આઉસો ઉદગા ! અમ્હં એયં એવં રોયતિ, જે તે સમણા વા માહણા વા એવમાઇકુખંતિ જાવ પર્લવેતિ નો ખલુ તે સમણા વા નિગંથા વા ભાસં ભાસંતિ, અણુતાવિયં ખલુ તે ભાસં ભાસંતિ, અબ્ધાઇકુખંતિ ખલુ તે સમણે સમણોવાસએ, જેહિં વિ અન્નેહિં પાણેહિં ભૂએહિં જીવેહિં સંજમયંતિ તાણિ વિ તે અબ્ધાઇકુખંતિ, કસ્સ ણં તં હેતું ? સંસારિયા ખલુ પાણા, તસા વિ પાણા થાવરતાએ પચ્ચાયંતિ, થાવરા વિ પાણા તસ્તાએ પચ્ચાયંતિ, તસકાયાઓ વિપ્પમુચ્ચમાણા થાવરકાયંસિ ઉવબજ્જંતિ, થાવરકાયાઓ વિપ્પમુચ્ચમાણા તસકાયંસિ ઉવબજ્જંતિ, તેસિં ચ ણં તસકાયંસિ ઉવવણ્ણાણં ઠાણમેયં અઘત્તં । ૮૪૮. સવાયં ઉદે પેઢાલપુત્તે ભગવં ગોયમં એવં વદાસી-કયરે ખલુ આઉસંતો ગોતમા ! તુબ્ધે વયહ તસપાણા તસા આઉમણણહા ? સવાયં ભગવં ગોતમે ઉદયં પેઢાલપુત્તં એવં વદાસી-આઉસંતો ઉદગા ! જે તુબ્ધે વયહ તસ્સભૂતા પાણા તસ્સભૂતા પાણા તસ્સભૂતા પાણા, એતે સંતિ દુવે ઠાણ તુલ્લા એગઢા, કિમાઉસો ! ઇસે ભે સુપ્પણીયતરાએ ભવતિ તસ્સભૂતા પાણા તસ્સભૂતા પાણા, ઇસે ભે દુપ્પણીયતરાએ ભવતિ તસા પાણા તસા પાણા ? ભો એગમાઉસો ! પડિકોસહ, એકું અભિણંદહ, અયં પિ ભે દેસે ણો ણોયાઉએ ભવતિ । ૮૪૯. ભગવં ચ ણં ઉદાહુ સંતેગતિયા મળુસ્સા ભવંતિ, તેસિં ચ ણં એવં વુત્તપુવ્વં ભવતિ નો ખલુ વયં સંચાએમો મુંડા ભવિત્તા અગારાતો

અણગારિયં પવ્વિઝ્તએ, વયં ણં અણુપુષ્વેણ ગુત્તસ્સ લિસિસ્સામો, તે એવં સંખં સાવેતી, તે એવં સંખં ઠવયંતિ, તે એવં સંખં સોવદ્વાવયંતિ નચ્ચથ્ય અભિજોએણ ગાહાવતીચોરગહણવિમોક્ખણયાએ તસેહિં પાણેહિં નિહાય દંદં, તં પિ તેસિં કુસલમેવ ભવતિ । ૮૫૦. તસા વિ કુચ્ચંતિ તસા તસસંભારકડેણ કમ્મુણા, ણામં ચ ણં અબ્ભુવગતં ભવતિ, તસાઉયં ચ ણં પલિકખીણં ભવતિ, તસકાયદ્વિતીયા તે તતો આઉયં વિપ્પજહંતિ, તે તતો આઉયં વિપ્પજહિતા થાવરત્તાએ પચ્ચાયંતિ । થાવરા વિ કુચ્ચંતિ થાવરા થાવરસંભારકડેણ કમ્મુણા, ણામં ચ ણં અબ્ભુવગતં ભવતિ, થાવરાઉં ચ ણં પલિકખીણં ભવતિ, થાવરકાયદ્વિતીયા તે તતો આઉગં વિપ્પજહંતિ, તે તતો આઉગં વિપ્પજહિતા ભુજો પરલોઝ્યત્તાએ પચ્ચાયંતિ, તે પાણા વિ કુચ્ચંતિ, તે તસા વિ કુચ્ચંતિ, તે મહાકાયા તે ચિરદ્વિતીયા । ૮૫૧. સવાયં ઉદએ પેઢાલપુત્તે ભગવં ગોયમં એવં વદાસી આઉસંતો ગોતમા ! નાથી ણં સે કેઇ પરિયાએ જણણં સમણોવાસગસ્સ એગપાણાતિવાયવિરએ વિ દંડે નિકિખતે, કસ્સ ણં તં હેતું ? સંસારિયા ખલુ પાણા, થાવરા વિ પાણા તસત્તાએ પચ્ચાયંતિ, તસા વિ પાણા થાવરત્તાએ પચ્ચાયંતિ, થાવરકાયાતો વિપ્પમુચ્ચમાણા સંવ્બે તસકાયંસિ ઉવવજંતિ, તસકાયાતો વિપ્પમુચ્ચમાણા સંવ્બે થાવરકાયંસિ ઉવવજંતિ, તેસિં ચ ણં થાવરકાયંસિ ઉવવજાણં ઠાણમેયં ઘત્તં । ૮૫૨. સવાયં ભગવં ગોયમે ઉદગં પેઢાલપુત્તં એવં વદાસી ણો ખલુ આઉસો ! અસ્માકં વત્તબ્વએણં, તુબ્ભં ચેવ અણુપ્પવાદેણં અતિથી ણં સે પરિયાએ જંમિ સમણોવાસગસ્સ સંવ્બપાણેહિં સંવ્બભૂતેહિં સંવ્બજીવેહિં સંવ્બસતેહિં દંડે નિકિખતે, કસ્સ ણં તં હેતું ? સંસારિયા ખલુ પાણા, તસા વિ પાણા થાવરત્તાએ પચ્ચાયંતિ, થાવરા વિ પાણા તસત્તાએ પચ્ચાયંતિ, તસકાયાતો વિપ્પમુચ્ચમાણા સંવ્બે થાવરકાયંસિ ઉવવજંતિ, થાવરકાયાઓ વિપ્પમુચ્ચમાણા સંવ્બે તસકાયંસિ ઉવવજંતિ, તેસિં ચ ણં થાવરકાયંસિ ઉવવજાણં ઠાણમેયં અઘત્તં, તે પાણા વિ કુચ્ચંતિ, તે તસા વિ કુચ્ચંતિ, તે મહાકાયા, તે ચિરદ્વિઝ્યા, તે બહુતરગા પાણા જેહિં સમણોવાસગસ્સ સુપચ્ચક૖ાયં ભવતિ, તે અપ્પતરાગા પાણા જેહિં સમણોવાસગસ્સ અપચ્ચક૖ાયં ભવતિ, ઇતિ સે મહયા તસકાયાઓ ઉંવસંતસ્સ ઉવદ્વિયસ્સ પડિવિરયસ્સ જણણં તુબ્ભે વા અન્નો વા એવં વદહ ણાથી ણં સે કેઇ પરિયાએ જમ્મિ સમણોવાસગસ્સ એગપાણાએ વિ દંડે નિકિખતે, અયં પિ ભે દેસે ણો ણેયાઉએ ભવતિ । ૮૫૩. ભગવં ચ ણં ઉદાહૃ નિયંઠા ખલુ પુછ્છિયવ્વા, આઉસંતો નિયંઠા ! ઇહ ખલુ સંતોગતિયા મળુસ્સા ભવતિ, તેસિં ચ ણં એવં વુત્પુષ્વં ભવતિ જે ઇમે મુંડા ભવિત્તા અગારાતો અણગારિયં પવ્વિઝ્યા એસિં ચ ણં આમરણંતાએ દંડે નિકિખતે, જે ઇમે અગારમાવસંતિ એતેસિ ણં આમરણંતાએ દંડે ણો ણિકિખતે, કેઈ ચ ણં સમણા જાવ વાસાઇં ચઉપંચમાઇં છદ્દસમાઇં અપ્પતરો વા ભુજતરો વા દેસં દૂતિભિત્તા અગારં વએજ્જા ? હંતા વએજ્જા । તસ્સ ણં તં ગારત્થ્ય વહ્માણસ્સ સે પચ્ચક૖ાણે ભગ્ગે ભવતિ ? ણેતિ । એવામેવ સમણોવાસગસ્સ વિ તસેહિં પાણેહિં દંડે નિકિખતે, થાવરેહિં પાણેહિં દંડે નો ણિકિખતે, તસ્સ ણં તં થાવરકાયં વહેમાણસ્સ સે પચ્ચક૖ાણે ણો ભગ્ગે ભવતિ, સે એવમાયાણહ ણિયંઠા !, સેવમાયાણિયવ્વં । ૮૫૪. ભગવં ચ ણં ઉદાહૃ નિયંઠા ખલુ પુછ્છિયવ્વા આઉસંતો નિયંઠા ! ઇહ ખલુ ગાહાવતી વા ગાહાવતિપુત્તો વા તહૃપગારેહિં કુલેહિં આગમ્મ ધ્મમસવણવત્તિયં ઉવસંકમેજ્જા ?, હંતા, ઉવસકમેજ્જા । તેસિં ચ ણં તહૃપગારાણ ધ્મમે, આઇકિખયવ્વે ?, હંતા આઇકિખયવ્વે, કિં તે તહૃપગારં ધ્મમં સોચ્ચા નિસમ્મ એવં વદેજ્જા ઇનમેવ નિગ્ગંથં પાવયણં સંચ્ચ અણુત્તરં કેવલિયં પડિપુણં ણેયાઉયં સં - સુદ્ધં સલ્લકત્તણ સિદ્ધિમગ્ગં મુત્તિમગ્ગં નિજાણમગ્ગં નિવ્વાણમગ્ગં અવિતહ્મવિસંધિ સંવદુક૖ખપ્પહીણમગ્ગં, એથં ઠિયા જીવા સિજ્જાંતિ બુજ્જાંતિ મુચ્ચંતિ પરિણિવ્વાયંતિ સંવદુક૖ખાણં અંતં કરેતિ, તમાણાએ તહ્ય ગચ્છામો તહ્ય ચિદ્ધામો તહ્ય નિસીયામો તહ્ય તુયદ્વામો તહ્ય ભુંજામો તહ્ય ભાસામો તહૃભુદ્વામો ઉદ્ધા ઉદ્દેઝ્તા પાણાણં જાવ સત્તાણ સંજમેણ સંજમામો તિ વદેજ્જા ? હંતા વદેજ્જા । કિં તે તહૃપગારા કપ્પંતિ પવ્વાવિત્તએ ? હંતા કપ્પંતિ । કિં તે તહૃપગારા કપ્પંતિ મુંડાવેતાએ ? હંતા કપ્પંતિ । કિં તે તહૃપગારા કપ્પંતિ સિક૖ખાવેતાએ ? હંતા કપ્પંતિ । કિં તે તહૃપગારા કપ્પંતિ ઉવદ્વાવેતાએ ? હંતા કપ્પંતિ । તેસિં ચ ણં તહૃપગારાણ સંવ્બપાણેહિં જાવ સંવ્બસતેહિં દંડે નિકિખતે ? હંતા ણિકિખતે । સે ણ એતાર્ખેણ વિહારેણ વિહરમાણા જાવ વાસાઇં ચઉપંચમાઇં છદ્દસમાણિ વા અપ્પતરો વા ભુજતરો વા દેસં દૂતિભિત્તા અગારં વએજ્જા ? હંતા વએજ્જા । તસ્સ ણં સંવ્બપાણેહિં જાવ સંવ્બસતેહિં દંડે ણિકિખતે ? ણેતિ । સેજેસે જીવે જસ્સ પરેણ સંવ્બપાણેહિં જાવ સંવ્બસતેહિં દંડે ણો ણિકિખતે, સેજેસે જીવે જસ્સ આરેણ સંવ્બપાણેહિં જાવ સંવ્બસતેહિં દંડે ણો ણિકિખતે ભવતિ, પરેણ અસ્સંજએ આરેણ સંજતે, ઇયાણિં અસ્સંજતે, સંવ્બસતેહિં દંડે ણિકિખતે, સેજેસે જીવે જસ્સ ઇદાણિં સંવ્બપાણેહિં જાવ સંવ્બસતેહિં દંડે ણો ણિકિખતે ભવતિ, પરેણ અસ્સંજએ આરેણ સંજતે,

અસ્સંજયસ્સ ણ સવ્વપાળેહિં જાવ સવ્વસતેહિં દંડે ણો ણિકિખતે ભવતિ, સે એવમાયાણહ ણિયંઠા !, સે એવમાયાણિતવ્વં । ૮૫૫. ભગવં ચ ણ ઉદાહુ ણિયંઠા ખતુ પુછ્છિતવ્વા આઉસંતો ણિયંઠા ! ઇહ ખલુ પરિવ્વાયા વા પરિવ્વાઇયાઓ વા અન્નયરેહિંતો તિત્થાયયણેહિંતો આગમ્મ ધર્મસવણવત્તિયં ઉવસંકમેજા ? હંતા ઉવસંકમેજા । કિં તેસિં તહપ્પગારાણ ધર્મે આઇકિખયવ્વે ? હંતા આઇકિખયવ્વે । તં ચેવ જાવ ઉવદ્વાવેન્તએ । કિં તે તહપ્પગારા કપ્પંતિ સંભુજિત્તએ ? હંતા કપ્પંતિ । તે ણ એયારૂવેણ વિહારેણ વિહરમાણા તહેવ જાવા વએજા । તે ણ તહપ્પગારા કપ્પંતિ સંભુજિત્તએ ? નો તિણદે સમદ્દે, સેજેસે જીવે જે પરેણ નો કપ્પંતિ સંભુજિત્તએ, સેજે(જો)સે જીવે જે આરેણ કપ્પંતિ સંભુજિત્તએ, સેજે(જો)સે જીવે જે ઇદાળિં ણો કપ્પંતિ સંભુજિત્તએ, પરેણ અસ્સમણે, આરેણ સમણે, ઇદાળિં અસ્સમણે, અસ્સમણેણ સદ્વિં ણો કપ્પંતિ સમણાણ ણિગંધાણ સંભુજિત્તએ, સેવમાયાણહ ણિયંઠા !, સે એવમાયાણિતવ્વં । ૮૫૬. ભગવં ચ ણ ઉદાહુ સંતેગતિયા સમણોવાસગા ભવતિ, તેસિં ચ ણ એવં વુત્પુબ્વ ભવતિ ણો ખલુ વયં સંચાએમો મુંડા ભવિત્તા અગારાતો અણગારિયં પવ્વિત્તએ, વયં ણ ચાઉદ્વસદ્વમુદ્વિદ્વપુણમાસિણીસુ પડિપુણણ પોસધં સમ્મં અણુપાલેમાણ વિહરિસ્સામો, થૂલગં પાણાતિવાયં પચ્ચાઇકિખસ્સામો, એવં થૂલગં મુસાવાદં થૂલગં અદિણાદાણ થૂલગં મેહુણ થૂલગં પરિગંહં પચ્ચાઇકિખસ્સામો, ઇચ્છાપરિમાણ કરિસ્સામો, દુવિહં તિવિહેણ, મા ખલુ મમ અદ્વાએ કિંચિ વિ કરેહ વા કારાવેહ વા, તત્થ વિ પચ્ચાઇકિખસ્સામો, તે અભોચ્વા અપેચ્વા અસિણાઇત્તા આસંદિપેઢિયાઓ પચ્ચોરુભિત્તા, તે તહ્યા કાલગતા કિં વત્તબ્વં સિયા ? સમ્મં કાલગત ત્ત વત્તબ્વં સિયા । તે પાણા વિ વુચ્ચંતિ, તે તસા વિ વુચ્ચંતિ, તે મહાકાયા, તે ચિરદ્વિદ્યા, તે બહુતરગા પાણા જેહિં સમણોવાસગસ્સ સુપ્વક્કખાયં ભવતિ, તે અપ્પયરાગા પાણા જેહિં સમણોવાસગસ્સ અપ્વક્કખાયં ભવતિ, ઇતિ સે મહયાઓ૦ જણં તુબ્ધે વયહ તં ચેવ જાવ અયં પિ ભે દેસે ણો ણેયાઉએ ભવતિ । ૮૫૭. ભગવં ચ ણ ઉદાહુ સંતેગતિયા સમણોવાસગા ભવતિ, તેસિં ચ ણ એવં વુત્પુબ્વ ભવતિ, ણો ખલુ વયં સંચાએમો મુંડા ભવિત્તા અગારાઓ જાવ પવ્વિત્તએ, ણો ખલુ વયં સંચાએમો ચાઉદ્વસદ્વમુદ્વિદ્વપુણમાસિણીસુ જાવ અણુપાલેમાણ વિહરિત્તએ, વયં ણ અપચ્છિમમારણંતિયસંલેહણાઝૂસણાઝૂસિયા ભત્તપાણપડિયાઇકિખયા કાલં અણવકંખમાણ વિહરિસ્સામો, સવ્વ પાણાતિવાયં પચ્ચાઇકિખસ્સામો જાવ સવ્વ પરિગંહં પચ્ચાઇકિખસ્સામો તિવિહં તિવિહેણ, મા ખલુ મમ અદ્વાએ કિંચિ વિ જાવ આસંદિપેઢિયાઓ પચ્ચોરુભિત્તા તે તહ્યા કાલગયા કિં વત્તબ્વં સિયા ? સમણા કાલગતા ઇતિ વત્તબ્વં સિયા । તે પાણા વિ વુચ્ચંતિ જાવ અયં પિ ભે દેસે નો નેયાઉએ ભવતિ । ૮૫૮. ભગવં ચ ણ ઉદાહુ સંતેગતિયા મણુસ્સા ભવતિ મહિચ્છા મહારંભા મહાપરિગંહા અહ્મિયા જાવ દુપ્પડિયાણંદા જાવ સવ્વાતો પરિગંહાતો અપ્પડિવિરતા જાવજીવાએ, જેહિં સમણોવાસગસ્સ આદાણસો આમરણંતાએ દંડે ણિકિખતે; તે તતો આઉગ વિપ્પજહંતિ, તે ચિદ્તા ભુજો સગમાદાએ દુગ્ગઝગામિણો ભવતિ, તે પાણા વિ વુચ્ચંતિ, તે તસા વિ વુચ્ચંતિ, તે મહાકાયા, તે ચિરદ્વિદ્યા, તે બહુતરગા પાણા જેહિં સમણોવાસગસ્સ સુપ્વક્કખાયં ભવતિ, તે અપ્પયરાગા પાણા જેહિં સમણોવાસગસ્સ અપ્વક્કખાયં ભવતિ, આદાણસો ઇતી સે મહતાઉ૦ જં ણ તુબ્ધે વયહ જાવ અયં પિ ભે દેસે ણો ણેયાઉએ ભવતિ । ૮૫૯. ભગવં ચ ણ ઉદાહુ સંતેગતિયા મણુસ્સા ભવતિ અણારંભા અપરિગંહા ધમ્મિયા ધમ્માણુઆ જાવ સવ્વાઓ પરિગંહાતો પડિવિરયા જાવજીવાએ જેહિં સમણોવાસગસ્સ આદાણસો આમરણંતાએ દંડે ણિકિખતે, તે તતો આઉગ વિપ્પજહંતિ, તે તતો ભુજો સગમાદાએ સોગગતિગામિણો ભવતિ, તે પાણા વિ વુચ્ચંતિ જાવ ણો ણેયાઉએ ભવતિ । ૮૬૦. ભગવં ચ ણ ઉદાહુ સંતેગતિયા મણુસ્સા ભવતિ, તંજહા અપ્ચિચ્છા અપ્પારંભા અધ્યપરિગંહા ધમ્મિયા ધમ્માણુયા જાવ એગચ્ચાતો પરિગંહાતો અપ્પડિવિરયા જેહિં સમણોવાસગસ્સ આયણસો આમરણંતાએ દંડે ણિકિખતે, તે તતો આઉ વિપ્પજહંતિ, વિપ્પજહિત્તા ભુજો સગમાદાએ સોગગતિગામિણો ભવતિ, તે પાણા વિ વુચ્ચંતિ જાવ ણો ણેયાઉએ ભવતિ । ૮૬૧. ભગવં ચ ણ ઉદાહુ સંતેગતિયા મણુસ્સા ભવતિ, તં૦ આરણિયા આવસહિયા ગામણિયંતિયા કણુદ્વિરહસ્સિયા જેહિં સમણોવાસગસ્સ આયણસો આમરણંતાએ દંડે ણિકિખતે, ણો બહુસંજયા ણો બહુપડિવિરતા પાણ-ભૂત-જીવ-સત્તેહિં, તે અપ્પણા સચ્ચામોસાઈં એવં વિપ્પડિવેદેતિ અહું ણ હંતબ્વે અણે હંતબ્વા જાવ કાલમાસે કાલં કિચ્ચા અણણયરાઇં આસુરિયાઇં કિબ્બિસાઇં જાવ ઉવવત્તારો હવંતિ, તતો વિપ્પમુચ્ચમાણા ભુજો એલમૂયત્તાએ તમોરુવત્તાએ પચ્ચાયંતિ, તે પાણા વિ વુચ્ચંતિ જાવ ણો ણેયાઉએ ભવતિ । ૮૬૨. ભગવં ચ ણ ઉદાહુ સંતેગતિયા પાણા દીહાઉયા જેહિં સમણોવાસગસ્સ આયણસો જાવ ણિકિખતે, તે પચ્છામેવ કાલં કરેતિ, કરેતા પારલોઝ્યત્તાએ પચ્ચાયંતિ, તે પાણા વિ વુચ્ચંતિ, તે મહાકાયા, તે ચિરદ્વિતીયા, તે

॥४७॥

॥४८॥

वोच्छिजिस्संति थावरा पाणा भविस्संति, थावरा पाणा वोच्छिजिस्संति तसा पाणा भविस्संति, अवोच्छिण्णेहिं तस-थावरेहिं पाणेहिं जणं तुब्बे वा अणो वा एवं वदह । णत्यि पं से केइ परियाए जाव णो णेयाउए भवति । ८६७. भगवं च पं उदाहु आउसंतो उदगा ! जे खलु समणं वा माहणं वा परिभासति मे ति मण्णति आगमेत्ता णाणं आगमेत्ता दंसणं आगमेत्ता चरित्तं पावाणं कम्माणं अकरणयाए से खलु परलोगपलिमंथत्ताए चिद्वृइ, जे खलु समणं वा माहणं वा णो परिभासति मे ति मण्णति आगमेत्ता णाणं आगमेत्ता दंसणं आगमेत्ता चरित्तं पावाणं कम्माणं अकरणयाए से खलु परलोगविसुद्धीए चिद्वृति । ८६८. तते पं से उदगे पेढालपुत्ते भगवं गोयमं अणाढायमीणे जामेव दिसं पाउब्बूते तामेव दिसं संपहारेत्थ गमणाए । ८६९. भगवं च पं उदाहु आउसंतो उदगा ! जे खलु तहाभूतस्स समणस्स वा माहणस्स वा अंतिए एगमवि आरियं धम्मियं सुवयणं सोच्चा निसम्म अप्पणो चेव सुहुमाए पडिलेहाए अणुत्तरं जोयकखेमपयं लंभिते समाणे सो वि ताव तं आढाति परिजाणति वंदति नमंसति सक्कारेइ सम्माणेइ कल्लाणं मंगलं देवयं चेतियं पञ्जुवासति । ८७०. तते पं से उदए पेढालपुत्ते भगवं गोयमं एवं वदासी एतेसि पं भंते ! पदाणं पुव्विं अण्णाणयाए असवणयाए अबोहीए अणभिगमेण अदिद्वाणं असुयाणं अमुयाणं अविण्णायाणं अणिगूढाणं अब्बोच्छिण्णाणं अणिसद्वाणं अणिजूढाणं अणुवधारियाणं एयमद्वं णो सद्वहितं णो पत्तियं णो रोइयं, एतेसि पं भंते ! पदाणं एण्हिं जाणयाए सवणयाए बोहीए जाव उवधारियाणं एयमद्वं सद्वहामि पत्तियामि रोएमि एवमेयं जहा पं तुब्बे वदह । ८७१. तते पं भगवं गोयमे उदयं पेढालपुत्तं एवं वदासी सद्वहाहि पं अज्जो !, पत्तियाहि पं अज्जो ! रोएहि पं अज्जो !, एवमेयं जहा पं अम्हे वदामो । ८७२. तते पं से उदए पेढालपुत्ते भगवं गोयमं एवं वदासी इच्छामि पं भंते ! तुब्बं अंतिए चाउज्जामातो धम्मातो पंचमहव्वतियं सपडिक्कमणं धम्मं उवसंपज्जित्ताणं विहरित्तए । ८७३. तते पं भगवं गोतमे उदयं पेढालपुतं गहाय जेणेव समणे भगवं महावीरे तेणेव उवागच्छति, उवागच्छता तए पं से उदए पेढालपुत्ते समणं भगवं महावीरं तिकखुतो आयाहिणं पयाहिणं करेति, तिकखुतो आयाहिणं पयाहिणं करेता वंदति नमंसति, वंदिता नमंसित्ता एवं वदासी इच्छामि पं भंते ! तुब्बं अंतियं चाउज्जामातो धम्मातो पंचमहव्वतियं सपडिक्कमणं धम्मं उवसंपज्जित्ताणं विहरित्तए । अहासुहं देवाणुप्पिया ! मा पडिबंधं करेहि । तते पं से उदए पेढालपुत्ते समणस्स भगवओ महावीरस्स अंतिए चाउज्जामातो धम्मातो पंचमहव्वतियं सपडिक्कमणं धम्मं उवसंपज्जित्ताणं विहरति ति बेमि । **ॐ** ॥ नालंदझं सम्मतं ॥ ॥ समता महज्जयणा ॥ **ॐ** ॥ समतो सूयगडबीयसुयखंधो ॥ ॥ समतं बीयं सूयगडंगं ॥ **ॐ**